

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΘ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689 | 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1962 | ΑΡΙΘ. 19

ΑΠΡΟΣΕΞΙΑ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΣ

Δέν παρέχεται σχεδόν ἡμέρα, πού ὁ ἡμερήσιος τύπος μας νά μὴν ἀναγράφῃ πράξεις καὶ ἐνεργείας ἐγκληματικές, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουσι δυστυχῶς τὴν κοινωνίαν μας ἐν ἠθικῇ ἀποσυνθέσει, καὶ κοχλάζοντα περὶ ἡμᾶς τὸν πηλὸν τῶν κατωτέρων παθῶν καὶ ἐνστίκτων. Οὕτω προσφάτως, μία εἰδεχθῆς φαρμακεύτρια ἐδηλητηρίασε—μὲ πρωτοφανῆ πώρωσιν καὶ ἀναιτίως σχεδόν—εἰς διάστημα πέντε μηνῶν τέσσαρας ἀθῶους! Μία μερὶς μάλιστα τούτου, ἐντελῶς ἀπροσέκτως, ἀφιερώνει ἐκτενεῖς περιγραφὰς εἰδικῶν συντακτῶν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ρυπαροτήτων αὐτῶν. Καὶ ἔχει κανεὶς συχνότατα τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι αἱ περιγραφαὶ αὐταὶ δὲν ὑφαίνονται ἀπὸ λέξεις ἐνδόξους καὶ πλήρεις συστολῆς διὰ τὴν χαώδη ψυχικὴν ἐρημίαν καὶ ἀυχηρότητα τῶν διαφόρων ἐγκληματιῶν. Ἄλλὰ ἀπὸ παραχόρδους τόνους θαυμασμοῦ καὶ χασκούσης ἐκπλήξεως, πρὸ τῆς ἀδιστακτοῦ καὶ ἀχαλινώτου ἠθικῆς πωρώσεως καὶ ἐγκληματικότητος.

*

Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ ἀπροσεξίαν ἀπαράδεκτον, πού προκαλεῖ ἀνυπολόγιστον ἠθικὴν ζημίαν καὶ βλάβην πρὸς τὸ ἀφελές καὶ φιλοπερίεργον φύσει ἀναγνωστικὸν κοινόν, τὸ ὅποιον βλέπει, οἷονεὶ ἠρωοποιουμένους, τύπους ρυπαροῦς, καὶ ἀποβλήτους, καὶ ζῶντας ἐν ἀμαρτίαις ἔξω τοῦ γνωρίμου κοινωνικοῦ πλαισίου. Ταῦτοχρόνως δὲ ἀποτελεῖ ἀδικίαν, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ὕβριν, πρὸς τὸν

εὐγενικὸν καὶ συναισθηματικὸν μας λαόν, ὁ ὁποῖος, μὲ τὰς περιγραφὰς αὐτάς, ἐμφανίζεται ὡς σύνολον νοσηρῶν καὶ ὑπαναπτύκτων ἰδιοσυγκρασιῶν, πού ἐνασμενίζεται εἰς τὰς δυσώδεις ἀποπνοίας καὶ τὴν εὐρωτιῶσαν πνευματικὴν τροφήν, ἣ ὁποία τοῦ παρέχεται.

*

Λησμονεῖται ἀτυχῶς, ὅτι ὅπου ὑπάρχει ἐλευθερία, ἐκεῖ τὰ ἄτομα πρέπει—ὅπως ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Ὀδυσσεὺς—νὰ προσδέωνται ἰσχυρῶς ἐπάνω εἰς τὸν ἀσάλευτον ἰστὸν τῶν αἰωνίων ἀξιῶν, διὰ νὰ ἡμποροῦν ν' ἀντιμετωπίζουσι τελεσφόρως τὰς διαφόρους ἐκμωλιστικὰς γύρω τους Σειρήνας. Λησμονεῖται ἀκόμη, ὅτι ἡ νεότης ἔχει ἀνάγκην πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως εἰς ἰδανικά, διότι οἱ ἄνεμοι ἀνασποῦν εὐκόλως τὰ δενδρύλλια, πού δὲν ἔχουσι ῥίζωμα βαθύ εἰς τὸ ἔδαφος. Καὶ παρὰ ποτέ, εἰς τοὺς καιροὺς μας αὐτοὺς πνέουσι σφοδρότεροι καὶ καταγιστικώτεροι περὶ ἡμᾶς οἱ ἄνεμοι τῆς ἀρνήσεως. Ὁ κόσμος σήμερον ζῆ μὲ τὴν οὐτοπίαν τῆς ἕλης καὶ μὲ τὸ θάμβος τῶν ἑλικῶν ἐπιτενγμάτων τῆς Ἐπιστήμης, ὡς καθολικῆς γνώσεως. Αἱ γνώσεις ὅμως δὲν ἐκφράζουσι τὸ πλήρωμα τῆς ἀληθείας καὶ τὰς ἀβυθομετρήτους πραγματικότητας τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἄλλ' ἀποτελοῦν ἀπλοῦς σταθμοὺς τῆς πνευματικῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐπλάσθη «κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν».

Καὶ ἀλλοίμονον, ἐὰν οἱ δρόμοι τῆς ζωῆς ἀνοίγονται ἐμπρὸς εἰς τοὺς νέους ἀνθρώπους λασποβριθεῖς καὶ γεμάτοι ἀπὸ σύγχυσης, ἐνῶ γύρω τους γίνονται ὄλοεν καὶ πιεστικώτεροι αἱ ὕλικοι ἀνάγκαι. Ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι ἐξήσαμεν ἀναμφιβόλως εἰς ἡρεμωτέρους καὶ περισσότερον ἀφρόντιδας καιρούς. Καὶ οὔτε ἀπὸ σύγχυσης συναισθημάτων ὑπεφέραμεν, ἀλλὰ καὶ διεποτιζόμεθα, ἕως βαθέων, ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὰ παραδεδομένα, πὸν ἐκυριάρχει περὶ ἡμᾶς. Σήμερον ὅμως τὰ πάντα σφυροκοποῦνται ἀγρίως γύρω μας. Καὶ ἡ πίστις πρὸς τὰς αἰωνίας ἀξίας τῆς θρησκείας, τῆς πατρίδος, καὶ τῆς τέχνης ἀκόμη, ὑφίσταται συνεχῶς ἀνηλεεῖς ἐπιθέσεις, καὶ μοιραίως ἀπισχναίνεται. Ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο καθ' ἡμᾶς, ἔγκλημα ἀληθοῦς γενοκτονίας, τὸ νὰ προσφέρωμεν εἰς τὴν θέρμην καὶ τὴν δίψαν τοῦ κοινοῦ, καὶ ἰδιαίτερος τῆς νεότητός μας, ἀντὶ νάματος δροσεροῦ καὶ ζωογόνου, τὰ νοσηρὰ καὶ ἀκάθαρτα ὕδατα τελμάτων. Εἶναι τοῦτο ἀπροσμέτρητος συμφορὰ. Καὶ εἶναι πνευματικὸς σκοταδισμὸς, πὸν ὁδηγεῖ εἰς χαῖνον βάρανον.

*

Ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος ἔχει ἐπιτελέσει ἀναμφιβόλως θαυμασίας προσόδους, πὸν ἀποτελοῦν ἐγκαλλώπισμα καὶ καύχημα διὰ τὴν Ἑλληνικὴν μας πατρίδα. Εἰς μερίδα ὅμως αὐτοῦ ὑπάρχει, νομίζομεν, μία κακὴ ἀντίληψις περὶ ἀδξήσεως τῆς κυκλοφορίας, ἢ ὁποῖα ἐκτραχηλίζεται ἐνίοτε εἰς σχοινοτενῆ ἐμφάνισιν ἐγκλημάτων ἢ ἄλλων ρυπαροτήτων. Καὶ θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι ἡ κυρία ἀποστολὴ τοῦ Τύπου εἶναι, νὰ ὑπηρετῇ τὰ ἰδεώδη τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς φιλαλληλίας. Καὶ νὰ συμβάλλῃ, μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις, εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητηρίου καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ὑπερόχων ἐκείνων

θρησκευτικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν ἰδεωδῶν, ἢ πρὸς τὰ ὁποῖα προσήλωσις καὶ ἀγάπη ταυτίζεται μὲ τὴν οὐσίαν τῆς ἀνθρωπίνης τιμῆς καὶ ἀξιοπρεπειας.

*

Ἐφ' ὅσον πραγματοποιεῖ τοῦτο ἐκπληροῦ ἀνεκτίμητον ἔργον καὶ ἀποβαίνει ἀνυπολόγιστου ἀξίας ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ δύναμις. Ἄλλως ὁδηγεῖ εἰς ἀποσύνθεσιν, καὶ σπείρει τὴν θύελλαν ἀκαθέκτων ἐπιθυμιῶν καὶ παθῶν. Καὶ ἂν ἰσχύῃ τοῦτο παντοῦ, ἰδιαίτερος ὄλος ἰσχύει διὰ τὴν πτωχὴν καὶ ἐδλογημένην χώραν μας, πὸν ὡσὰν ῥόδον τῶν ἀνέμων φύεται μέσα εἰς τὴν γαλανὴν Μεσόγειον, καὶ δέχεται παντοειδεῖς ἐπιπνοίας ἀντιμαχομένων ἀνέμων. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ποτέ, ὅτι ἔχομεν τὴν πλουσιωτέραν πνευματικὴν παρακαταθήκην, τὴν ὁποῖαν ἀγρόπνως φρουρεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Καὶ ὅτι τὴν παρακαταθήκην αὐτὴν ἔχομεν καθῆκον νὰ τὴν περὶφρουρήσωμεν καὶ νὰ τὴν ἐπανξήσωμεν.

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ο "ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ", ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1963

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀφιερωμένος

Εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ τὸν Ἐρεβίδεξιν Βίον γενικώτερον. Τυπωμένος μὲ πολλὴν φροντίδα, περιέχει ἐκτὸς ἀπὸ τὴν συνήθη ἡμερολογιακὴν ὕλην καὶ καθημερινὰ σημεῖα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχικοῦ Βίου, τὴν ἰδρυσιν τῶν ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τὴν Μοναστικὴν πολιτείαν αὐτοῦ, εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων κατὰ τὴν ἐνδοξον Βυζαντινὴν περίοδον καὶ τὴν Τουρκοκρατίαν, τὴν συμβολὴν αὐτῶν εἰς τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν, τὴν διαφύλαξιν τῶν φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν μας θησαυρῶν καὶ κειμηλίων καὶ τὴν χριστιανικὴν εὐποιαν. Περιέχει ἐπίσης ἀποφθέγματα τῶν μεγάλων μορφῶν τοῦ Μοναχισμοῦ ὡς καὶ γνώμας καὶ κρίσεις Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων, περὶ τοῦ «Παλαδίου» αὐτοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς «Ἀκροπόλεως» τῆς φυλῆς μας, ὡς πολὺ εὐστοχα ἐχαρακτήρισαν πολλοὶ τὸ Ἅγιον Ὅρος.

Συνοδεύεται δὲ ἀπὸ καλλιτεχνικῶν καὶ χρυσοποιικῶν πλαίσιων, κοσμούμενον μὲ χαρακτηριστικὴν πολύχρωμον φωτογραφίαν τῆς πρώτης τοῦ Ἀθωνοῦ Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας.

ΤΙΜΑΤΑΙ (μετὰ πλαίσιου) δρχ. 10. Ἀπευθυντέον εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶ 1, Ἀθῆνας 140, Τηλ. 716.112 καὶ εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (UNITED NATIONS ASSOCIATION)

Ὡς Μητροπολίτης τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεως Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου ἐκφράζω τὴν χαρὰν μου, διότι εἰς τὴν παραμεθόριον ταύτην περιοχὴν, τὴν δεινῶς δοκιμασθεῖσαν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον καὶ τὴν ἐπακολούθησάν τούτου ἐχθρικήν στάσιν κατὰ τῆς Ἑλλάδος τῶν κομμουνιστῶν, ἡ ὀργάνωσις τῶν Φίλων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (United Nations Association) ἡ ἐκ τῆς Μ. Βρετανίας ὀρωμένη, ἀνέλαβε ἀπὸ τινος χρόνου νὰ παρᾶσχῃ τὰς βοηθείας αὐτῆς εἰς τὸν ἀκριτικὸν λαὸν τῆς περιοχῆς τῆς Δυτικῆς Ἠπείρου, τῆς ἐχούσης σύνορα μετὰ τῆς Ἀλβανίας ἐκ δύο μερῶν.

Ἐχω προσωπικὴν ἀντίληψιν τῆς παρὰ τῆς ἀνωτέρω Ὀργάνωσεως καταβαλλομένης ἀόκνου προσπάθειας νὰ προσφέρῃ πᾶν ὅ,τι δύναται εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ βιωτικῆς ἐπιπέδου τῶν εἰς Ἑλλάδα καταφευγόντων ἐκ Βορείου Ἠπείρου προσφύγων, τῶν στερουμένων παντελῶς πάσης προστασίας καὶ ἀντιλήψεως. Συγκεκριμένως, ὡς κατ' ἐπανάληψιν διεπίστωσα, τὸ ἔργον τῆς Ὀργάνωσεως τῶν Φίλων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν στρέφεται κατὰ πρῶτιστον λόγον εἰς τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν χάριν τῶν ἀστέγων προσφύγων Βορειοηπειρωτῶν. Εἰς τὴν ἀκριτικὴν πόλιν τῶν Φιλιατῶν, κειμένην οὐ μακρὰν τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων καὶ περιλαμβανομένην εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μητροπόλεως μου ἀνηγέρθησαν δέκα πέντε τὸν ἀριθμὸν οἰκίαι, συγχρονισμέναι καὶ μὲ ὅλας τὰς ἀνάσεις, προοριζόμεναι διὰ τὰς πτωχὰς αὐτῶν οἰκογενείας.

Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀνωτέρω Ὀργάνωσις ἀποστέλλει εἰς Ἑλλάδα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι προσφέρουν ἐθελοντικὴν ἐργασίαν μετὰ τόσης προθυμίας καὶ χαρᾶς, δὲν εἶναι ἄνευ σημασίας τινός. Ἐγνωρίζομεν ἐντὸς μιᾶς διετίας εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐργαζομένων ἐν Φιλιάταις ἐθελοντῶν νέων τῆς εἰρημένης Ὀργάνωσεως ἀνθρώπους πεπαιδευμένους, φοιτητὰς καὶ ἀποφοίτους Ἀνωτέρων Σχολῶν τῆς Μ. Βρετανίας, οἱ ὅποιοι μὲ ἐξαιρετικὴν διάθεσιν ἐργάζονται, προσφέροντες ἕκαστος τὰς ἰκανότητάς του διὰ νὰ ἀνταποκριθῶν πλήρως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς των. Εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος τὸ νὰ συναντᾶ τις ἀνθρώπους μὲ τόσην ἀγάπην πρὸς τοὺς συνανθρώπους του καὶ πολλὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθήκον τῆς ἀλληλοβοηθείας, φρονοῦμεν, ὅτι εἶναι ἄξιον πάσης ἐξάρσεως.

Ὁ πόλεμος πάντοτε ὑπῆρξε καταστρεπτικὸς διὰ τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμὸν. Αἱ ἀνθρώπιναι ἀξίαι καὶ πᾶν ὅ,τι δημιουργεῖ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κοινωνικὸν του βίον ἐξαφανίζεται ὀλοσφῶς δι' αὐτοῦ καὶ μόνον ἐρείπια συσσωρεύονται εἰς τὰς κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἐπομένως ὅταν βλέπῃ τις ἀνθρώπους μὲ ἀνώτερα ἰδανικὰ καὶ αἰσθήματα ἀνθρωπισμοῦ, διατεθειμένους νὰ ἐργασθῶν ὑπὲρ τῶν πασχόντων, τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀστέγων, δὲν ἡμπορεῖ, εἰ μὴ νὰ θαυμάσῃ τὴν ὀραίαν πρωτοβουλίαν των καὶ νὰ τοὺς συγχαρῇ ἐγκαρδίως διὰ τὴν εὐγενῆ των προσπάθειαν νὰ δώσουν

εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως τῆς ζωῆς των καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν εἰς εἰρηνικὰ ἔργα, ἀξία τοῦ ἀληθοῦς τοῦ ἀνθρώπου πολιτισμοῦ.

Ἐν προκειμένῳ εὐρίσκει τὴν ἐφαρμογὴν του τὸ κοινωνικὸν περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ πλήρης κατανόησις καὶ ἐφαρμογὴ ἐπιλύει ἅπαντα τὰ ὑφιστάμενα ἐν ταῖς κοινωνίαις τῶν λαῶν προβλήματα.

Πρὸς τούτοις διέκρινα εἰς τὰ ἀποσταλέντα πρόσωπα τῆς ἀνωτέρω Ὀργάνωσεως τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν ὑπὲρ παντὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ. Οἱ ἐργαζόμενοι ἐθελοντικῶς νέοι, θεωροῦν τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν, ὡς ψυχαγωγίαν των. Εἰς τὰ πρόσωπά των εἶναι ἐκπεφρασμένη ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται μὲ τὴν ἐθελοντικὴν των ἐργασίαν. Παρέστην δύο φορές προσκληθεῖς ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ Θεσπρωτίας εἰς ἑορτάς, τὰς ὁποίας διαοργάνωσαν εἰς τὸν τόπον ἐνθα ἐκτίσθησαν αἱ 15 οἰκίαι καὶ μοι ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ὀμιλήσω ἐνώπιον αὐτῶν καὶ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὸ ἐπιτελούμενον παρ' αὐτῶν ἔργον.

Εὐρίσκω κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπογραμμίσω ἐνταῦθα, ὅτι ἀξίζει ἐνδιαφέροντος καὶ πολλῆς συμπαθείας ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ὄχι ἀπλῶς ἐπολέμησεν διὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἠγωνίσθη σθεναρῶς ὑπὲρ ὅλων τῶν ἐλευθέρων λαῶν τοῦ κόσμου. Ἐκ τῆς μικρᾶς χώρας τῆς Ἑλλάδος ἐπήγαγεν ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ διὰ τῆς γενναιοψυχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διεφυλάχθησαν αἱ ἱεραὶ παραδόσεις τοῦ Ἐθνους ἡμῶν. Δὲν λησμονοῦμεν, ὅτι ὁ Βρετανικὸς λαὸς ὑπῆρξε σύμμαχος μας καὶ στενοὶ δεσμοὶ συνδέουν αὐτὸν μὲ τὴν χώραν μας.

Πληροφοροῦμαι εὐχαρίστως παρὰ τοῦ ἐπισκεφθέντός μοι πρό τινων ἡμερῶν Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς Charles W. Judd, ὅτι ἡ ἀνωτέρω Ὀργάνωσις πρόκειται νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐργασίας της, ἐκτὸς τῆς ἀνεγέρσεως τῶν οἰκιῶν, εἰς ἔργα μεγάλης κοινωνικοφιλῶς ἀξίας, τῶν ὁποίων στερεῖται παντελῶς ὁ ἀκριτικὸς λαὸς τῆς περιοχῆς ταύτης, ὡς εἶναι ἡ ἀνέγερσις ὑδραγωγείων, τυροκομείου καὶ ἐργοστασίου κονσερβοποιήσεως ἐλαιῶν. Κατὰ ταῦτα εὐρίσκομεν τὴν συνέχισιν τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀνωτέρω Ὀργάνωσεως λίαν ἀναγκαίαν ἐν Θεσπρωτίᾳ καὶ ἐπιπροσέτιον πλήρως, ὡς Μητροπολίτης τῆς Θεοσώστου ταύτης Μητροπόλεως, τὸ εὐρὸ πρόγραμμα τῆς κοινωνικῆς δράσεως αὐτῆς. Περὶ τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων ἐνὸς ἐκάστου ἔργου ἐξ αὐτῶν ἀρμόδιοι νὰ ἐκφράσουν τὴν γνώμην των εἶναι αἱ Πολιτικαὶ ἀρχαί, μετὰ τῶν ὁποίων ὡς ἀντελήφθη, εὐρίσκονται τὰ μέλη Ὀργάνωσεως ταύτης εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν.

Ἐπειλογοῦντες τὸ θεάρεστον ἔργον τῆς Ὀργάνωσεως τῶν Φίλων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἐκφράζοντες αὐτοῖς τὰς ἐνθέρμους ἡμῶν εὐχαριστίας δι' ὅσα ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου ἡμῶν ἐργάζονται, εὐχόμεθα ὀλοφύχως πλήρῃ εὐδωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ προγράμματος αὐτῶν.

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου ΤΙΤΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΝ ΤΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ*

Ἐγκωμιαστικά λέξεις καὶ φράσεις εἰς ὑμνογραφήματα τοῦ Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου.

Ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε προαναφερθέντων ὑμνογραφημάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὸν Μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον τὸν Τροπαιοφόρον, τῶν τε ἐν χρῆσει λειτουργικῇ καὶ τῶν μὴ χρησιμοποιουμένων λειτουργικῶς, ὑπάρχουν καὶ ἕτερα ὑμνογραφήματα, πάνυ ἀξιόλογα, τοῦ συγχρόνου ἡμῶν ὑπερόχου ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὁσιωτάτου Μοναχοῦ Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, τοῦ «ἐξ Ἡπείρου ἔλκοντος, Ἄθω δ' ἀσκούντος», ὅπως ὁ ἴδιος σημειοῖ εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ ὀραιότερα Δίστιχα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα συνηθίζει νὰ θέτῃ εἰς τὸ τέλος τῶν ἀπειραρίθμων ὑμνογραφημάτων του, διὰ τῶν ὁποίων ἐπλούτισε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰδικῶς, καὶ γενικότερον τὴν Ὁρθοδοξίαν¹⁰.

Ἐμνογραφικὰ πονήματα τοῦ ὡς ἄνω συγχρόνου ὑμνογράφου Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ἀφιερωθέντα εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Τὸ 4ον Τροπάριον τῶν Κεκραγαρίων τοῦ Μικροῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Ἐπερὸς ἠγωνίσω...».

β) Τὸ ἕτερον Ἀπολυτίκιον (Ἦχος α'. «Τῆς ἐρήμου πολίτης») εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Τῶν Μαρτύρων τὸ κλέος...».

γ) Τὸ 2ον Κάθισμα («Δόξα» Ὁμοιον) τοῦ Ὁρθρου τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Ἀνάστασιν Χριστοῦ...».

δ) Τὸ 4ον Κάθισμα («Δόξα» Ὁμοιον) τοῦ Ὁρθρου τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Μέγας γέγονας...».

ε) Τὰ 8 Μεγαλυνάρια, τὰ πρὸ τῶν Τροπαρίων τῆς Θ' ὥδης τῶν δύο Κανόνων τοῦ Ὁρθρου τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἔνδοξον ὀπλίτην...».

στ) Τὸ ἕτερον Ἐξαποστειλάριον τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Ἐπερ ἡλίου ἀστραπᾶς...».

ζ) Τὸ Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου: «Μέγας ἐν ἀθλήσει...».

η) Τὰ 4 «Προσόμοια ἕτερα» τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Τῶν πιστῶν...».

θ) Τὸ ἕτερον Ἀπολυτίκιον (Ἦχος δ'. «Ταχὺ προκατάλαβε») εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Ὡς ἥλιος ἔμψυχος...».

ι) Τὸ 2ον Κάθισμα («Δόξα» Ὁμοιον) τοῦ Ὁρθρου τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Τελούντες τὴν σεπτὴν...».

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 404 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

10. Τὸ ὑμνογραφικὸν ἔργον τοῦ ὁσιωτάτου Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου πολὺ ἀξίζει νὰ μελετηθῇ ἐπισταμένως καὶ νὰ ἐξαρθῇ δεόντως, διότι πρόκειται περὶ μεγάλης σπουδαιότητος πνευματικῆς προσφορᾶς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ὁ ὁσιωτάτος Μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης ἀποτελεῖ ὑμνογραφικὴν δόξαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

ια) Τὸ 5ον Κάθισμα («Δόξα») τοῦ Ὁρθρου τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Ἐκ γῆς ἀνέτειλε...».

ιβ) Τὸ Ἰδιόμελον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Σήμερον ἡ Ἐκκλησία...».

ιγ) Ὁ Δεύτερος Κανὼν, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς: «Αἶνος τῷ σφ' Ἀθλητᾷ λειψάνῳ. Γερασίμου» τῆς Γ' Νοεμβρίου.

ιδ) Τὸ Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας τῆς Γ' Νοεμβρίου: «Πλήρες εὐωδίας ἀγιασμοῦ...».

ιε) Ἡ «Ἐκλογή τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου», ἥτοι ἐγκωμιαστικαὶ φράσεις εἰς τὸ τέλος ἐκάστου στίχου τοῦ 45ου Ψαλμοῦ.

Ἄπαντα τὰ ἀνωτέρω ὑμνογραφήματα τοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου ἔχουσι δημοσιευθῆ εἰς τὸ «Τεῦχος ἱερὸν περιέχον πλήρεις τὰς πανηγυρικὰς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου ἥτοι τῆς 23ης Ἀπριλίου καὶ τῆς 3ης Νοεμβρίου, καθ' ἣν τελεῖται ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ λειψάνου, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σεραφεῖμ ἱερομονάχου Κάρτσωνα», περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο λόγος καὶ εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον.

Ἐπὶ τούτοις, ὁ ὁσιώτατος ὑμνογράφος Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης ἐποίησε καὶ «Οἶκος εἰκοσιτέσσαρας εἰς τὸν Ἅγιον Μεγαλομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν Γεώργιον τὸν Τροπαιοφόρον», ὡς ἐπίσης καὶ «Κανὼνα Παρακλητικὸν εἰς τὸν Ἅγιον Μεγαλομάρτυρα Γεώργιον τὸν Τροπαιοφόρον», τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν εἰσέτι δημοσιευθῆ, λίαν δὲ εὐγενῶς μοι παρεχωρήθησαν δακτυλογραφημένα, ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ὑμνογράφου, πρὸς ἀποδελτίωσιν διὰ τὸ παρὸν μελέτημά μου, καὶ πρὸς δημοσίευσιν αὐτῶν, διὸ καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς θέσεως εὐχαριστῶ αὐτόν.

Εἰς ἅπαντα, λοιπόν, τὰ ὡς ἄνω ὑμνογραφήματα τοῦ Γερασίμου, τὰ τε εἰς τὸ «Τεῦχος» τοῦ Σεραφεῖμ Κάρτσωνα δημοσιευθέντα καὶ τὰ εἰσέτι ἀνεκδοτα, καταχωρίζεται πλήθος ὀραίων ἐγκωμιαστικῶν λέξεων, καὶ φράσεων, ὡς ἀκολουθῶς¹¹.

Ἄγγελος ἀληθείας. Α Οἶκος.

Ἅγιος. Β' Κάθισμα Νοεμβρίου. — Γ' Τροπάριον Ε' ὥδης τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου. — Β' Τροπάριον Θ' ὥδης τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Ἀγλαίσμα παντὸς τοῦ κόσμου. Ρ Οἶκος.

Ἀγωνισάμενος λαμπρῶς. Γ Οἶκος.

Ἄδων «Ἀλληλουῖα». Κ Οἶκος.

Ἄετὸς χρυσοπτέρυξ. Α' Τροπάριον Γ' ὥδης Παρακλητικοῦ Κανόνος.

11. Χάριν συντομίας, διὰ μὲν τὰ λήμματα ἐκ τῆς Ἀκολουθίας τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου χρησιμοποιεῖται παρ' αὐτὰ ἡ ἔνδειξις Ἀπριλίου, διὰ δὲ τὰ λήμματα ἐκ τῆς Ἀκολουθίας τῆς Γ' Νοεμβρίου ἡ ἔνδειξις Νοεμβρίου.

Ἀήττητος. Α' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἑσπερινοῦ Νοεμβρίου.

Ἀθάνατον ξύλον. Φ Οἶκος.

Ἀθλητάρχης. Σ Οἶκος.

Ἀθλητής. Ἀκροστιχίς τοῦ Κανόνος. Νοεμβρίου.— Γ' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἑσπερινοῦ Νοεμβρίου.— Γ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀθλητῆς τροπαιοφόρος. Β' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἑσπερινοῦ Νοεμβρίου.— Γ' Τροπάριον Ζ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Ἀθλητῆς ὑπερθαύμαστος. ΙΗ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀθλητῶν ἡ δόξα, θαυμάτων δὲ ἢ βρύσις. Δ' Μεγαλυνάριον τῆς Θ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Ἀπριλίου.

Ἀθλητῶν πρωτοστάτης. Ω Οἶκος.

Ἀθλονίκης. Ζ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀθλοφόρος. Α' Κάθισμα («Δόξα») Ἀπριλίου.— Ἐξαποστειλάριον Ἀπριλίου.— ΙΒ' καὶ ΙΘ' Τροπάρια Ἐκλογῆς.— Α καὶ Η Οἶκοι.— Α' Τροπάριον ΣΤ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Α' καὶ Β' Τροπάρια Ζ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Α' Τροπάριον Η' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀθλοφόρων ἀκρότης. Α' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Αἰσχύνας ἐχθροῦ τὴν θρασύτητα. Η Οἶκος.

Αἰχμαλώτων ὀλυτρωτής. Γ' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Αἰχμαλώτων ὀρύστης. Ε' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀκατάβλητος ἀεὶ τῇ χάριτι. Μ Οἶκος.

Ἀκεστήρ πανένδοξος παθημάτων ψυχικῶν. Φ Οἶκος.

Ἀκρότης μαρτύρων. Α Οἶκος.

Ἀληθείας ὀφοῖνιξ ὀ εὐκαρπος. Ε Οἶκος.

Ἀλκή πιστῶν ἀκαθαίρετος. Φ Οἶκος.

Ἀμβλύνας τροχοῦ τὴν ὀξύτητα. Η Οἶκος.

Ἀμπελος κατάκαρπος. Ο Οἶκος.

Ἀνάπλεως ροπῆς ἀρρήτου. Η Οἶκος.

Ἀνθραξ ὀ ἐν Πνεύματι ἀεὶ σπιθηροβολῶν. Ι Οἶκος.

Ἀνθῶν τὴν ἀθάνατον αἶγλην. Ν Οἶκος.

Ἀντιλήπτωρ ἐνδοξος σταυροφόρων στρατιῶν. Ψ Οἶκος.

Ἀντιλήπτωρ θερμὸς τῶν ἐν θλίψει. Τροπάριον πρὸ τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀντιλήπτωρ μέγιστος τῶν τελοῦντων τὴν μνήμην (αὐτοῦ). ΙΗ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀπαστράπτων τὰς νοητὰς ἀστραπὰς οἰκτιρμῶν. Α' Τροπάριον Ζ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀπολυτροῦμενος ἅπαντας ἡμᾶς

νόσων καὶ δεινῶν συμπτωμάτων καὶ μεθοδειῶν τοῦ Βελίαρ. Τροπάριον μετὰ τὰ Μεγαλυνάρια τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀριστεὺς τῆς Τριάδος ἀρίσταθλος. Λ Οἶκος.

Ἀριστεῶν οὐρανίων ὀ θρίαμβος. Θ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀρωγὸς ἐτοιμότητος τῶν ἐν κινδύνοις. Ε' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀρωγὸς εὐσεβῶν καὶ διάσωσμα. Φ Οἶκος.

Ἀρωγὸς ταχὺς ἐν θλίψει. Τ Οἶκος.

Ἀσθενούντων θεραπευτής. ΙΔ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀσθενούντων ὀ ταχύτατος ἰατήρ. Γ' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἀυγὴ χαρμονῆς κεκρυμμένης. Τ Οἶκος.

Ἀυτήκοος φωνῆς ἀύλου. Η Οἶκος.

Ἀυτουργὸς θαυμάτων. Η Οἶκος.

Ἀυτουργὸς θαυμάτων ξένων. Δ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἀφθαρσίας ὀ βότρυς ὀ πέπειρος. Ε Οἶκος.

Βάθος ἀνεξάντλητον τῶν χαρίτων τῶν καινῶν. Α Οἶκος.

Βάσις τῆς Ἐκκλησίας. Ε Οἶκος.

Βέλους ἐχθρῶν ἀτιθάσσων. Φ Οἶκος.

Βλέπων βουλευομένους καὶ κενὰ μελετῶντας κατὰ τῶν εὐσεβῶν τοὺς ἀνόμους.. τῆς βουλῆς τῆς θείας τὴν ἐκπλήρωσιν τὴν ἐν Χριστῷ ἐκήρυξε. Β Οἶκος. (Πρβλ. Ψαλμ. β', 1).

Βοηθὸς γλυκὺς ἐν πάσχουσι. Τ Οἶκος.

Βοηθὸς εὐμενῆς ἐν ἀνάγκαις. Γ' Τροπάριον ΣΤ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Βοηθὸς καὶ ἀσφαλῆς προασπιστής. Κοντάκιον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Βοηθὸς τάχιστος τῶν περιπιπτόντων κινδύνοις καὶ περιστάσει. Β' Τροπάριον Γ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Βουλὴ κατ' ἐχθρῶν νοουμένων. Ε Οἶκος.

Γέρας τῆς εὐσεβείας. Ν Οἶκος.

Γεώργημα ζωῆς ἀύλου. Ο Οἶκος.

Γεωργὸς θείας τρυφῆς. Ν Οἶκος.

Γλυκύκαρπον κλήμα τῶν δωρεῶν τῆς ἀθλήσεως. ΣΤ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Δεδοξασμένος. ΙΣΤ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Δεδοξασμένος λαμπρῶς. Λ Οἶκος.

Διασώζων τοὺς καλοῦντας κλήσιν (αὐτοῦ). Τ Οἶκος.

Διασώζων τοὺς προσκαλουμένους (αὐτόν). Τ Οἶκος.

Διάσωσμα πολλῶν ἀνθρώπων. Ρ Οἶκος.

Διατρέφων νοερῶς πᾶσαν κτίσιν. Τ Οἶκος.

Διελθὼν τριέσπερος ἐκ τοῦ πυριφλέκτου τετάνου. Ι Οἶκος.

Διήγημα θριάμβων παιδρῶν. Ν Οἶκος.

Δόξα Χριστοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Β' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Νοεμβρίου.

Δωρούμενος τοῖς χρήζουσι χάριν ἀένναον καὶ ποικίλων νόσων τὴν ἴασιν. Προσόμοιον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἐγείρας νεκρὸν πολυχρόνιον. Ο Οἶκος.

Εἰκὼν ἀνδρείας ὑπέρλαμπρος. Ε Οἶκος.

Ἐκβάς θνητῶν τὴν οὐσίαν. Η Οἶκος.

Ἐκκλησίας καλλονή. Α' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἐκλύτρωσις ὀξεῖα αἰχμαλῶτων. Τ Οἶκος.

Ἐκνίκημα ἐσθλῶν ἀγώνων. Ο Οἶκος.

Ἐκπλήξας τὴν φρένα ἐχθρῶν. Ο Οἶκος.

Ἐκτρέπων ἐχθροῦ τὴν πλάνησιν. Ι Οἶκος.

Ἐκτρέψας ἐχθρῶν τὰς συρροίας. Λ Οἶκος.

Ἐκτύπωμα ἀχράντων παθῶν. Ν Οἶκος.

Ἐκφαίνων Χριστοῦ ἀγάπησιν. Ι Οἶκος.

Ἐκφλέγων νοῦν παλαμναῖον. Η Οἶκος.

Ἐλεγχος σφοδρὸς τοῦ χειρόνος. Λ Οἶκος.

Ἐμπνέων πῦρ ζωηφόρον. Η Οἶκος.

Ἐνδεδυμένος ὄλην τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων, Χριστόν. Ο Οἶκος.

Ἐνδοξος. Β' Τροπάριον Δ' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Γ' Τροπάριον Η' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Β' Τροπάριον Θ' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Χ Οἶκος.— Γ' Τροπάριον Γ' ὁδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ἐνδοξος ὀπλίτης Χριστοῦ τοῦ βασιλέως. Α' Μεγαλυνάριον τῆς Θ' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Ἀπριλίου.

Ἐνέγκας ποδῶν τὰς ἠλώσεις. Λ Οἶκος.

Ἐντρύφημα πάσης γλώσσης. Η' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἐπανθῶν τοῖς κρείττοσι. Ν Οἶκος.

Ἐπόπτης τῆς Ἐκκλησίας. Τ Οἶκος.

Ἐρκος ἡμῶν ἀκατάβλητον. Ρ Οἶκος.

Ἐτοιμος προστάτης τῶν ἐπικαλουμένων. Γ' Μεγαλυνάριον τῆς Θ' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Ἀπριλίου.

Εὐμενῆς. Γ' Τροπάριον Γ' ὁδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Κοντάκιον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Εὐσεβείας ὁ γεωργὸς ὁ τῆ ἀθλήσει γεωργήσας τὰ κρείττω. Γ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Εὐσεβῶν ἀγαλλίαμα. Β' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Νοεμβρίου.— ΙΣΤ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Εὐσεβῶν προασπιστής. Η' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Εὐχος πιστῶν περιλάλητον. Ρ Οἶκος.

Εὐχροον ἄνθος. Φ Οἶκος.

Ἐχων ἐρηρυσμένας εὐσεβείας τῆ πέτρα τὰς βάσεις ἀκλινῶς τῆς ψυχῆς (αὐτοῦ). Ε Οἶκος.

Ἐωσφόρος φωσφόρος. Ι Οἶκος.

Ἐγαπημένος Χριστῷ. Λ Οἶκος.

Ἐλιος ἔμψυχος φανείς τῆ ἀθλήσει (αὐτοῦ). Ἀπολυτίκιον Νοεμβρίου.

Ἐλιος πολύφωτος. Λ Οἶκος.

Ἐνωμένος θεουργικῶς Χριστῷ ζέοντι καὶ ἀσκέτῳ ἔρωτι πανολβίῳ. Ζ Οἶκος.

Θαῦμα τῆς εὐτολμίας. Ν Οἶκος.

Θαυματοβρύτης. Δ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Θαυματοφόρος αὐτουργὸς παραδόξων. Ο Οἶκος.

Θαυμάτων πολυχεύμων κρουνοῦς ὁ πᾶσαν κτίσιν ἀρδεύων. ΙΕ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Θεϊκῆς ἐνεργείας ἀθλοφορικὸν ὄργανον. ΙΒ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Θεῖος προστάτης. Γ' Τροπάριον Η' ὁδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Θεμέλιον ἀκατάσειστον Ἐκκλησίας. Κοντάκιον τῶν ΚΔ' Οἶκων.

Θεοδόξαστος. ΣΤ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Θεόφρων. Ι Οἶκος.— Γ' Τροπάριον Η' ὁδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Γ' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Θερμὸς προμηθεύς. Γ' Τροπάριον Δ' ὁδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Θησαυρὸς χαρισμάτων πολύτιμος. Ψ Οἶκος.

Θλιβομένων καταφύγιον. Ε' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Ἰατὴρ πανθαύμαστος νόσων τῶν σωματικῶν. Φ Οἶκος.

Ἰσχυρὸς ὑπέρμαχος βασιλέων εὐσεβῶν. Ψ Οἶκος.

Καθαίρεσις τῆς ἀπάτης τοῦ κόσμου. Α Οἶκος.

Καθαίρετης τῆς πλάνης στερρότατος. Γ Οἶκος.

Καθελὼν τὴν ἀπάτην. Δ' Τροπάριον Μικροῦ Ἐσπερινοῦ Ἀπριλίου.

Καθιέρωσις τῆς ἀγάπης Χριστοῦ.
Α Οἶκος.

Καλλονὴ μαρτύρων. Λ Οἶκος.

Καταφυγὴ ἐν ἀνάγκαις καὶ περιστάσεσι. Τροπάριον μετὰ τὰ Μεγαλυνάρια τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Καταπλήξας τοὺς τυράννους τοῖς ὑπερφυέσι ἄθλοις αὐτοῦ. Ζ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Κατευθύνων πόδας (αὐτοῦ) ἐν ὁδῷ μαρτυρίων. Κ Οἶκος.

Κεντηθεὶς τὴν γαστέρα δόρασιν ἀγγεμάχοις. Δ Οἶκος.

Κῆπος ὁ ἀμφιλαφῆς. Ο Οἶκος.

Κλεινός. Α' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Νοεμβρίου.

Κληρονόμος Κυρίου. Ψ Οἶκος.

Κλυτὸς ἀθλονίκης ἄριστος. Γ Οἶκος.

Κοινωνὸς τῶν ἀφράστων περὶ δοξος. Ψ Οἶκος.

Κορωνὶς ἀθλητῶν καὶ ὠράϊσμα. Φ Οἶκος.

Κράτιστος ἀλοφόρος. Ψ Οἶκος.

Κρηπὶς ἐν Χριστῷ κτιζομένων. Ε Οἶκος.

Κρουνὸς συμπαθείας αείρους. Γ Οἶκος.

Λαμπόμενος ἀκτίσι θεϊκαῖς. Α' Τροπάριον Α' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Λαμπρὰ ἀκρότης. Α' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Λαμπρὸν ἀκροθίνιον. Ἄπολυτικιον Ἀπριλίου.

Λαμπρὸς νεανίας ἄλκιμος. Γ Οἶκος.

Λαμπρὸς φωστὴρ πάσης τῆς οἰκουμένης. Β' Μεγαλυνάριον τῆς Θ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Ἀπριλίου.

Λαμπτήρ τῆς χάριτος πάμφωτος. Α Οἶκος.

Λάμπων ἐνεργεία τῆς Χριστοῦ ἐπιπνοίας. Λ Οἶκος.

Λειμών εὐσεβείας ἠδύπνους. Γ Οἶκος.

Λιμὴν ἡμῶν γαληνότατος. Φ Οἶκος.

Λύχνος ὁ τοῖς πέρασι τηλαυγῶς φεγγοβολῶν. Ι Οἶκος.

Μαράνας πῦρ ἀσβέστου. Ι Οἶκος.

Μαρτύρων ἡ δόξα. Β' Τροπάριον Γ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Μαρτύρων ἡ κορωνίς. Α' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μαρτύρων καύχημα. Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας Ἀπριλίου.

Μαρτύρων ταξίαρχης καὶ ἀκρέμων. Κοντάκιον τῶν ΚΔ' Οἶκων.

Μαρτύρων ταξίαρχος. Η' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Μαρτύρων τὸ κλέος. Ἄπολυτικιον Ἀπριλίου.

Μάρτυς. Β' Ἐτερον Κεκραγάριον Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Νοεμβρίου.— Γ' καὶ Δ' Ἐτερα Κεκραγάρια Μεγάλου Ἐσπερινοῦ Νοεμβρίου.— Α' καὶ Β' Τροπάρια Α' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Α' καὶ Γ' Τροπάρια Γ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Β' Τροπάριον Ε' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Α', Β' καὶ Γ' Τροπάρια Α' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Α' καὶ Β' Τροπάρια Γ' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Β' Τροπάριον ΣΤ' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Β' καὶ Δ' Τροπάρια Θ' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Κοντάκιον τῶν ΚΔ' Οἶκων. (Ἡ λέξις μάρτυς ἐπαναλαμβάνεται εἰς ἅπαντας τοὺς Οἶκους Α-Ω, τοὺς καταλήγοντας εἰς τὸ «Χαίροις».)— Δίστιχον εἰς τὸ τέλος τῶν ΚΔ' Οἶκων.

Μάρτυς μεγαλόδοξος. Ν Οἶκος.

Μάρτυς Χριστοῦ μυριόνικος. ΙΓ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Μεγάλαθλος. Ἄπολυτικιον Νοεμβρίου.— Α' Τροπάριον Ζ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Γ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.— Δ' Οἶκος.— Τροπάριον πρὸ τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.— Α' Τροπάριον Ε' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μεγάλαθλος στρατιώτης τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ. Ἐτερον Ἐξαποστειλάριον Ἀπριλίου.

Μεγαλομάρτυς. Ἰδιόμελον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου Νοεμβρίου.— Γ' Τροπάριον Ε' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Α' Τροπάριον ΣΤ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Β' Τροπάριον Θ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Α' Τροπάριον Ἐκλογῆς.— Γ' Τροπάριον ΣΤ' ὥδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μεγαλομάρτυς παμμακάρ. Β' Κάθισμα («Δόξα») Ἀπριλίου.

Μεγαλύνων Χριστὸν καὶ ψάλλον Ἀλληλοῦσα. Δ Οἶκος.

Μέγας. Α' καὶ Ε' Μεγαλυνάρια τῆς Θ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Ἀπριλίου.— Β' Τροπάριον Γ' ὥδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.

Μέγας ἀθλητής. Ἄπολυτικιον Ἀπριλίου.

Μέγας ἀθλονίκης τοῦ Σωτήρος. Α' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μέγας ἀντιλήπτωρ καὶ φρουρός. Τροπάριον μετὰ τὰ Μεγαλυνάρια τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μέγας ἀντιλήπτωρ τῆς Ἐκκλησίας. Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας Ἀπριλίου.

Μέγας ἀρωγὸς ἡμῶν καὶ πρόβουλος. Κοντάκιον τῶν ΚΔ' Οἶκων.

Μέγας ἐν ἀθλήσει ἀναδειχθεὶς. Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας Ἀπριλίου.

Μέγας ἐν θαυμασίοις. Ο Οἶκος.

Μέγας ἐν τῇ ἀθλήσει. Β' Κάθισμα («Δόξα») Ἀπριλίου.

Μέγας ἡμῶν βοηθὸς καὶ πρέ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Α'

Ἡ Θρησκεία, καθὼς διδάσκει τόσον ἡ Ἱστορία τῶν Θρησκευμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅσον καὶ ἡ Ψυχολογία καὶ ἡ Ἐθνολογία, ἔχει βαθυτάτας τὰς ρίζας τῆς ὄχι μόνον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ χωρὶς αὐτὴν οὔτε ἄνθρωπος φωσιολογικὸς εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ οὔτε πολιτισμὸς. Ἐπὶ πλεόν ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ ὄχι μόνον ἰσχυρότατον συννεκτικὸν δεσμὸν τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν καὶ τῶν ἔθνων καὶ τῶν πολιτειῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσφαλεστέραν κρηπίδα τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἔμφυτος εἰς πάντα ἄνθρωπον θρησκευτικότης εἶναι ἐπιδεικτικὴ καλλιεργείας καὶ ἐκ τῆς καλλιεργείας αὐτῆς ἐξαρτάται, ὁ βαθμὸς τῆς πνευματικότητος αὐτῆς. Ὅπως ὅμως ὑπάρχουν διάφοροι βαθμοὶ ἐκδηλώσεως τῆς θρησκευτικότητος μεταξὺ τῶν ἀτόμων, οὕτω ὑπάρχουν καὶ μεταξὺ τῶν ἔθνων. Εἰς δὲ τῶν θρησκευτικωτέρων λαῶν τῆς γῆς ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον θεωρεῖται εὐλόγως καὶ εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀκριβῶς ἡ θρησκευτικότης του αὐτῆ (ἂν καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πνευματικότητος τῆς θρησκείας του ποικίλλει διὰ μέσου τῶν αἰώνων) ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν τεκμηρίων τῆς ἱστορικῆς ἐνότητος τοῦ νεωτέρου καὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ μετὰ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ, βεβαίως δὲ καὶ ἓν τῶν μυστικῶν τῆς διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐπιβιώσεως τοῦ λαοῦ τούτου. Ἡ βαθεῖα αὕτη θρησκευτικότης, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν βαθεῖαν πνευματικότητα τοῦ ἐν

λόγῳ λαοῦ, ἐνεσαρκώθη εἰς τὰς προσωπικότητας δύο τῶν μεγίστων διανοητῶν αὐτοῦ, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν καὶ μέγιστοι θεολόγοι, μάλιστα δὲ ὁ τελευταῖος. Ἐπίσης τὰ δύο ταῦτα μέγιστα πνευματικὰ προσόντα τοῦ λαοῦ τούτου ἡ βαθεῖα θρησκευτικότης καὶ ἡ βαθεῖα πνευματικότης, ὑπῆρξαν αἱ κύρια προϋποθέσεις ἅμα καὶ οἱ κύριοι συντελεστοὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὄχι μόνον ἐγκολπώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς θαυμαστῆς ἀφομοιώσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ λαοῦ τούτου ἀναδείξεως, ἀφ' ἐνός μὲν μεγάλων μυστῶν καὶ ἐρμηνευτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διαπρυσιῶν κηρύκων καὶ ἀποστόλων τῆς θρησκείας ταύτης ἀνὰ τὰ λοιπὰ ἔθνη. Πρὸ παντὸς ὑπῆρξε μεγίστη ἡ συμβολὴ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ὁποίας ἐγένετο οὕτως διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον νὰ εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν σηματοφόρος.

Εἶναι δὲ γνωστὸν καὶ πόσας πολυτιμότητας ὑπηρεσίας προσέφερον ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἰδίᾳ ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, τοῦ ὁποίου ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἀκόμη ἀναγέννησις καὶ ἐπιβίωσις, μάλιστα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς φρικτῆς φραγκικῆς καὶ τουρκικῆς δουλείας, καὶ αὐτὴ ἡ ἀπελευθέρωσις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν, ὀφείλεται. Νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὰς προσφάτους ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ 1940—49 καὶ κατὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν κυπριακὸν ἀγῶνα, θὰ ἦτο, νομίζομεν, περιττόν.

σβυς πρὸς Κύριον θερμότατος. ΙΖ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Μέγας πρόβολος Ἐκκλησίας. Ε' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μέγας προστάτης. Β' Τροπάριον Γ' ὄδης Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μέγιστος. Β' Τροπάριον ΣΤ' ὄδης τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Α' Τροπάριον ΣΤ' ὄδης Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Μεῖζων ἐν τεραστίοις. Ο Οἶκος.

Μισῶν τὴν εὐμάραντον σχέσιν. Ν Οἶκος.

Μυριόνικος. ΙΖ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Νεκρώσας ἐχθρὸν δολιότροπον. Ο Οἶκος.

Νέμων ἡμῖν σαφῶς ξένα. Ο Οἶκος.
Νευρὰ σοφίας πανεύσημος. Ε Οἶκος.

Ὁδηγὸς ψυχῶν σελασφόρος. Ι. Οἶκος.

Οἰκητήριον ἀειζώου πυρός. Ι Οἶκος.

Οἰκοδομῶν πρὸς ἀρραγῆς θεμελίον τοὺς (αὐτῷ) βοῶντας «Χαῖρε». Ε Οἶκος.

Οἰκουμένης ἡ δόξα καὶ παμφαέστατος λύχνος. Ι Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Οἰκουμένης φύλαξ. Τ Οἶκος.

Ὁλετήριον ψυχοφθόρου φλογός. Ι Οἶκος

Ὁλος ἰλαρώτατος. Προσόμοιον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ὁλος λελαμπρυσμένος τῆ τοῦ Πνεύματος αἴγλη, ἐκλάμπων τῆ οἰκουμένην ἰαμάτων ἀκτίνας. Ἀπολυτικιον Νοεμβρίου.

Ὁλυμπιονίκης. Σ Οἶκος.

Ὁμμα συμπαθέστατον τῶν ἀπόρων καὶ πτωχῶν. Τ Οἶκος.

Ὁξύτερος ὀξύτατων φαρμάκων. Ν Οἶκος.

Ὁπλίτης. Β' Τροπάριον Η' ὄδης Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ὁπλίτης ἀξιοθαύμαστος. Α' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Ὁπλίτης περιδοξός. Ἀπολυτικιον Ἀπριλίου.

Ὁπλίτης τοῦ Λόγου. Ν Οἶκος.

Ὁρχαμος μαρτυρικῆς στρατείας. Γ Οἶκος.

Ὁυρανὸς κατάστερος ἄθλων τῶν μαρτυρικῶν. Η Οἶκος.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

† Ὁ Θαυμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Καὶ ὅμως πολλάκις, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὑλιστικῶν ἢ ψευδοπροοδευτικῶν ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ Δυσιῶν εἰσήλασαν εἰς τὴν χώραν ταύτην, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἴδρυσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἐλησμονήθησαν αἱ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐθνικαὶ ἡμῶν βαρύτεραι ὑποχρεώσεις καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἢ συνύφανσις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, τὴν ὁποῖαν ἐπισημότερα καὶ σαφέστερα ἐμφαίνουσι καὶ τὰ δύο πρῶτα ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, ὅπου ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνακηρύσσεται ὡς ἐπίσημος θρησκεία τοῦ κράτους. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς ἐπιλησμοσύνης ταύτης ὑπῆρξε παλαιότερον μὲν ἢ ἔλλειψις ὀργανικῆς θέσεως Θεολόγων εἰς τὰ Γυμνάσια, ἔπειτα δὲ ὁ περιορισμὸς τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἰς τὰ Πρακτικὰ Λύκεια καὶ εἰς τὰς μέσας ἐμπορικὰς σχολὰς. Καὶ ἐδῶ ἄς σημειωθῇ ἐπικαιρῶς, ὅτι ἤδη τὸ 1912 ἔγκριτος ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ἀνείμνηστος Ζήκος Ρώσης, ὀρισθεὶς ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκλεγείς καὶ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐπειδὴ ὑπὸ πολλῶν τῶν μελῶν τῆς ἐζητεῖτο νὰ αὐξηθῶν αἱ ὥραι τῶν λοιπῶν μαθημάτων εἰς βάρος τῶν θρησκευτικῶν ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του, μὴ γενόμενον δεκτὴν, ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ (τοῦ Ἀπ. Ἀλεξάνδρου ἂν μὴ με ἀπατᾷ ἡ μνήμη), μὴ ἐγκρίνοντος τὴν ἐλάττωσιν τῶν θρησκευτικῶν ὥρῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸ τοῦ Α' παγκοσμίου πολέμου καὶ τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας εἰσβολῆς καὶ προσκαίρου ἐπικρατήσεως τῶν λεγομένων «προοδευτικῶν» ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμιστῶν, τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα δὲν φαίνεται ὅτι ἔπαυσε τελείως νὰ αἰωρῆται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐπικράτησιν καὶ συντηρητικῶν ὑπουργῶν. Ἐπηρεολούθησεν ὅμως ὁ Β' παγκόσμιος πόλεμος καὶ αἱ γνωσταὶ ἀλλεπάλληλοι ἐθνικαὶ ἡμῶν περιπέτειαι, αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν, ἢ μᾶλλον προκάλεσαν τὴν θέσπισιν ἐιδικῆς διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἰσχύοντος ἀπὸ 1-1-1952 Συντάγματος (προετοιμασθέντος μὲν ὑπὸ τῆς εὐθὺς μετὰ τὸν Β' πόλεμον ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, καθιερωθέντος ὅμως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Πλαστήρα), ἣτις πρωτότυπος διάταξις, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν περιχαράκωσιν τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας ἀπὸ πάσης φθοροποιοῦ ἐπιδράσεως, ἔχει ὡς ἐξῆς: «Εἰς πάντα τὰ σχολεῖα Μέσης καὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἢ διδασκαλία ἀποσκοπεῖ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν νέων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ». Καὶ ἐπιχειρεῖται διὰ τοῦ Νόμου 3970 τοῦ 1959 ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις ἢ θεσπίζουσα τὴν διοργάνωσιν τῆς τε τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς καὶ τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ὁ νομοθέτης ἐθεώρησε σκόπιμον εἰς τὴν σπουδαίαν σχετικὴν εἰσήγησιν του νὰ προφυλάξῃ τὴν ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ πᾶσαν νόθευσιν αὐτῆς εἰς βάρος τῶν ἰδανικῶν τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα χαρακτη-

ρίζει ὡς τὸν «πολιτικὸν ἀστὲρα τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῶν Ἑλλήνων» καὶ διακηρύσσει ἐν κατακλειδί τὴν ἀνάγκην, ὅπως «ἡ παιδεία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους διατηρήσῃ τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιχώριον παράδοσιν». Κατ' εὐτυχίαν δὲ σύμπτωσιν θεσπίζεται κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον καὶ ἐν Γερμανίᾳ νέα τάξις πραγμάτων εἰς τὴν Μέσῃ ἐκπαίδευσιν ὀρίζουσα δίωρον θρησκευτικὴν διδασκαλίαν εἰς ἀπάσας τὰς τάξεις καὶ τῶν πέντε τύπων τῶν Γυμνασίων (δηλ. καὶ εἰς τὰ Πρακτικὰ Λύκεια καὶ εἰς τὰ Οἰκονομικὰ Γυμνάσια). Διατὶ ἄραγε; Διότι ἐπιφανεῖς σύγχρονοι Γερμανοὶ Παιδαγωγοὶ ὅπως ὁ Ο. Βίλλμαν, ὁ Γ. Κερσενστάινερ, ὁ Φρ. Φαίρστερ καὶ ὁ Ἐδ. Σπράγκερ κ.ἄ. διακηρύσσουν τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων διὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας καὶ δὴ καὶ διὰ τὴν διάπλασιν χαρακτῆρος καὶ διότι ἀντιμετωπίζονται ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τῆς ναζιστικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ μεταξὺ τῆς γερμανικῆς νεολαίας λόγῳ τῆς ἥττης καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς διάδοσις μηδενιστικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν καὶ ἤτολιαν αἰσθητῆ ἢ ἀνάγκη τῆς ψυχικῆς τονώσεως αὐτῆς. Διὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ λόγους ἡ νεωτάτη ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία τῆς Δυτικῆς Γερμανίας προέβλεψε περὶ τονώσεως τῆς θρησκευτικῆς καὶ θεολογικῆς ἀκόμῃ ἐκπαιδεύσεως τῶν δημοδιδασκάλων εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, τοῦλάχιστον τῶν διδασκάλων τῶν προοριζομένων διὰ τὰ ρωμαιοκαθολικὰ καὶ προτεσταντικὰ σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄλλ' ἦλθε τὸ ΑΣΕΠ, δηλ. τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐκπαιδευτικοῦ Προγραμματισμοῦ Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον μετείχε καὶ ὁ ὑποφαινόμενος κατόπιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπιμόνου παρακλήσεως τοῦ προκατόχου Ὑπουργοῦ κ. Γ. Βογιατζῆ καὶ ἀντὶ ἐπὶ τῇ βάσει πάντων τῶν ἀνωτέρω δεδομένων, τὰ ὁποῖα ὑποτίθεται ὅτι θὰ εἶχε ἐμβριθῶς μελετήσῃ, προκειμένου νὰ καταρτίσῃ τὰ νέα σχολικὰ προγράμματα τῆς ὑπὸ μεταρρύθμισιν Γενικῆς ἐκπαιδεύσεως (ὄχι τῆς ἐπαγγελματικῆς, διὰ τὴν ὁποῖαν ὑπάρχει ἰδιαιτέρον Συμβούλιον), ἀντὶ λέγω, ἐπὶ τῇ βάσει πάντων τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καὶ κατόπιν ἐκτενοῦς εἰσηγήσεώς μου, ὡς μοναδικοῦ Θεολόγου ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ, νὰ θελήσῃ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ δίωρον τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τὰ σχολεῖα ἐκεῖνα τῆς Μέσης Παιδείας, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ὑλιστικὸν πνεῦμα τῆς παλαιότερας ἐποχῆς τὸ εἶχεν ἀκρωτηριάσει καὶ ἀντὶ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προβλεπομένης προσθήκης καὶ μιᾶς ἐπὶ πλέον τάξεως εἰς τὰς ὑπὸ μεταρρύθμισιν Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, νὰ δεχθῇ τὴν εἰσήγησίν μου περὶ διώρου καὶ εἰς αὐτὰς κατὰ τὰς ἑλληνικὰς καὶ θεολογικὰς ἀκόμῃ διδασκαλίας, κατὰ τὰ πρότυπα τῶν Γερμανικῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, ὄχι μόνον ἀπέκρουσε τοῦτο, σπληνίζομενον, ὡς ἔλεγε, εἰς τὰ παλαιότερα προγράμματα, ἀλλ' ἐπέξετεινε τὸν ψαλιδισμόν τῶν θρησκευτικῶν ὥρῶν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην βαθμίδα τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων τῶν ἐργαζομένων νέων καὶ εἰς τὴν δευτέ-

Η ΕΝ Ν. ΔΕΛΧΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ — 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961 *

β'. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Βασι-
κοῦ Ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ
τοῦ Π. Σ. Ε. Ὅπως προηγουμένως προελέχθη
τὸ Π.Σ.Ε. διὰ τοῦ Διαλόγου μετὰ τῆς Ὁρθοδόξιας
καὶ τῆς ἐπαφῆς μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων προσανατολί-
ζεται βαθμιαίως πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν τάξιν τῆς
ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ὡς τοῦτο κατέ-
δειξαν αἱ ἀνωτέρω συζητήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος
τῆς φύσεως τῆς ἐνότητος, ἣν ἐπιδιώκει τὸ Π.Σ.Ε.,
ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δηλώσεως τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τῆς
Σκωτίας. Δευτέρα ἐνδείξις τοῦ προσανατολισμοῦ
τούτου εἶναι ἡ διεύρυνσις τῆς Βάσεως ἢ τοῦ βασικοῦ
ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ του, τὸ ὁποῖον ἄρθρον
ὕποχρεοῦται νὰ δέχεται πᾶσα Ἐκκλησία—μέλος τοῦ
Π.Σ.Ε. Καὶ ἡ διεύρυνσις αὕτη προπαρασκευάσθη ἐν
τῇ συνεδρίᾳ τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς εἰς Ἁγίον Ἀνδρέαν
κατὰ τὸ 1960 ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς
παρούσης ἐν Ν. Δελχί Γεν. Συνελεύσεως. Ἡ ἀρχικὴ
βάσις, ἡ τεθεῖσα κατὰ τὴν σύμπηξιν τοῦ Π.Σ.Ε. ἐν
τῇ Γεν. Συνελεύσει τοῦ Ἀμστερδαμ κατὰ 1948 ἦτο
ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα.
Τὸ πρῶτον τοῦτο ἄρθρον εἶχεν οὕτως: «Τὸ Παγ-
κόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι μία κοινω-
νία Ἐκκλησιῶν, ἀποδεχομένων τὸν Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ
Σωτῆρα». Ὡς ἔχει διατυπωθῆ τὸ ἄρθρον τοῦτο
δὲν ἀποδεικνύει τὴν πίστιν εἰς ἓνα Τριαδικὸν Θεὸν
καὶ ὑπῆρχεν ὁ φόβος νὰ γίνωσι μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ
ἀντιτριαδικαὶ Προτεστάντικαὶ Ἐκκλησίαι. Ἐντεῦθεν
οἱ Ὁρθόδοξοι Ἀντιπρόσωποι εἰς τὰ ἐτήσια συνέδρια
τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπανειλημμένως καὶ μετ'
ἐπιμονῆς ἔφερον τὸ ζήτημα τῆς διευρύνσεως τῆς Βά-
σεως κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ εἶναι σαφῆς ἡ ὁμολογία

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 371 τοῦ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17 τεύχους.

ραν βαθμίδα τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων ἐπὶ τῇ
ἀσυστάτῳ, ὡς θὰ ἴδωμεν, δικαιολογία ὅτι πρόκειται
περὶ ἐμπορικῶν Σχολῶν.

Ἡ τοιαύτη τακτικὴ τοῦ ΑΣΕΠ, τακτικὴ διά-
φορος τῆς τοῦ ΑΣΕΠ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαι-
δεύσεως ποῦ ἐθεώρησαν ἐπιβεβλημένον νὰ εἰσαγάγῃ
τὸ θρησκευτικὸν μάθημα καὶ εἰς τὰς κατωτέρας
τεχνικὰς Σχολὰς καὶ τὸ ἐνέκρινε καὶ ὁ νῦν κ. Ὑπουργὸς
παρὰ πᾶσαν ἐξωθεν ἀντίδρασιν, ἡ τοιαύτη, λέγω
τακτικὴ τοῦ ΑΣΕΠ τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως
ἠνάγκασεν ἡμᾶς, εἰς ἐνδείξιν διαμαρτυρίας, νὰ παραι-
τηθῶμεν τῆς ἐν αὐτῷ ἐκτάκτου θέσεως ἡμῶν ὡς
Θεολόγου Συμβούλου, τὴν ὁποίαν εἶχομεν δεχθῆ
ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ βοηθήσωμεν τὸ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἔργον
τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως.

(Συνεχίζεται)

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

εἰς Τριαδικὸν Θεόν, ἀλλ' εὑρισκον ἀντίδρασιν ὑπὸ
τὴν πρόφασιν, ὅπως μὴ θιγῆ ἢ ὡς ἀνω ἀπλήρως
βάσις, διότι, ἐὰν ἤρχιζομεν τροποποιήσεις αὐτοῦ, δὲν θὰ
γνωρίζομεν ποῦ θὰ σταματήσωμεν. Ἄλλαι Ἐκκλη-
σῖαι ἔφερον ἄλλους λόγους, τοὺς ὁποίους θὰ ἴδωμεν
κατωτέρω. Ἄλλ' ἐν Ἀγίῳ Ἀνδρέᾳ ὑπερενικήθησαν
ὡς ἀντιρρήσεις αὐταὶ καὶ διετυπώθη ἡ βάσις ἐπὶ τὸ
Τριαδικώτερον ὡς ἐξῆς: «Τὸ Παγκόσμιον
Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι
μία κοινωνία Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖ-
αι ὁμολογοῦσι τὸν Κύριον Ἰησοῦν
Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα κατὰ
τὰς Γραφὰς καὶ ἐργάζονται ὁμοῦ
πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κοινῆς αὐ-
τῶν κλήσεως πρὸς δόξαν τοῦ μό-
νου Θεοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ
ἁγίου Πνεύματος». Ὁ νέος οὗτος τύπος
τῆς Βάσεως ἔχει ἐμφανεῖς τὴν διεύρυνσιν καὶ βελτιώ-
σεις τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου. Ἀντὶ τῆς λέξεως «ἀπο-
δέχονται» ἔχει «ὁμολογοῦσιν», ὅρον χρησιμοποιοῦ-
μενον ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς Νικαίας—Κων/πόλεως
καὶ καταλληλότερον διὰ τὴν πίστιν. Ὁμοίως ἡ
προσθήκη «κατὰ τὰς Γραφὰς» παρ' ἡμῶν τῶν Ὁρθο-
δόξων ἔγινε δεκτὴ, ἂν καὶ διὰ τοὺς προτεστάντας ἡ
Γραφὴ μόνον εἶναι πηγὴ τῆς πίστεως, διότι γίνεται
χρησις αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ (1 Κορ. 15,3.
Ἰακ. 2,1) καὶ ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως. Τέλος ἡ
τελευταία προσθήκη εἶναι σπουδαία, διότι ὑποδει-
κνύει τὴν κοινὴν ἀποστολὴν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως
διὰ τοῦ ἔργου αὐτῶν, δοξάζεται ὁ Τριαδικὸς Θεός,
ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὸ κείμενον
τοῦτο ἐμελέτησεν ἡ ἐπὶ τῆς Βάσεως ἐπιτροπὴ, ἀλλ'
ἀφῆκε τοῦτο ἀνέπαφον καὶ ὡς ἔχει προσήχθη πρὸ
τῆς ὀλομελείας τῆς Γεν. Συνελεύσεως, ἀφ' οὗ ἐσημειώ-
θησαν αἱ ἀκόλουθοι ἀντιρρήσεις καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ
καὶ ἐν τῇ ὀλομελείᾳ. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ
ὡς ἀνω κείμενον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἀπεστάλη πρὸς
τὰς Ἐκκλησίας—μέλη, ἵνα μελετήσωσιν αὐτὸ καὶ
ἐκφέρωσι τὰς γνώμας των. Πολλοὶ ἀπήντησαν προτεί-
νασαι διαφόρους οὐχὶ οὐσιώδεις τροποποιήσεις.

Καὶ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῆς Βάσεως καὶ ἐν τῇ
ὀλομελείᾳ ὁ Πάστωρ D' Espine, πρόεδρος τῶν Προ-
τεστάντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλβετίας, ἐδήλωσεν,
ὅτι ἡ Ἐκκλησία του ἀπεφάσισε νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέρους
τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐν τῇ Γεν. Συνελεύσει νὰ
ψηφίσωσι κατὰ συνείδησιν, ἀλλ' ἐμμένει εἰς τὴν
ἀπόφασιν τῆς τοῦ 1940, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δεσμεύ-
σῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν μελῶν τῆς ὡς πρὸς τὴν διδα-
σκαλίαν ἢ ὁποία διδάσκεται ἐν αὐτῇ. Πάντως εἶπεν,
ἐν ὀνόματι τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων, ὅτι ἀποδέχεται
τὴν νέαν βάσιν, ἡ ὁποία ἡμῶν δὲν δύναται νὰ τροπο-
ποιήσῃ τὴν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μέχρι τοῦδε
πίστιν των. Ὁ Πάστωρ Westphal, πρόεδρος τῆς

Προτεσταντικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Γαλλίας ἐδήλωσαν, ὅτι ἀποδέχεται τὴν νέαν Βάσιν ὡς μίαν ἀπόπειραν, ὅπως ἐκφρασθῆ τὸ μυστήριον τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, μὴ προοριζομένην ὅμως νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὰς Ἐκκλησίας—μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. ἰδιαιτέραν τινὰ θεολογίαν. Ὁ καθηγητῆς Α. Osterbaan τῆς ἐν Ὀλλανδία Ἐκκλησίας τῶν Μενονιτῶν ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ ψηφίσῃ κατὰ τῆς διεύρυνσεως τῆς βάσεως οὐχὶ διότι δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ περιεχόμενον, ἀλλὰ διότι ἡ ἐπέκτασις τῆς Βάσεως δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ διαιρέσεις ἐντὸς τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ κομφεσιοναλισμοῦ, ἥτοι Ἐκκλησιῶν δεσμευομένων δι' ὁμολογιῶν πίστεως. Καὶ ἄλλος ἐπίσης σύνοδος διεκήρυξε τὸ αὐτό, ὅτι ἐφ' ὅσον εἴμεθα ἡνωμένοι ἐντὸς τοῦ Π.Σ.Ε. διατι νὰ ῥιψοκινδυνεύσωμεν τὴν ἔνωσιν ταύτην μετὰ τὴν διεύρυνσιν τῆς Βάσεως; Ὁ πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Dr Fry ἐξέθεσε τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν τῷ παρελθόντι ἐνεργειῶν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς Βάσεως καὶ ἐξήγαγε τὸ νόημα τῶν γενομένων τροποποιήσεων, συστήσας τὴν ὑπερψήφισιν τῆς νέας Βάσεως. Ὁ καθηγητῆς κ. Ἀλιβιζάτος ἐκ μέρους τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶπεν, ὅτι ἀποδέχεται εὐχαρίστως τὴν νέαν Βάσιν, διότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἤδη ἀπὸ τοῦ 1948 ἠγωνίζετο διὰ τὴν διατύπωσιν τῆς Βάσεως κατὰ τὴν πίστιν εἰς Τριαδικὸν Θεόν. Ἡ νέα Βάσις εἶναι σύμφωνος μετὰ τὴν περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος διδασκαλίαν, τὴν διατυπωθεῖσαν ὑπὸ τῶν δύο πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς ἀρχαίας καὶ ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς Νικαίας—Κων/πόλεως. Ἐπίσης ὁ πρωθιερεὺς καὶ καθηγητῆς τῆς Θεολογ. Ἀκαδημίας Πετρούπολεως Βοροβόϊ ἐξέφρασε τὴν ἀποδοχὴν τῆς νέας Βάσεως παρὰ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. «Ἡ νέα Βάσις, εἶπεν, εἶναι σπουδαῖον βῆμα εἰς τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ἐνότητα. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Συνόδῳ ἡ διεύρυνσις τῆς Βάσεως ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν St. Andrews ἦτο εἰς ἕκ τῶν λόγων διὰ τὴν εἰσοδὸν μας εἰς τὸ Π.Σ.Ε. Ἡ νέα διατύπωσις εἶναι ἡ οὐσία τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅπως ἦτο καὶ θὰ εἶναι πάντοτε. Δὲν εἶναι αὐτὴ σημεῖον κομφεσιοναλισμοῦ». Ὁ Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ρηνανίᾳ (E.K.D.) Beckmann διεκήρυξεν, ὅτι οἱ Εὐαγγελικοὶ τῆς Γερμανίας μετὰ χαρὰς προσυπογράφουν τὴν νέαν Βάσιν ἰδίως διὰ τὸν δοξολογικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα. Ὁ Dr C. Baëta, τῆς πρεσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας τῆς Γκάνας, εἶπεν, ὅτι ἡ προτεινομένη διεύρυνσις τῆς Βάσεως ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Ἱεραποστολῶν πρὸς μελέτην καὶ τελικῶς ἐγένε δεκτὸν μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ ἁγία Γραφή καὶ ἡ ἔκκλησις πρὸς τὰς Ἐκκλησίας πρὸς κοινὴν δοξολογίαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ εἶναι μία πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας. Ὁ Dr. Gauthier τῆς Ἐκκλησίας τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ προτεινομένη Βάσις δὲν εἶναι μία δογματικὴ καινοτομία, ἀλλ' οὐσιώδης διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ, συνεπῶς ἀντὶ νὰ θεωρῆται ὡς μία ἀφορμὴ διαιρέσεως ὀφείλει ἀντιθέτως νὰ ἐπιφέρῃ τὴν συγκατάθεσιν καὶ ψήφισιν τῆς παρὰ πάντων.

Εἰς τὸν λόγον ἐνὸς Ἀμερικανοῦ Βαπτιστοῦ, ὅστις μεταξὺ ἄλλων διςχυρίσθη, ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς νέας Βάσεως δὲν στηρίζεται εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν, ἀπήντησεν ὁ Μητροπολίτης Γιαροσλάβ καὶ Ροστώβ Νικόδημος τὰ ἀκόλουθα: «Ὅλοι ἐδῶ οἱ ἐκ διαφόρων Ἐκκλησιῶν προερχόμενοι εἴμεθα χριστιανοί. Πάντες ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἁγίας Γραφῆς πιστεύομεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Πάντες κατατείνωμεν πρὸς τὴν ἐπανένωσιν, ἐφ' ὅσον πάντες ἔχομεν ἕνα Κύριον καὶ ἓν βάπτισμα. Εἰς τὸ ἅγιόν του Εὐαγγέλιον ἀναφέρεται, ὅτι ὁ Κύριος ἔδωκε σαφῶς τὴν ἐντολήν, εἰς τοὺς μαθητὰς του νὰ κηρύττωσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πᾶσιν τὴν κτίσιν καὶ νὰ βαπτίζωσι πάντας ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Συνεπῶς ἡ νέα διατύπωσις τῆς Βάσεως στηρίζεται σαφῶς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ὠδήγησεν ἐδῶ ὅλους μαζί». Περὶ τούτων δέκα πέντε ἦσαν οἱ σύνοδοι, οἱ ὅποιοι ἔλαβον τὸν λόγον καὶ ἄλλοι μὲν ὠμίλησαν ἐναντίον τῆς τροποποιήσεως τῆς ἀρχικῆς Βάσεως, ἄλλοι δὲ κατὰ μεγίστην πλειονότητα ὑπὲρ τῆς ὑπερψηφισέως τῆς. Κυρίως μικραὶ τινες Ἐκκλησίαι προτεσταντικαὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ὀλλανδίας ἀντέδρασαν, ἐν αἷ οἱ Ὀρθόδοξοι Ἀντιπρόσωποι, οἱ Ἀγγλικανοί, οἱ Γερμανοὶ Εὐαγγελικοί, οἱ Παλαιοκαθολικοὶ καὶ ἄλλοι ὠμίλησαν μετὰ σθένους ὑπὲρ τῆς διεύρυνσεως. Ἐν τέλει ὁ Πρόεδρος καλεῖ τοὺς Συνέδρους εἰς ψηφοφορίαν γραπτὴν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἦτο:

383 ὑπὲρ τῆς νέας Βάσεως

36 ἀντίθετοι

7 ἐπιφυλάξεις.

Κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἀπουσίαζον πολλοὶ σύνοδοι εἴτε κατὰ σύμπτωσιν εἴτε ἀποσχόντες τῆς ψηφοφορίας, διότι ἐπὶ 608 ἀντιπροσώπων, δικαιουμένων νὰ ψηφίσωσιν, ἐψήφισαν 426. Τότε ὁ Πρόεδρος τῆς Γεν. Συνελεύσεως Dr. Fry συγκεκρινημένος ἐκάλεσε τὴν Συνέλευσιν εἰς ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆν καὶ αὐτοσυγκέντρωσιν διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἱστορικὴν ἀπόφασιν. Μετὰ ταῦτα τῇ προτάσει πάλιν τοῦ Προέδρου ἐγένε κοινὴ προσευχὴ εὐχαριστίας πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν διὰ τὸ γενομένον μέγα βῆμα πρὸς τὴν ἐνότητα, ἣν ὁ Χριστὸς ἐπιθυμεῖ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν του. Ἀκολούθως καὶ ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι κατ' ἴδιαν συνεχάρημεν ἀλλήλους διὰ τὸ ἐπιτευχθέν ἀποτέλεσμα ὕστερον ἀπὸ μακροῦς ἀγῶνας διὰ τὴν διεύρυνσιν ταύτην.

γ'. Ἡ ἐπὶ τῶν διορισμῶν Ἐπιτροπῆ. Αὕτη εἶχεν ὡς ἔργον τὸν διορισμὸν τῶν ἑξὶ Προέδρων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ νέα Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμελε νὰ ἐκλέξῃ τὰ μέλη τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν, ὅπως πράγματι ἐγένε, διότι ἡ νέα Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ συνήλθεν ἀμέσως ἐν Ν. Δελχί ἐπὶ διήμερον μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ προσέβη εἰς διορισμούς. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν διορισμῶν πρόεδρος μὲν ἦτο ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἐδιμβούργου Dr. Tindal ἐκ τῶν ἡμετέρων δὲ μέλος ἦτο ὁ Μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος. Ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τοὺς διορι-

σμούς ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν καὶ γεωγραφικούς καὶ ἐκκλησιαστικούς λόγους, ὥστε νὰ ὑπάρχη μία λογικὴ ἀναλογία ἀντιπροσωπεύσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὅλων τῶν περιφερειῶν. Ὁ ὑπ' αὐτῆς σχηματισθεὶς κατάλογος τοῦ Προεδρείου καὶ τῶν μελῶν τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς διενεμήθη εἰς τοὺς Συνέδρους, ἵνα εἴπωσι τὰς ἀπόψεις των εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν διορισμῶν, ἂν ἤθελον τροποποιήσιν τινα. Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Dr. Tindal παρόντος τοῦ Μητροπολίτου Μύρων καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως Dr. Visser't Hooft, ἐκάλεσε τὸν πρόεδρον τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος Μητροπολίτην Ἐδέσσης Διονύσιον καὶ τινὰς ἄλλους ἀντιπροσώπους τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, ἵνα ἀνακοινώσῃ τοίους εἶχον ὀρίσῃ ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ ὡς ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐν ᾧ μέχρι τῆς Γ' Γεν. Συνελεύσεως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶχε πέντε ἀντιπροσώπους, τῶρα ἐμειώθησαν εἰς τέσσαρας. Ὁ ὑποφαινόμενος, ὅστις ἔτυχε νὰ εἶμαι παρὼν κατὰ τὴν σύσκεψιν, διεμαρτυρήθη διὰ τὴν μείωσιν ἐτόνωσας, ἀλλὰ μοὶ ἀντέτειναν, ὅτι ἐν τῇ Κεντρ. Ἐπιτροπῇ ἔπρεπε νὰ ἐκπροσωπηθῶσιν ἀναλόγως καὶ αἱ νέαι Αὐτοκέφαλοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι αἱ πέραν τοῦ Παραπετάσματος, αἱ ὅποιαί πρὶν δὲν ἐξεπροσωποῦντο, διότι δὲν ἦσαν μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. Τὰ τέσσαρα ταῦτα πρόσωπα ἦσαν οἱ καὶ ἐν τῇ προηγούμενῃ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ ἐκλεγέντες πλὴν τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, ὃν ἀντικατέστησαν διὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος, ὡς ἀγγλομαθοῦς καὶ ὡς συμετασχόντος καὶ εἰς συνέδρια τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Π.Σ.Ε. Εἶναι δὲ ταῦτα: 1) Ἀμίλλας Ἀλιβιζᾶτος, 2) Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας 3) Ἀρχιμ. Ἰερώνυμος Κοτσώνης καὶ 4) ὁ ὑποφαινόμενος. Τὰ παρόντα κατὰ τὴν σύσκεψιν μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας διὰ τοῦ Προέδρου Μητροπολίτου Ἐδέσσης ἐδήλωσαν, ὅτι ἐγκρίνουν τὸν διορισμὸν τῶν ὑποδειχθέντων τούτων τεσσάρων προσώπων. Ὁ κ. Κονιδάρης ἐζήτησε νὰ ἐρωτηθῇ ὅλη ἡ Ἑλλ. Ἀντιπροσωπεία, ὡς ἐπίσης νὰ ἀντικατασταθῶσι τὰ παλαιὰ μέλη τῆς προηγούμενης Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς—πλὴν τοῦ κ. Ἀλιβιζᾶτου—διὰ νέων μελῶν, ἀλλ' ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις δὲν ἔγιναν δεκταὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Διορισμῶν. Ὁ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης σχηματισθεὶς κατάλογος ὑπεβλήθη εἰς τὴν ὀλομέλειαν καὶ ἀφ' οὗ ἔγιναν ἀντικαταστάσεις τινὲς τῇ προτάσει ἀντιπροσώπων διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ἐνεκρίθη ὑπὸ ταύτης, ἐν τῷ συνόλῳ. Ἐν τῇ Κεντρ. Ἐπιτροπῇ λοιπὸν, ἀποτελουμένη ἐξ 100 μελῶν, ἔχομεν ὀρθοδόξους Ἀντιπροσώπους

ἐν συνόλῳ 18 καὶ κατὰ Ἐκκλησίας τοὺς ἀκολούθους: Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον 5 (Μητροπολίτας Θυατείρων, Ἰμβρου, Φιλαδελφείας, Ἐλαίας καὶ Μύρων)· Ρωσικὴ Ἐκκλησία ὡσαύτως 5 (Μητροπολίτας Ροστοβίου Νικόδημον, Ταλήνης Ἀλέξιον, πρωθιερέα Βιτάλη Βοροβόι, Ἐπίσκοπον Ἰωάννην ἐν Γερμανίᾳ, καὶ Ἀλέξανδρον Σίσκιν)· Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος 4 (Ἀλιβιζᾶτος, Ἀχαΐας, Ἀρχιμ. Κοτσώνης καὶ Ἰωαννίδης)· Ἐκκλησία Ἀντιοχείας ἓνα, τὸν ἐπίσκοπον Ἰγνάτιον Χαζίμ, Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας ἓνα τὸν Μητροπολίτην Καρθαγένης Παρθένιον, Ἐκκλησία Ρουμανίας τὸν Μητροπολίτην Ἰασίου καὶ Μολδαβίας Ἰουστίνον, καὶ τὸν Μητροπολίτην Ἀγ. Φραγκίσκου Ἰωάννην διὰ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ Ρώσους ἐξορίστους.

ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς Διορισμῶν ἐξελέγη καὶ τὸ Προεδρεῖον τοῦ Π.Σ.Ε., συγκείμενον ἀπὸ ἑξέ Προέδρους, τοὺς ἀκολούθους: 1) Ἀρχιεπίσκοπος Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς Ἰάκωβος· 2) Ἀρχιεπίσκοπος Κανταουρίας Dr. Ramsey· 3) ὁ Πάστωρ Moses, Ἰνδός, τῆς ἡνωμένης Ἐκκλησίας τῶν Β. Ἰνδιῶν· 4) ὁ πάστωρ Dr. Niemoeller, Γερμανός, παλαιὸς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, φυλακισθεὶς ὑπὸ τῶν Ναζι ἀπὸ τοῦ 1937 μέχρι 1945, πρόεδρος τῶν μετερυθμίσεων Ἐκκλησιῶν τοῦ Nassau· 5) ὁ Sir Francis Jbiam, λαϊκός, τῆς πρεσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας τῆς Νιγηρίας, ἱατρός, κυβερνήτης τῆς Ἀνατολικῆς Νιγηρίας· 6) M. Parlin, Ἀμερικανός, λαϊκός καὶ αὐτὸς, δικηγόρος ἐν Ν. Υόρκῃ, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μεθοδιστῶν. Πάντες οἱ Πρόεδροι οὗτοι διὰ πρώτην φοράν ἐκλέγονται, διότι ἡ θητεία ἐνὸς Προέδρου τοῦ Π.Σ.Ε. εἶναι μονοστῆς, διὰ πρώτην δὲ φοράν ἐκλέγονται καὶ λαϊκοὶ ὡς πρόεδροι τοῦ Π.Σ.Ε.

(Συνεχίζεται)

ΒΑΣ. Χ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΑΡΧΙΜ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑ

Ἀθήναι 1962. Σελ. 311.

Τιμᾶται δρχ. 30.

Ἐκδοσις Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «Κυψέλη». Πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικὰ Βιβλιοπωλεῖα ὡς καὶ παρ' ἡμῖν.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΙΑΝ

Η ΔΕΙΘΑΥΜΑΣΤΟΣ ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΝ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΑΟΥ (ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ-ΚΗΡΥΓΜΑ) ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΣΒΕΣΤΟΣ Η ΦΛΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ;*

Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν εἶχον ἔλθει καὶ μᾶς ὑπεδέχθησαν μὲ εὐκρινῆ ἐγκαρδιότητα οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Λένινγκραδ, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πρύτανιν Πρωθιερέα Σπεράντοκη Μιχαὴλ Κρονήδοβιτς, καθηγητὴν τῆς Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης, συνάδελφον ἐπομένως τοῦ ὑποφαινομένου, οὐ μόνον λαμπρὸν ἐπιστήμονα, ἀλλὰ καὶ τόσον μελίχλιον καὶ ἀγαθόν, ὥστε σὰς αἰχμαλωτίζει ἀμέσως μὲ τὴν πρώτην συνάντησιν καὶ γεννᾷ ἐντός σας ἐμπιστοσύνην ἀνεπιφύλακτον. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων συναδέλφων ἡ χαρὰ ἐπὶ τῇ ἀφίξει μας ἦτο ἔκδηλος. Ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ ὀρισθέντες ὡς ξεναγοὶ μας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς μας εἰς Ρωσίαν καθηγηταὶ Οὐσπέντσκι, φίλος παλαιός, διότι πολλάκις ἔχει ἐπισκεφθῆ τὴν Ἑλλάδα, καὶ Ρουσακώφ Φιλαράτοβιτς, καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς, γλώσσης ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὅστις ἐπωφελεῖτο τῆς παρουσίας μας διὰ τὴν ἐνίσχυση τὴν γνώσιν τῆς ἑλληνικῆς ὁμιλῶν πάντοτε ἑλληνιστί, εἰς ἐρασμιακὴν προφορᾶν. Ἐπίσης ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Ἀρχιμ. Βοροβόβυ Βιτάλη, καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, καὶ γνωστός ἐκ τῶν ἐπισκεψέων του εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὸ συνέδριον τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε. ἐν Ῥόδῳ τῷ 1959 καὶ τοῦ Πανορθόδοξου Συνεδρίου τῷ 1961 ἐπίσης ἐν Ῥόδῳ. Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ τῶν δύο Θεολ. Ἀκαδημιῶν, τῆς Μόσχας καὶ τοῦ Λένινγκραδ, οἱ πρυτάνεις εἶναι κληρικοί, ὡς ἐπίσης πολλοὶ καθηγηταὶ αὐτῶν. Ἐξ ἡμῶν τῶν ἐπτὰ καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμάδα τῶν ἐπισκεπτῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον τὸ καθηγητικὸν σῶμα τῆς Σχολῆς αὐτῆς, οὐδεὶς τυγχάνει κληρικός. Διατί ἄρα γε; Ἀσφαλῶς μέσα τῶν οἱ Ρῶσοι συνάδελφοι θὰ παρετήρησαν τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον καὶ θὰ ἐσχολίασαν αὐτό, ἀλλ' εἶναι φύσει τόσον εὐγενεῖς καὶ ἀγαθοὶ οἱ Ρῶσοι, ὥστε προσέχουν ὅ,τι καλὸν ὑπάρχει εἰς τοὺς ἄλλους, οὐχὶ δὲ τὰς ἀτελείας τῶν. Οἱ ἐν ταῖς Θεολ. Ἀκαδημίαις Συνάδελφοι καὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαί, καὶ ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς ἐφρόντιζον μὲ πάντα τρόπον νὰ καταστήσουν εὐχάριστον τὴν ἐν Ρωσίᾳ παραμονὴν μας καὶ νὰ δεικνύουν πάντοτε πόσον καὶ οἱ ἴδιοι χαίρουν καὶ μένουν εὐχαριστημένοι μὲ τὴν ἐπίσκεψίν μας. Δὲν ἔδειξαν πούθενά οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον, ὅτι αἶς ἐβαρέθησαν, ὅπως λέγει ὁ λόγος, καὶ ἤθελον καὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, τὴν παράτασιν τῆς ἐπισκέψεώς μας. Κρίμα, πού ὁ κομμουνισμὸς, κατ' εὐφημισμὸν φέρων τὸ ὄνομα, ἐν ᾧ θέλει ὅλα κοινά, ἐχώρισε τοὺς ἀνθρώπους μὲ σινικὰ τεῖχη, ὥστε μετὰ πολλῶν καὶ ἐνίοτε ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν νὰ εἰσέρχεται τις ἀπὸ τὸν χῶρον τοῦ ἐνὸς κόσμου, πού εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἄλλου κόσμου! Οὐδέποτε

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 409 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

παρετηρήθη τοιοῦτο φαινόμενον εἰς τὴν μακρὰν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, τοιοῦτος αὐστηρὸς χωρισμὸς, τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς εἰς δύο ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτους κόσμους, οἷος ἔγινε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, τὸν αἰῶνα τῆς καταπληκτικῆς προσόδου εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης. Τοιαῦτα σκέψεις ἐγεννῶντο εἰς τὴν ψυχὴν μας, ὅταν συναναστρεφόμεθα ἐπὶ 15 ἡμέρας τόσον ἀξιαγαπήτους συναδέλφους, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀνοίξωμεν στενάς σχέσεις, νὰ ἔχωμεν συχρὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἀλληγογραφίαν, διότι εἶναι διαφορετικὰ τὰ καθεστῶτα τὰ κοινωνικὰ! Ἀλλὰ θὰ κατορθώσῃ ἀσφαλῶς ἡ κοινὴ ἀγία πίστις ἡμῶν νὰ ἄρῃ «τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ» (Ἐφ. 2,14) καὶ τότε—εἴθε νὰ εἶναι κοντὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἡμέρα αὕτη—οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ καὶ αἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι θὰ καταλάβωσι πόσον μεγαλεῖον ἐγκλείουν καὶ πόσην ἐνότητα ἀγάπης καὶ πίστεως ἔχουν, πού δὲν ἤμποροῦν τώρα νὰ ἀποκαλύψουν.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν θερμῶν προσφωνήσεων καὶ ἀντιφωνήσεων ἐξεκινήσαμεν ὅλοι διὰ τὸ ξενοδοχεῖον μας. Ἡ ὁμάς ἡμῶν εὐτυχῶς εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Ἀλιβιζᾶτον, ἄνδρα πολὺπειρον, διακρινόμενον διὰ τὴν πολλὴν εὐγένειαν, καὶ τὴν λεπτότητα ἐν παντί, ὥστε ἤδ' ἔνατο νὰ ἀπαντᾷ μὲ ἀνάλογον εὐγένειαν καὶ ἐγκαρδιότητα εἰς τὰς προσφωνήσεις πού μᾶς ἐγίνοντο εἰς δεξιώσεις, εἰς γεύματα εἰς ὑποδοχὰς καὶ πρὸ πάντων ἐπ' ἐκκλησίαις κατὰ τὰς ἱεράς τελετάς, ὅτε ἐξέφραζον ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιασματος τὴν χαρὰν διὰ τὴν παρουσίαν μας. Ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος εὗρισκε πάντοτε τοὺς καταλλήλους λόγους νὰ ἀνταποδώσῃ τὰ ἴδια καὶ οὕτω ἡ ὁμάς μας ἐφαίνετο νὰ εἶχε κατακτήσῃ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τῶν προσκαλεσάντων καὶ φιλοξενησάντων ἡμᾶς τόσον ἐγκαρδίως Ρῶσων. Διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰς ἓν δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον παρίστατο καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως κ. Μαρκάτσωφ, ὅταν οὗτος ἐν τῇ προσφωνήσει του ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐμείναμεν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψίν μας εἰς τὴν Ρωσίαν, μετὰ θάρρους ἠρώτησα αὐτὸν καὶ τοὺς συνδαιτημένους νὰ μᾶς εἴπουν καὶ ἐκεῖνοι, ἂν ἐμείναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν παρουσίαν μας εἰς τὴν χώραν τῶν! Τὸ γεγονός εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους δεξιώσεις καὶ εἰς τὰς κατ' ἰδίαν συνομιλίας ἐδεικνύομεν πάντοτε μετὰ τῆς δεούσης λεπτότητος τὸ θάρρος νὰ ἐρωτῶμεν διὰ πᾶν, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀπορίας εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ ἐφαίνετο παράδοξον ἐν τῇ Ρωσικῇ ζωῇ ὑπὸ τὸ σημερινὸν καθεστῶς. Ἠθέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μάθουν καὶ ἐκεῖνοι τὴν ἀλήθειαν, διότι πολλὰ λέγωνται ἐκατέρωθεν πού δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν πραγματικότητα. Εἰς καθηγητάς Θεολογικῆς Σχολῆς μόνον ἢ γλῶσ-

σα τῆς ἀληθείας ἀρμόζει. Διὰ τοῦτο εἰς μίαν ἄλλην δεξιῶσιν —καὶ ἦτο ἐκείνη τὴν ἡμέραν ἡ εὐρητὴ τῆς Ἀναλήψεως—καθ' ἣν παρευρίσκειτο πάλιν ὁ ἴδιος ὁ κ. Μαρκάρτσωφ, ὅτε καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλοι Ρῶσοι ὁμιλεῖται ὁμιλοῦν κατὰ κόρον περὶ εἰρήνης, ὡσάν ἡμεῖς οἱ θεολόγοι ἢ ἡ Ἑλλάς εἴμεθα φιλοπόλεμοι, εἶπον ὅτι ἀκακῶς νομίζουν καὶ φρονοῦν ἐν Ρωσίᾳ ὅτι αὐτοὶ θέλουν περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τὴν εἰρήνην καὶ ὁμιλοῦν πάντοτε περὶ εἰρήνης. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὁ Κύριος ἡμῶν, ὑμνεῖται παρ' ἡμῖν ὡς ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης· ὅταν ἐγεννήθη, οἱ ἄγγελοι διελάλουν τὴν ἐπὶ γῆς εἰρήνην ἐπὶ τῇ γεννήσει του· καὶ ὅταν μετὰ τὴν ἀνάστασίν του παρουσιάσθη εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ τοῦ «εἰρήνη ὑμῖν» ἐχαίρετῆσε αὐτοὺς. Ἐκεῖνος ἐκήρυξε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν εἰρήνην. Οὐδεὶς λαός, εἶπον, θέλει νὰ φονεύῃ ἢ νὰ φονεῦται ἐν πολέμοις· ὅλοι θέλουν τὴν εἰρήνην καὶ μόνον οἱ πολιτικοὶ δηλητηριάζουν τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν λαῶν». Μόνον ἐν πρᾶγμα παρέλειψα νὰ εἶπω, καὶ ἐλυπήθην πολὺ διὰ τὴν παράλειψιν ταύτην μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκ Ρωσίας, τὸ ὅποιον εἶπεν, ὡς ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὁ Ἀρχιεπ. Κανταουρίας Δρ. Ramsey κατὰ τὴν ἐφετεινὴν του ἐπίσκεψιν εἰς Ρωσίαν. Ὡς θαρραλέοι διδάσκαλοι τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐρωτήσωμεν διατὶ καταδιώκουν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν θρησκείαν του, ποῦ μόνον τὴν ἀδελφότητα καὶ ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διδάσκει καὶ ἔχει ἐλέγξει μὲ δριμυτάτας λέξεις τὸν πλοῦτον καὶ τοὺς πλουτοκράτας καὶ νὰ κάμωμεν ἐκκλησίαν νὰ δώσωμεν περισσότερο ἀνελευθερίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζουν, ὅτι πολλὰ προσέφερον εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Ρώσων κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐστάθη πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ λαοῦ. Ἐπρεπε νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡμεῖς οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸν ἄλλον ἐκτὸς τοῦ παραπετάσματος κόσμον, εὐρίσκομεν ἀνεξήγητον τὸν διωγμὸν τοῦτον τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ μειώνει πολὺ τὸ γόητρον τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος καὶ τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας ἢ ἀκαμπτος ἀντιχριστιανικῆ τῶν στάσις.

Τὸ ξενοδοχεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ὅλοι κατελύσαμεν, λέγεται («Βύρωπη»), ἐν ἀριστοκρατικῶν, πολυτελῆς, προπολεμικὸν ξενοδοχεῖον, ἴσως ἀπὸ τῆς τσαρικήσ ἐποχῆς, διότι τὰ δωμάτια ἦσαν πολὺ εὐρύχωρα, κάλλιστα ἐπιπλωμένα, μὲ βάζα σπάνια εἰς τὰς γωνίας καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, μὲ ταμπλῶ τεράστια ἐπὶ τῶν τοίχων, καὶ μερικὰ εἶχον καὶ πιάνο! Ἐκαστος ἡμῶν εἶχεν ἐν διαμέρισμα ὀλόκληρον ἦτοι εὐρύχωρον ὑπνοδωμάτιον, γραφεῖον, προθάλαμον καὶ λουτρόν. Μετὰ βραχεῖαν ἀνάπαυσιν, κατέβημεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὑποδοχῆς τοῦ ξενοδοχείου, ὅπου οἱ ἀνωτέρω συνοδοὶ ἀνέγνωσαν τὸ πρόγραμμα ἐπισκέψεως τῶν ἀξιοθεάτων πραγματῶν τῆς Πετροπόλεως. Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε τὴν ἐπίσκεψιν τῶν κυριωτέρων ναῶν τῆς Πετροπόλεως, τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Μ. Πέτρου, τοῦ περιφήμου Ἐρμιτάζ, τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ Κέντρου Νεότητος, ἐκδρομὴν διὰ ποταμοπλοίου, παρακολούθησιν θεατρικῆς παραστάσεως, Ἀφ' οὗ

ἠύχαριστήσαμεν θερμῶς διὰ τὸ οὕτω παρασκευασθὲν πρόγραμμα, εἶπομεν ὅτι ἦτο ὑπερπλήρες καὶ οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν ἢ νὰ ἀφαιρέσωμεν.

Ἡ Πετρούπολις ἢ τὸ Λένινγκραδ διαφέρει ἀπὸ τὴν Μόσχαν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν καὶ ὡς πρὸς τὸν ρυθμὸν τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων της. Αὕτη διακρίνεται διὰ τὴν ἀρχαιοπρεπειάν της, ὡς ἡ πρῶν πρωτεύουσα τῶν Τσαρῶν· τὰ οἰκοδομημᾶτα ἔχουν ἰδιαιτέρον ρυθμὸν πλεον χαρούμενον ἀπὸ τὸν τῆς Μόσχας, καὶ εἶναι ὅλα ἰσοῦψῃ περίπου, διότι εἰς τὴν Πετρούπολιν δὲν βλέπει τις οὐρανοξύστας, ὅπως τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ ξενοδοχεῖον «Οὐκράνια» τῆς Μόσχας, ἀλλ' ὅλα τὰ κτίρια εἶναι τριώροφα ἢ τὸ πολὺ ὀκταώροφα. Οἱ δρόμοι εἶναι πλατεῖς καὶ μάλιστα αἱ λεωφόροι Νέβσκυ, Κύρωφ, καὶ Μόσχας. Ἡ κίνησις εἰς αὐτοὺς μεγαλειτέρα ἢ εἰς τὴν Μόσχαν καὶ οἱ κάτοικοι της περισσότερο εὐθυμοὶ καὶ καλῶς ἐνδεδυμένοι ἢ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, πιθανώτατα, διότι εὐρίσκονται μακρὰν ἀπὸ τὴν ἔδραν τῆς τεραστίας καὶ φοβερᾶς κεντρικῆς μηχανῆς, ἢ ὅποια δίδει καὶ ἐπιβάλλει ὀρισιμένην κατεύθυνσιν εἰς τὴν ζωὴν ὅλων τῶν πολιτῶν τοῦ κράτους. Ὁ ποταμός, Νέβας, ὑποδιαιρούμενος εἰς πολλοὺς παραποτάμους, διαρρέει τὴν πόλιν σχηματίζων πληθύν νησίδων, ἄνω τῶν ἑκατόν, συνδεομένων διὰ πολυαριθμῶν γεφυρῶν. Ἐκβάλλων οὗτος εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν εἶναι πλωτός, καὶ τόσον εὐρὺς περὶ τὰς ἐκβολάς, ὥστε ἡ Πετρούπολις εἶναι καὶ λιμὴν τεράστιος, ὁ μοναδικὸς λιμὴν, δι' οὗ ἐπικοινωνεῖ ἡ Ρωσία μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης μὲ μεγάλας λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις. Τέλος εἰς τὴν Πετρούπολιν ἀπεθαυμάσαμεν καὶ τὰς λεγομένας «μπέλιε νότσι» λευκάς νύκτας τὸ πολὺ περίεργον καὶ ἐνδιαφέρον φυσικὸν φαινόμενον τῆς λίαν βραχείας διαρκείας τοῦ σκότους κατὰ τὰς νύκτας τοῦ θέρους καὶ παρατάσεως τοῦ φωτὸς μέχρι μεσονυκτίου. Καὶ περὶ τὰ μεσάνυκτα, ἀκόμη καὶ πέραν αὐτῶν, κατὰ τὸ θέρος ἔχει τόσον φῶς, ὥστε ἡμπορεῖ τις καὶ νὰ διαβάξῃ, ὕστερον δὲ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρας μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἀρχίζει νὰ χαράξῃ ἢ αὐγὴ καὶ νὰ ἐγγίξῃ ἢ ἡμέρα! Διὰ νὰ συνηθίσωμεν εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην κατάστασιν, τοῦλάχιστον οἱ ἐξ ἡμῶν φίλοι τοῦ ὕπνου — ἂν καὶ ὅλοι εἴχομεν ἀνάγκην αὐτοῦ διὰ τὸν κάματον ἐκ τῆς ἀδιακόπου ὀρθοστασίας καὶ πορείας ἀπὸ τοῦ ἔνδου εἰς τὸ ἄλλο ἀξιοθέατον μέρος—ἔπρεπε νὰ κλείωμεν ἐρμητικῶς τὰ παράθυρα, ὥστε νὰ μὴ εἰσέρχεται τὴν νύκτα εἰς τὰ ὑπνοδωμάτιά μας τὸ φῶς τῆς νυκτός. Εἰς τὴν Πετρούπολιν, κατὰ τὸ πρόγραμμα θὰ ἐμένωμεν ἀπὸ τῆς Τετάρτης, (30 Μαΐου) μέχρι τοῦ Σαββάτου (2 Ἰουνίου).

Τὴν πρώτην ἡμέραν, κατὰ καθήκον, ἐπισκέφθημεν τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Πετροπόλεως, ὅπου μᾶς ὑπεδέχθη ἀντὶ τοῦ ἀπουσιάζοντος εἰς περιοδείαν μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξίου ἀνὰ τὰς Ἐκκλησίας Σερβίας, Βουλγαρίας καὶ Ρουμανίας Μητροπολίτου, ὁ Πρωτοσύγκελλος τοῦ φιλοφρονέστατα, δωρήσας εἰς ἕκαστον ἡμῶν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀνὰ δύο πολυτελῆ ἄλμπουμ, ἐν μὲ φωτογραφίας τῶν ἀξιοθεάτων μερῶν καὶ σπουδαίων μνημείων τοῦ Λένινγκραδ καὶ ἄλλο μὲ τὰ ἀξιολογώτερα ταμπλῶ τοῦ Hermitage,

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπεσκέφθημεν τοὺς ναοὺς Ἀγίου Ἰσαάκ, τὸν μεγαλύτερον καθεδρικὸν ναὸν τῆς Πετροπόλεως, ἐπιβλητικὸν μὲ τοὺς χρυσοὺς τρούλλους τοῦ καὶ μὲ τοὺς δωρικοὺς κίονάς τοῦ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου τῆς Μεταμορφώσεως καὶ Πέτρου καὶ Παύλου. Εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν ἐτελεῖτο ἡ τελετὴ τοῦ Ἑσπερινοῦ, τὸν ὁποῖον παρηκολούθουν πλήθη πιστῶν, ἰδίως γυναικῶν, ἃν καὶ ἦτο ἐργάσιμος ἡμέρα. Τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον παρηκολούθησαμεν εἰς τὸ Κρατικὸν θέατρον τὴν ὄπεραν τοῦ Βέρδη (ὁ χορὸς τῶν μετμηφισμένων) (Bal—mascarade) ἐκτελεσθεῖσαν κατὰ ἄφογον τρόπον ὑπὸ διακεκριμένων Ρώσων καλλιτεχνῶν. Τὴν ὄρχηστραν διηύθυνε, προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν Ρώσων, ὁ Ἴταλὸς Λουτζι Ὀτολήνη, σολίστας τοῦ θεάτρου τῆς Σκάλας τοῦ Μιλάνου.

Τὴν ἐπομένην 31ην Μαΐου μεταβαίνομεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν, ἡ ὁποία στεγάζεται εἰς λαμπρὸν κτίριον, μὲ αἰθούσας εὐρυχώρους διὰ τὰς παραδόσεις, διὰ τὰς διαλέξεις καὶ διὰ γραφεῖα τοῦ Πρυτάνεως καὶ τῶν καθηγητῶν. Εἰς τὴν εἰσοδὸν μᾶς ὑποδέχονται ὁ Πρύτανις πρωτ. Σπεράντοσκη, ὁ ἐπιθεωρητὴς καὶ καθηγητὴς τῆς Πατρολογίας Παρηλίσκη Νικολάεβιτς καὶ οἱ ἄλλοι καθηγηταὶ μετὰ τῶν φοιτητῶν. Ἀφ' οὗ περιήλθομεν τὰ διαμερίσματα τῆς Σχολῆς ὁδηγούμεθα εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν, εὐρύχωρον καὶ φωτεινὴν. Ἀπὸ τῆς ἐξέδρας ὠμίλησε πρῶτος ὁ Πρύτανις, ἐκφράσας τὴν χαρὰν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν καθηγητῶν τῆς διακεκριμένης Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Ἀκολουθῶς ἀνῆλθεν ὁ κ. Παρηλίσκη, ἐπιθεωρητὴς ὡς εἶπομεν, καὶ καθηγητὴς τῆς Πατρολογίας, καὶ δι' ὀλίγων ἀνέφερεν ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἀπεφάσισε νὰ ἀπονεύμῃ διακριτικὰ διπλώματα εἰς τοὺς ἐπισήμους ἐπισκέπτας τῆς, ἥτοι ἀνηγγόρευσε τὸν ὑποφαινόμενον διδάκτορα τιμῆς ἔνεκεν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπίτιμα μέλη τῆς θεολογικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ κ. Παρηλίσκη πρὶν ἐγχειρίσῃ τὰ διπλώματα ἐξέθεσε τὴν δρᾶσιν ἐκάστου τιμωμένου καὶ ἀνέφερε καὶ τὰ συγγράμματά του. Οἱ τιμηθέντες κατὰ σειρὰν ἠὲ χαριστήσαμεν μὲ ἐκδηλὸν τὴν συγκίνησιν τοὺς Συναδέλφους τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας διὰ τὴν προσγενομένην τιμὴν εἰς ἡμᾶς, τονίσαντες ὅτι διὰ τῶν διακριτικῶν τούτων καὶ τιμητικῶν διπλωμάτων καθίσταντο ἀκατάλυτοι καὶ ἰσχυροὶ οἱ δεσμοὶ ἡμῶν μετὰ τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας Πετροπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη εἶχον σπουδάσει καὶ πολλοὶ Ἰεράρχαι Ἕλληνας καὶ καθηγηταὶ ἐν τῷ παρελθόντι, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαήλ, ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν Γρηγόριος Παπαμιχαήλ καὶ ἄλλοι. Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἐγένοντο δύο ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις ὑπὸ τῶν καθηγητῶν κ. Ἀ. Ἀλιβιζάτου καὶ τοῦ κ. Ν. Οὐσπέντοσκη μὲ θέμα «τὰ σύγχρονα προβλήματα τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» καὶ ἀνεγνώσθησαν παρὰ δύο φοιτητῶν τῆς Ἀκαδημίας δύο φροντιστηριακὰ ἐργασία τῶν μὲ ἑλληνικὰ θέματα: 1) Τὰ ἔργα Κεραμεῦς τοῦ Παπαδοπούλου καὶ 2) Θεόδωρος Στουδίτης. Ὡς γνωστὸν ὁ Κεραμεὺς Παπαδόπουλος, Βυζαντιολόγος καὶ ἀρχαιολόγος περιώνυμος, ἐχρημάτισε καὶ ὡς Καθη-

γητῆς τοῦ Πανεπ. Πετροπόλεως καὶ Διευθυντῆς τῆς Βιβλιοθήκης αὐτῆς κατὰ τὰ ἔτη 1892 ἕως 1912, ἀποθανὼν ἐν Πετροπόλει τῷ 1912. Ἐν τέλει ὠμίλησαμεν ἰδιαίτερος πρὸς τοὺς ἱεροσπουδαστὰς ὁ κ. Ἀλιβιζάτος καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, συγχαρέντες αὐτοὺς διὰ τὸν ζῆλον των, ὅπως ὑπηρετήσωσι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον. Θεολογίαν.

Τὰς δύο ὑπολοίπους ἡμέρας συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἐπεσκέφθημεν, συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους τῶν συναδέλφων τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας πρῶτον τὸ ὀνομαστὸν Hermitage, πλουσιώτατον μουσεῖον ἐξ ἔργων τῶν μεγαλειτέρων ζωγράφων καὶ γλυπτῶν τῆς οἰκουμένης, ἐφάμιλλον καὶ αὐτοῦ τοῦ Λούβρου τῶν Παρισίων, τὸ κτίριον τοῦ Ναυαρχείου, τὸ ἀνάκτορον Πέτρου τοῦ Μ. καὶ ἰδίως τὸ Κέντρον τῆς Νεότητος, ἐν ἐξάωροφον μεγαλοπρεπὲς κτίριον, εἰς τὸ ὁποῖον συρρέουν νέοι καθ' ἐκάστην εἴτε πρὸς ψυχαγωγίαν εἰς τὰς διαφόρους αἰθούσας ποικίλων παιγνιδίων, εἴτε πρὸς ἐκμάθησιν καὶ ἀσκήσιν εἰς ξένας γλώσσας, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας εἰδικότητας τεχνικὰς, ἥτοι κατὰ τὰ πρότυπα τῶν διαφόρων ΧΑΝ εἰς τὰς ἄλλας χώρας. Περιήλθομεν πολλὰς αἰθούσας αὐτοῦ συνοδευόμενοι καὶ ξεναγούμενοι ἀπὸ χαρούμενα παιδιὰ ἡλικίας 14-16 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ὠμίλουσιν τὴν ἀγγλικὴν. Εἰς τινὰς αἰθούσας ἐπαιζον σκάκι, ἀλλαχοῦ ἄλλα, ἀγνωστα εἰς ἡμᾶς παιγνίδια. Ἐν τέλει εἰς ἐκ τῶν ξεναγῶν νέων μᾶς ὠμίλησε περὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν τοιούτων ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἰδρύει εἰς ἐκάστην πόλιν. Τὸ κτίριον ἦτο νεόκτιστον καὶ ὡς ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας πρὸ μηνὸς μετέβη ὁ ἴδιος ὁ κ. Κροῦτσεφ διὰ τὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ. Ἄς σημειώσω ἐδῶ καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀπρόοπτον ἐρώτησιν ἀπὸ ἑνα ροδοκόκκινον χαριτωμένον νέον ἡλικίας 14 ἢ 15 ἐτῶν, ὅταν περιεφερόμην μαζί του εἰς τὸ Ἴδρυμα καὶ μοῦ ἐξήγει τὰ διάφορα ἀξιοθέατα, διατὶ δὲν ἀπελευθερώνουν οἱ Ἕλληνας τὸν Γλέζον! Τοσαύτη ἀλληλεγγύη μὲ τὰς ἡγετικὰς κομμουνιστικὰς μορφὰς εἰς ἄλλας χώρας, ὥστε καὶ οἱ μικροὶ γνωρίζουν καλῶς τὴν δρᾶσιν των! Ἀφ' οὗ τὸν ἐθώπευσα εἰς τὰ ξανθὰ του μαλλιά, τοῦ εἶπα, ὅτι θὰ διαβιβάσω τὴν ἐρώτησιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του εἰς τὰς ἀρμοδίας ἑλληνικὰς Ἀρχάς. Καὶ τοῦτο κάμνω ἤδη διὰ τῆς σημειώσεως ταύτης, ἃν τυχὸν ἀναγνώσῃ τὴν παροῦσαν ἐκθεσιν, ὥστε νὰ μὴ νομίσῃ ὁ μικρὸς ξεναγὸς ὅτι δὲν ἐτήρησα τὸν λόγον μου. Ἐξ ἀφορμῆς ταύτης τὸν ἠρώτησα, ἃν εἶχε γραμματόσημον τοῦ Γλέζου, τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν ἀπεσῶρη τῆς κυκλοφορίας ἀμέσως—παραδόξως ἔβγαλεν ἓν μικρὸν κομψὸν σημειωματᾶριον ἀπὸ τὴν τσέπην του καὶ μοῦ δεικνύει διάφορα γραμματόσημα καὶ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τὸ τοῦ Γλέζου!

Τὸ ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς (1 Ἰουνίου) οἱ Συναδέλφοι τῆς Θεολ. Ἀκαδημίας Πετροπόλεως παρέθεσαν ἐπίσημον ἀποχαιρετιστήριον δεῖπνον, διότι τὴν ἐπομένην λίαν πρῶτὴ θὰ ἀνεχωροῦμεν ἀεροπορικῶς διὰ τὴν Ὀδησσόν. Κατ' αὐτὸ ἀντηλλάγησαν θερμαὶ προποσεί. Ἡμεῖς μὲ συγκίνησιν ἐτονίσσαμεν πόσον μᾶς εἶχαν αἰχμαλωτίσει μὲ τὴν ἐγκάρδιον, ἀδελφικὴν συμπεριφορὰν των καθ' ὅλην τὴν τετραήμερον ἐπί-

ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ*

Ἴσως ὅμως—ὅπως τὸ Κυκλαδικόν μας αὐτὸ πολύνησον εἶναι τοποθετημένον εἰς τὰ μεσόμυαλα τῆς γῆς καὶ λούζεται ἀπὸ τὰς πλέον συγκρασμένας ἡλιακὰς ἀκτῖνας— ἴσως λέγω, ἠὺλογήθη, ὅπως ἰδιαίτερος, ἀπὸ τὸν παντοδύναμον Θεόν, ποὺ ἡ ἀόρατος παρουσία του καθαγιάζει τὴν γῆν του: καὶ αἰσθάνεται κανεὶς τὴν τρισαγίαν του πνοὴν νὰ πνέῃ τριγύρω του, καὶ νὰ μυσταγωγῇ τὴν ψυχὴν του εἰς κόσμους ὑπερβατικούς.

Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἀπὸ τοὺς παναρχαίους χρόνους, καὶ ἀπὸ τὴν ὑποφώσκουσαν ἀκόμη χαραυγὴν τῆς Ἰστορίας μας, εἰς μίαν ἀπὸ αὐτάς—τὴν Νάξον— ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου. Εἰς τὴν Σέριφον ἠνδρώθη ὁ Περσεύς, ὁ ὁποῖος ἤλευθέρωσε τὴν Ἀνδρομέδαν καὶ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Καὶ εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἀπαστράπτουσαν Δῆλον ἐγεννήθησαν οἱ πνευματικώτεροι θεοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δωδεκαθέου, ἡ Ἄρτεμις καὶ ὁ Ἀπόλλων. Καὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἱεραὶ θεωρίαι διέσχιζον τὸ Αἰγαῖον, διὰ νὰ μεταφέρουν εἰς αὐτὴν προσκυνητὰς τοὺς Πανέλληνας.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τοὺς καιροὺς μας αὐτούς, ἡ Ὁρθόδοξος χριστιανικὴ συνείδησις εἰς τὰς Κυκλάδας μας ἔχει τοποθετήσει—ἀμεταθέτως—τὸν ἡλιοστάλακτον θρόνον τῆς Θεοτόκου, ποὺ μὲ τὴν πανάσπιλον καὶ πανάμωμον φύσιν της ἔγινεν ἰκανὴ ν' ἀπαντήσῃ δι' αὐτῆς ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν κλήσιν τῆς Θεότητος. Καὶ νὰ γεννηθῇ εἰς τὸν κόσμον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡ Τῆνος ἀντικατέστησε τὴν Δῆλον.

Τὸ Κυκλαδικόν μας αὐτὸ πολύνησον κατοικεῖται, ἐν τῷ συνόλω του, ἀπὸ ἓνα πληθυσμὸν πρᾶον, εἰρηνικόν, πνευματέμφορον καὶ φιλόθησκον: ποὺ ἡ ψυχὴ του δὲν ἔχει τραχύτητα, ἀλλὰ εἶναι λεία καὶ λευκή, ὅπως τὰ βότσαλα τῶν ἀκτῶν του: καὶ τὰ συναισθηματὰ του εἶναι εὐγενῆ καὶ ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῶν φυτῶν ποὺ ἀναδίδονται ἀπὸ τὰ ἐδάφη τους.

Καὶ εἰς ὅλας γενικῶς ὁ ἐπισκέπτης, ὁπουδήποτε

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 418 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

σκεψιν. Ζωηραὶ θὰ ἐπανέρχωνται πάντοτε εἰς τὴν μνήμην μας αἱ ἡμέραι τῆς ἐπισκέψεως τῆς ἡρωϊκῆς καὶ ἱστορικῆς πόλεως τῆς Πετροπόλεως. Ἰστορικῆ, διότι ἦτο ἡ ἀγία πρωτεύουσα τῶν Τσάρων καὶ ἐσχάτως ἡ πόλις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκήρυξε τὴν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν ὁ Λένιν καὶ ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1917, ἐνδοξος δὲ διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν της κατὰ τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸ Β' Παγκόσμιον πόλεμον, ὅτε μετὰ 17 μῆνας ἀντίστασεως πολιουρχουμένη καὶ βομβαρδιζομένη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, διέλυσε καὶ ἀνέτρεψε τοὺς πολιορκητάς, ἐμψυχομένη εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν της ἀπὸ τὸν σημερινὸν Πατριάρχην τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας Ἀλέξιον, τότε Μητροπολίτην Πετροπόλεως.

(Συνεχίζεται)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

καὶ νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα του, ἀντικρύζει ἓνα κατάλευκον Βυζαντινὸν τροῦλλον ἢ μίαν μικρὰν Βασιλικὴν, νὰ πνευματοποιῇ τὴν γῆν τους. Δὲν ὑπάρχει κυματόδαρτος κάβος τους ἢ σύσκιος λαγκαδιὰ τους, ποὺ νὰ μὴν στολιζέται ἀπὸ ἓνα μικρὸν ναόν. Φαίνεται, πὼς ἔταν ἐπεσεν ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Θεὸς νὰ φυλλορροήσῃ, ὡσάν κρῖνον, ὑπὸ τὴν καταγιγῖδα τοῦ Τουρκισμοῦ, ἡ λαμπρότης τῆς Βυζαντινῆς μας λατρείας, οἱ θαλασσοὶ ἀνεμοὶ ἐναπέθεσαν ἐδῶ εἰς τὰς Κυκλάδας μας τὰ πανεύοσμα πέταλά του. Καὶ μετουσιώθησαν εἰς τὰς ἀπειροπληθεῖς καὶ τρισχαριτωμένας Βυζαντινὰς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καταστόλιστες. Καὶ ἀπέβησαν καὶ παραμένουν αἱ Κυκλάδες μας ὁ πιστότερος συνεχιστὴς καὶ ὁ ἀμετάθετος θεματοφύλαξ τῆς Βυζαντινῆς λατρείας καὶ τῆς παγκάλου καὶ Ἑθνοποιοῦ Ἑλληνοχριστιανικῆς μας Παραδόσεως.

*

Ἄλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς καταπονήσω περισσότερον. Καὶ τοῦτο μόνον θὰ τονίσω πληρέστερον. Ὅτι δηλαδὴ ὑπάρχουν ἐποχαὶ κατὰ τὰς ὁποίας συντελεῖται εἰς ἐντονώτερον ρυθμὸν, μεταποίησις καὶ μετασχηματισμὸς τῶν παλαιῶν μορφῶν τῆς ζωῆς. Συμβαίνει εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, ὅτι καὶ εἰς τὴν φύσιν, ποὺ κατὰ καιροὺς, καὶ τὰ δένδρα φυλλορροοῦν, καὶ τὰ πτηνὰ ἀλλάσσουν πτέρωμα καὶ τὰ ζῶα τρίχωμα. Μίαν παρομοίαν ἐποχὴν διερχόμεθα σήμερον. Αἱ νέαι ἐμπειρίαι, ὅπως προανέφερον, τοῦ ἀνθρώπου φθεῖרון τὴν ἱστορικὴν σάρκα καὶ περιάγουν εἰς ἀχρηστίαν—ὄλονεν καὶ περισσότερον—τὴν παλαιὰν ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς. Ἡ μηχανή, ποὺ ἀπέσπασεν διὰ πρώτην φοράν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοὺς μητρικοὺς κόλπους τῆς γῆς, καὶ τὸν ἔφερεν μετάρσιον εἰς τὰς ἀβύσσους τοῦ διαστήματος, θριαμβεῖ σήμερον. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν της ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς ὀλισθικοποιεῖται καὶ ἀχρηστεύεται συνεχῶς τὸ γνῶριμον ἀρχιτεκτονικὸν ὕφος καὶ ἡ πλαστικὴ ὀραϊότης τῆς ζωῆς.

Τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα ἀτονοῦν καὶ ἐκτοπιζονται ἀπὸ τὰς στυγνὰς ὕλικας ἀνάγκας καὶ ὁ τυφλὸς πόθος τοῦ κέρδους ἀποβαρβαρώνει τὰς συνειδήσεις. Τὰ πάντα κλονίζονται περὶ ἡμᾶς. Καὶ τόσον ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ Τέχνη ὅσον καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς καὶ τὰ πατροπαράδοτα βιώματά μας διέρχονται ἀπὸ κρίσιν, καὶ ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου ἔπαυσε νὰ σφυρηλατῆται ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμονα τῶν παλαιῶν ἀξιών «Τὰ πάντα ρεῖ» ἀληθῶς. Καὶ τὸ ὠφέλιμον ἐμφανίζεται ὡς κίνητρον τῆς παγκοσμίου ζωῆς.

Δυνάμεθα ὅμως νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι, συγκριτικῶς πρὸς τὰς ἄλλας ἀξίας, τὸ ὁρθόδοξον θρησκευτικὸν συναίσθημα τοῦ λαοῦ μας ἔχει ὑποστῆ τὸν ὀλιγώτερον κλονισμόν. Καὶ ὅπως ἰδιαίτερος, εἰς τὸ Κυκλαδικόν μας πολύνησον παραμένουν ἀκλόνητα τὰ κριτήρια καὶ τὰ θέσμια τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς Παραδόσεως. Καὶ ὅλονεν πυκνότεροι καταφθάνουν αἱ προσκυνηταὶ

εἰς τὴν Γῆνον. Διότι ἡ Χριστιανικὴ ἀλήθεια, καὶ ὡς πίστις ἀλλὰ καὶ ὡς ἔκφρασις, ἔχει βαθύτατα ριζωθῆ ἑἰς τὴν Κυκλαδικὴν ψυχὴν.

Τὸ φαινόμενον ὅμως εἶναι παροδικόν. Ἡ κρίσις θὰ παρέλθῃ. Ἡ ἀνθρωπότης θὰ βαδίζῃ συνεχῶς πρὸς μίαν ἀνωτέραν ζωὴν, πού ὑψώνει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἡ Τεχνικὴ, πού ἐκδηλοῦται σήμερον ἀδιάφορος πρὸς τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα καὶ ψυχρὰ πρὸς τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς ἀναζητήσεις, θ' ἀναγνωρίσῃ τὴν πλάνην τῆς. Καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, θ' ἀντιμετωπίσῃ—θᾶττον ἢ βράδιον—τὸ ἄρρητον μυστήριον τῆς Δημιουργίας, μὲ πλήρη ἐπαλήθευσιν τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανικοῦ βιώματος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη «κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν»: καὶ ὅτι τὸ σῶμά του ἔχει ἀξίαν ὡς τὸ θεοποίητον δοχεῖον, πού περιέχει τὸν οὐράνιον οἶνον τοῦ πνεύματος. Ἄλλως τε, χωρὶς πνευματικὰς ἀνατάσεις καὶ χωρὶς τὴν ἔφεσιν πρὸς τὸ ἀγαθόν, ὁ ἄνθρωπος θ' ἀπέμενε μίαν ἀπλὴν σύνθεσιν κατωτέρων ὑλικῶν στοιχείων, ἐξομοιούμενος «κτῆνεσι τοῖς ἀνοήτοις». Καὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ νοηταί, ὡς ἡ κορωνὶς τῆς Δημιουργίας καὶ ὡς ἡ ἀνωτάτη ἀξία τοῦ κόσμου, «ὕπερ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν».

*

Χρέος λοιπὸν ἔχομεν νὰ προστατεύωμεν τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας Παράδοσιν ἀπὸ τὰς οἰασθήποτε ἀντιδρόμους ἐπιρροάς, πού μοιραίως τὴν ἀπειλοῦν. Μὲ μίαν νέαν ὁρμὴν καὶ μὲ μίαν νέαν ψυχὴν, πού θὰ κατανοῆ τὴν ἀναλλοίωτον καὶ ὑπέροχον ἀλήθειάν τῆς, καὶ θὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τῶν πειρασμῶν πού ἐξωθοῦν εἰς τὴν ἀπάρνησίν τῆς. Διότι, ἀλλοίμονον ἀγαπητοῦ μου, ἂν χάσωμεν τὴν φυλετικὴν μας ἰδιομορφίαν. Καὶ τρισαλλοίμονον, ἂν ἐξαλλοιωθῆ ἡ σύστασις τοῦ Ἑλληνικοῦ μας κυττάρου, πού χάρις εἰς αὐτὸ διατηρούμεθα ἐπὶ τρεῖς ἡδὴ χιλιετηρίδας, ὡς ἡγετική, πνευματικὴ Φυλὴ, ἐπάνω εἰς τοὺς ἡλιοβλήτους βράχους τῆς Ἑλλάδος μας.

Καὶ βεβαίως, δὲν εἶναι οὔτε λογικὸν οὔτε καὶ δυνατόν ν' ἀγνοήσωμεν τὸν σύγχρονον Δυτικὸν πολιτισμόν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καταπληκτικὴν κατάρτησιν τοῦ νεωτέρου ἀνθρώπου. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ κόσμος σήμερον ὅλοεν καὶ ἐνοποιεῖται καὶ αἱ ἰδέαι μεταδίδονται ὡς πυρκαϊά, μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα, ἀπαιτεῖ τοῦτο ἡ συντήρησις μας καὶ ἡ Ἑθνικὴ μας ἀσφάλεια.

Πρέπει ὅμως νὰ τὸν προσαρμόσωμεν πρὸς τὴν ἰδικὴν μας Παράδοσιν καὶ νὰ μαχώμεθα, μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις, διὰ νὰ τὸ ὑποσώσωμεν, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, τὴν ἰδικὴν μας Ἑθνικὴν ἀπόχρωσιν. Καὶ αἱ Κυκλάδες μας, πού εἰς αὐτάς διατηρεῖται ἡ Ἑλληνοβυζαντινὴ μας παράδοσις, ὑπὸ τὴν ἀγνοότεραν καὶ ὑπὸ τὴν λαμπρότεραν τῆς μορφήν, πρέπει νὰ γίνουν οἱ ἀστείρευτοι μητρικοὶ μας τοῖς, πού θὰ μεταδίδουν εἰς τὴν Ἑθνικὴν ψυχὴν τὸ ζωογόνο τῆς γάλα. Πού, ὅπως εἶπεν ὁ Σολωμός, μετουσιώνεται εἰς ὑπερόχους ἡρωϊσμούς καὶ εἰς «κάθε εἶδους μεγαλεῖον».

Μὴ λησμονῆτε ποτέ, ἀγαπητοῦ μου, ὅτι οἱ πρῶτοι οἰκισταὶ τῆς Σύρου κατέφθασαν ἐδῶ, μὲ μοναδικόν

τοὺς πλοῦτον, τὰς ὀλίγας τρισαγίας εἰκόνας, πού εἶχαν κατορθώσει νὰ περισώσουν ἀπὸ τὰ ἐρημηθέντα καὶ πυρποληθέντα εἰκονοστάσια τῶν οἰκογενειακῶν των ἐστιῶν. Καὶ ὅτι, μὲ τὴν μοναδικὴν βοήθειαν τῶν ἐφεστίων αὐτῶν Θεῶν των ἐπέτυχαν νὰ πνεύσῃ ἐπάνω ἀπὸ τὰ λιτὰ αὐτὰ ἐδάφη τὸ ἐκπληκτικὸν ἐκεῖνο ἔαρ καὶ ὁ δημιουργὸς ἐκεῖνος πυρετός, πού ἐντὸς ἐλαχιστοῦ χρόνου, κατέστησε τὴν Σύρον σας, τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν τῆς Ἑλλάδος μας.

*

Τὸ παράδειγμα τοὺς ἄς γίνῃ δι' ἡμᾶς ὅλους σάλπισμα ἐγερτήριο καὶ ἐμψυχωτικὴ πνοὴ ἀναβιωτικῆς μάχης, πού θὰ κινητοποιήσῃ ὅλας τὰς ζωντανὰς δυνάμεις τῶν Κυκλάδων μας. Πρὸς ἓνα καὶ μόνον σκοπόν. Τὴν ἐξυγίανσιν τῆς ζωῆς τους καὶ τὴν ἀγωνιστικὴν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων μας. Ἄλλως, ἂν συνεχισθῆ ἡ σημερινὴ ὀλιγοδράνεια καὶ ἂν παραμένῃ ἀλαμπές καὶ ὑπὸ χειμερίαν νόρκην τὸ δίκαιόν μας, ἡ ἐρήμωσις των θὰ συμπληρωθῆ. Καὶ τὴν σημερινὴν ψυχικὴν ὑποτονίαν καὶ ἀπογοήτευσιν τῶν κατοίκων τοὺς θὰ ἐπακολουθήσῃ, μὲ ὀδυνηρότατας συνεπειάς, ἡ πλήρης κατάρρευσις τοῦ θάρρους των. Πιστεύω, Κύριοι, ἀπολύτως, καὶ ἐντελῶς ἀσχετῶς πρὸς τὰς ἀντιμαχομένας πολιτικὰς παρατάξεις, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος μίαν ἠθικὴν ἐξανάστασις τοῦ Κυκλαδικοῦ μας κόσμου, διὰ νὰ ζωογονηθῆ ὅ,τι γύρω μας εἶναι ὠχρόν, καὶ μαρμασμῶδες, καὶ ἄτονον. Καὶ τὸ προβάδισμα ἀνήκει εἰς τὴν Σύρον, καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν μας Κυκλαδικὸν κόσμον. Αὐτὸς πρῶτος πρέπει νὰ ὑψώσῃ τὴν πυρίνην κραυγὴν τῆς ἀγωνίας του διὰ τὴν ἄστρογον ἐγκατάλειψιν τοὺς. Καὶ αὐτὸς νὰ προτείνῃ τὸ ἡκονισμένον πνευματικὸν του ξίφος εἰς τὴν μάχην διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοὺς.

Καιρὸς εἶναι νὰ σταλῆ εἰς κόρακας ἡ ἀμεριμνομέριμα, οἱ ἄσκοποι κλαυθμηρισμοί, καὶ ὅλη ἡ βιομηχανία τοῦ ψεύδους καὶ τῶν διαβουκολήσεων τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ ἀρχαῖος Δημοσθένης ἔλεγεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι παρέχουν πάντοτε τὴν ἐνεργὸν ὑποστήριξιν τοὺς, πρὸς ἐκείνους πού τοὺς βλέπουν ν' ἀγωνίζονται διὰ τὸ δίκαιόν τους καὶ «πράττοντας ἄ χρῆ». Ὁ δὲ θομόσοφος Κολοκοτρώνης διεκήρυξε, ὅτι «ὅποιος ἔχει δίκην, πρέπει νὰ τὸ σηκῶνῃ ψηλά νὰ τὸ βλέπῃ ὁ κόσμος ὅλος. Κι' ὅταν δὲν τοῦ τὸ δίνουνε μὲ τὸ καλὸ, νὰ τὸ παίρνῃ μὲ τὸ σπαθὶ του». Καὶ νὸ δίκαιον τῆς Σύρου καὶ τῶν Κυκλάδων μας γενικῶς εἶναι μέγα, μέγιστον. Καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον—διὰ νὰ μὴ εἶπω ἐξοργιστικῶς μαρόν—αἱ Κυκλάδες μας, μὲ τὴν Σειρηνικὴν γοητείαν τῆς φύσεώς των καὶ μὲ τὸν ἐξαισίον πολιτισμόν τους, νὰ μὴ ἔχουν τὸ ἀπόλυτον προβάδισμα εἰς τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς χώρας μας. Πρέπει νὰ γίνῃ κοινὴ συνειδησις, ὅτι αἱ Κυκλάδες εἶναι τὸ ἀδαμάντινον στέμμα τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὅτι ἡ ἀνοδὸς τους θὰ ἦτο ὑπέροχον ἀγαθόν, ὅχι μόνον δι' αὐτάς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλοκληρον.

*

Ἡ Ἑταιρία Κυκλαδικῶν Μελετῶν, μὲ πρωτοπόρον τὸν εὐγενικὸν λαὸν τῆς Σύρου, ὑψώνει τὸ

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΑΙΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Ἡ μέριμνα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐπεξετάθη ὅσον ἡδύνατο ἐφέτος καὶ εἰς τὸ παιδί. Τὸ παιδί ὡς «εἰκὼν Θεοῦ» καὶ αὐτὸ εὐρίσκεται εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος τῆς δημιουργίας, ἄρα καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντός μας. Εἶναι ὁ διάδοχος τῆς αὐριον. Ἡ αὐγὴ τῆς νέας ἡμέρας. Τὸ ἄνθος τοῦ αὐριανοῦ καρποῦ, ἡ ἐλπίς τοῦ μέλλοντος. Ἀτενίζων κανεῖς τὴν εὐγενικὴ μορφή τοῦ παιδιοῦ ἐμπνέεται, διδάσκεται, χαροποιεῖται. Καὶ τοῦτο διότι διακρίνει εἰς αὐτὸ τὴν προσωποποίησιν τῆς ἀγάπης, τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς ἀθωότητος, τῆς ἐλπίδος. Παρὰ ταῦτα ἡ εὐγενικὴ αὐτὴ μορφή δὲν παύει νὰ ἔχη τὰ προβλήματα τῆς ὡς ψυχροσωματικῆς ὄντοτης. Προβλήματα ἀναπτύξεως σώματος, ἀλλὰ καὶ καλλιέργειας ψυχῆς. Δὲν θὰ τοῦ χρειασθῆ μόνον ὁ ἄρτος ὁ ὑλικός, ἀλλὰ καὶ ὁ πνευματικός, ἵνα διαμορφώσῃ τὸ «κατ' εἰκόνα» εἰς «ὁμοίωσιν» Θεοῦ.

Ὁ Κύριος, γνωρίζων τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν ὑψηλὸν προσορισμὸν τοὺς ἠγάπησεν ἰδιαιτέρως τὸ παιδί καὶ πρὸς χάριν τοῦ ἐπραγματοποίησε πλήθος θαυ-

λάβαρον τῆς ἀνευδότητος προσπαθείας καὶ μάχης διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοὺς. Κανένα ἀγαθὸν τῆς ζωῆς, ἀγαπητοί μου, δὲν ἔχει τόσην ἀξίαν, ὅσον ἐκεῖνο ποὺ προκύπτει ἀπὸ ἀνεπηρέαστον κρίσιν καὶ ἀπὸ τιμίους, ἐλευθέρους καὶ γενναίους ἀγῶνας. Καὶ ἡνωμένοι ὅλοι μαζί, μὲ κοινὴν πίστιν, κοινὸν ὄρον, κοινὴν ὁρμήν, κοινὴν θεληματικότητα, κοινὴν ψυχὴν καὶ κοινὴν καρδίαν, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν....

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, κατόπιν ἐνὸς ὀραματικοῦ ἐνυπνίου, ἀνευρέθη ἐδῶ ἡ πάνσεπτος εἰκὼν τοῦ ἀγωνιστοῦ μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ ἀγίου Δημητρίου, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποῦ ἀνεγείρατε περικαλλῆ ναὸν καὶ τὸν ἀνεδείξατε δευτέρου πολιούχου τῆς πόλεώς σας. Πιστεύω, ὅτι τοῦτο δὲν ὑπῆρξε τυχαῖον. Ἀλλὰ Διοσημία πρὸς τὸν εὐγενικὸν λαὸν τῆς Σύρου καὶ δι' αὐτοῦ πρὸς ὅλον τὸν Κυκλαδικὸν μας κόσμον. Διοσημία, ποὺ ὑποδηλοῖ καὶ ὑποσημαίνει, κατὰ τρόπον ἀπολύτως σαφῆ, τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἀναληφθῆ μαχητικώτερα προσπάθεια διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν νήσων μας. Ἄς ἀναληφθῆ λοιπὸν ἀδιστακτικῶς καὶ ὁμοψύχως. Θὰ ἦτο τοῦτο οὐράνιον τόξον προαγγέλλον μεϊδιάμα μαγικῆς αἰθρίας, ἐπειτα ἀπὸ τὴν βαρεῖαν νέφωσιν, ποὺ ἐπὶ καιροὺς μακροὺς μᾶς περισκέπει. Καὶ θὰ ἦτο ἀκόμη εὐλογία Θεοῦ διὰ τὴν χώραν μας. Διότι ὁ Κυκλαδικὸς μας πολιτισμὸς εἶναι τὸ εὐγενέστερον ἐμβόλιον, μὲ τὸ ὅποῖον εἶναι δυνατόν νὰ ἀνανεωθῆ καὶ ν' ἀναδώσῃ νέαν ἔκπαγλον ἀνθησὶν τὸ αἰωνόβιον δένδρον τῆς Ἑλλάδος μας.

(Τέλος)

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

μάτων, ἐνῶ ἐξ ἄλλου τὸ ἐπαρουσίασεν ὡς ἰδανικὸν τύπον τῶν μελλόντων πολιτῶν τῆς βασιλείας Του. Αὐτὸ σημειώνει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστῆς γράφων: «Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν (καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό), κατὰ τὸν ἱερὸν Μάρκον) εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὸ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν καὶ ὅς ἐὰν δέξῃται παιδίον τοιοῦτο ἐν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται» (Ματθ. 18, 1-5).

Πιστὴ ἡ μήτηρ Ἐκκλησία εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτὰς τοῦ Θεοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς, δεικνύει εἰς κάθε εὐκαιρίαν τὴν στοργὴν τῆς διὰ τὸ παιδί. Τὸν χειμῶνα θὰ ἐμφανισθῆ παραπλεύρως τοῦ μὲ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰ «Κέντρα νεότητος», ἐνῶ τὸ θέρος τὸ συνοδεύει εἰς τὰς κατασκηνώσεις, διὰ νὰ τοῦ προσφέρῃ μὲ τὴν ἱεραποστολὴν τῆς πνευματικῆν τροφήν. Ἡ νέα εὐκαιρία δὲν ἄργησε νὰ ἐμφανισθῆ. Αἱ παιδικὰ κατασκηνώσεις τοῦ λήξαντος θερούς τὴν ἐκάλεσαν εἰς τὸ καθήκον τῆς. Διὰ τῶν εὐλογιῶν τοῦ Προκαθημένου τῆς, Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσόστομου καὶ τῶν ἀόκνων προσπαθειῶν τοῦ Θεοφιλεστάτου Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, πραγματοποιεῖται μία ἀξιόλογος ἱεραποστολὴ μεταξὺ τῶν κατασκηνώσεων. Τὸ Γραφεῖον Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως τῆς Ἀπ. Διακονίας ἀναλαμβάνει τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ὅλου ἔργου. Ἀπὸ τοῦ παρελόντος Ἰουνίου σχηματίζεται ἕνα πλοῦσιον ἱεραποστολικὸν ἐπιτελεῖον ἀπὸ 40 ζηλωτὰς Ἐφημερίου τῆς Ἱ. Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν καὶ ἐνημερώνεται διὰ τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν τοῦ. Λαμβάνονται πληροφορίαι ἀπὸ τὰς προϊσταμένας ἀρχὰς τῶν κατασκηνώσεων σχετικῶς μὲ τὴν τοποθεσίαν, τὰς κατασκηνωτικὰς περιόδους, τὸ φύλον, τὴν ἡλικίαν, τὰς γραμματικὰς γνώσεις καὶ τὰ μέλη των. Τέλος προετοιμάζεται μὲ τὴν εὐγενὴ καὶ πολύτιμον συμπαραστάσιν τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ Διαφωτίσεως τῆς Ἀπ. Διακονίας τὸ ἐντυπὸν ὑλικόν. Ἡ ἱεραποστολὴ ἀρχίζει μὲ πολὺ ζῆλον καὶ αὐταπάρησιν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου καὶ λήγει περὶ τὰ τέλη παρελθόντος Σεπτεμβρίου ἐ.έ. Ἐξαπλοῦται γοργὰ καὶ μὲ σύστημα μεταξὺ τῶν κατασκηνώσεων τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας, τοῦ Ἰπουργείου Προνοίας, τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, τῆς «Λέσχης ἐργαζομένου παιδιοῦ» καὶ τοῦ Π.Ι.Κ.ΠΑ. Οἱ ἱεραπόστολοι εὐσεβεῖς Κληρικοί, μὲ αὐταπάρησιν, φθάνουν εἰς τὰ ἀγαπητὰ τοὺς πνευματικὰ παιδιὰ, ποὺ παραθερίζουν εἰς τὸν Ἀγ. Ἀνδρέα, τὴν Πεντέλην, τὴν Σαλαμίνα, τὴν Κερατέα. Παρακολουθοῦν τὰ παιδιὰ σὲ κάθε κατασκηνωτικῆν

περίοδον. Θέλουν νὰ μεταδώσουν μέρος ἀπὸ τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν καρδιά τους εἰς τοὺς νεο-ροὺς βλαστοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας. Τελοῦν τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ μάλιστα συνήθως κατὰ τὰς μεγαλυτέρας ἑορτὰς τῆς Ἐκκλησίας. Μεταλαμβάνουν τὴν νεολαίαν καὶ τὰ στελέχη τῶν κατασκηνώσεων. Διδάσκουν πρὸς ὅλους τὸν θεῖον Λόγον. Ψάλλουν μαζί τους κατὰ τὸν Δεκαπενταύγουστο πρὸς ὅλους παρακλητικὸν κανὸν πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν μας Θεοτόκον. Ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μαζί των διὰ τὴν ἱεράν Κατήχησιν καὶ δέχονται πολλοὺς εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως. Τοὺς μεταφέρουν τὰς εὐλογίας τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς προσφέρουν ἀφειδῶς εἰκόνας ἐκδόσεως Ἀπ. Διακονίας καὶ 15.000 τεύχη («Χαρούμενο Σπίτι») καὶ («Χαρούμενα Παιδιά»).

Εἶναι γενικὸς ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ καθολικὴ ἡ ὁμολογία τῆς μεγίστης καὶ ψυχωφελοῦς ἐπιδράσεως ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἱεραποστολῆς. Αὐτὸ ἐκφράζουν αἱ αὐθόρμητοι ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ εὐχαριστιῶν, τὸσον τῶν κατασκηνωτῶν, ὅσον καὶ τῶν ἐφημερίων εἰς τὰς ἐκθέσεις των. Μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν ἀναφέρομεν μόνον δύο χαρακτηριστικὰς: «Ὁ ἀρχηγὸς κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μας, σημειώνει ἱερεὺς, ὑπέβαλε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐκ μέρους τῆς Διευθύνσεως καὶ τῶν παιδῶν, τὸσον εἰς ἡμᾶς, ὅσον καὶ εἰς τὸν Μακαριώτατον, διὰ τὸ στοργικὸν καὶ πατρικὸν ἐνδιαφέρον του, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐκδηλοῦσα τὴν πρὸς τοὺς παῖδας ἀγάπην τῆς ἀπέστειλε καὶ διενεμήθησαν πρὸς τοὺς ἐργαζομένους παῖδας ψυχωφελῆ τεύχη «Χαρ. Παιδιά» καὶ «Χαρ. Σπίτι». Ἄλλος Ἐφημέριος ἀναφέρει: «Ὁφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι κατενθουσιάσθη ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἱερᾶς ἀποστολῆς καὶ εὐχαριστῶ ὑμᾶς διὰ τὴν ἀνάθεσιν ταύτης, διέγνωσα δὲ κατ' αὐτὴν ὅτι ἠὲ εὐχαριστήθησαν μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, τὸσον οἱ τρόφιμοι τῆς κατασκηνώσεως, ὅσον καὶ οἱ ἰθύνοντες ταύτην, ἠὲ εὐχαρίστησαν δὲ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀντιφωνήσαντες καταλλήλως».

Ὁμολογουμένως ἓνα μεγάλο καὶ ὑψίστης σημασίας ἔργον ἐπετέλεσεν ἡ Ἐκκλησία μας. Ἀπεδείχθη δι' ἄλλην μίαν φοράν, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον τῆς διὰ τοὺς μικροὺς νεοσσούς τῆς, τοὺς ὁποίους τὸσον ἀγαπᾷ καὶ εἰς τοὺς ὁποίους τὸσας χρυσᾶς ἐλπίδας ἔχει στηρίζει, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀφοσίωσις καὶ ὁ σεβασμὸς αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Ἀσφαλῶς καὶ ἄλλας εὐκαιρίας τοιαύτας θὰ εὕρη αὐτὴ διὰ τὴν νεολαίαν μας, ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς, φανερόν δὲ εἶναι εἰς ὅλους ὅτι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα θὰ προκύψουν, τὸσον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ἔθνος μας.

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Gustave Thils, Primauté pontificale et prérogatives épiscopales. «Potestas ordinaria» au Concile de Vatican. Louvain. E. Warny éditeurs. 1921 p. 103.

G. Dejaifve S. J., Pape et évêques au I Concile du Vatican. Desclée de Brouwer 1961. p.p. 155.

Ἀμφότεροι αἱ περισπούδαστοι αὐταὶ πραγματεῖαι δύο διακεκριμένων Βέλγων καθηγητῶν τῆς Θεολογίας συνταχθεῖσαι ἐν ὄψει τῆς συγκλήσεως τῆς νέας Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ ἀσχολοῦνται, περὶ το φλέγον θέμα τοῦ ὑπὸ τῆς Α' ἐν Βατικανῷ Συνόδου θεσπισθέντος παπικοῦ ἀλαθῆτου καὶ πρωτείου καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ σχέσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, ὅπερ θέμα κατὰ πάσαν πιθανότητα μέλλει νὰ ἀπασχολήσῃ καθ' ὅλον τὸν δέοντα τρόπον καὶ τὴν προσεχῆ Β' ἐν Βατικανῷ σύνοδον καὶ δὴ ἀμφότεροι οἱ συγγραφεῖς ἀναφέρονται καὶ εἰς τὴν παρὰ τῷ Ὁρθοδόξῳ κόσμῳ προκληθεῖσαν ζωντανήν ἀντίδρασιν ἐκ τῆς θεσπίσεως τῶν καινοφανῶν ἐκείνων δογμάτων, τῆς ὁποίας ἀντιδράσεως ἐμνήσθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Γραμματείας διὰ τὴν ἑνωσιν τῶν Χριστιανῶν καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς προσεχοῦς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ καρδινάλιος August Bea. Ὁμιλῶν οὗτος ἐν συνεντεύξει πρὸς τὸν γνωστὸν ἀρχιμνηστήριον τῆς ἐφημερίδος La Croix τῶν Παρισίων καὶ νῦν γραμματεῖα τῆς μνημονευθείσης Γραμματείας, κ. Wenger, οὗτινος εἶναι γνωστὸν καὶ τὸ διαφέρειν διὰ τὴν γενομένην πρὸς τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας πρόσκλησιν πρὸς ἀποστολὴν παρατηρητῶν, ἔλεγεν: «Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τὸ ἰσχυρότερον ἐμπόδιον, ὅπερ κυρίως χωρίζει ἡμᾶς εἶναι δογματικῆς φύσεως, ἀφορῶν εἰς τὸ δόγμα τοῦ πρωτείου τοῦ Ἀγ. Πέτρου καὶ τὸ περὶ ἀλαθῆτου τοῦ ὑπάτου ποντίφηκος... Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐν ἄλλο πρόβλημα συναφές πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ πρωτείου, τὸ πρόβλημα τῶν κυρίων καθηκόντων τοῦ ἐπισκόπου, ὡς τοιούτου» καὶ ὅτι «τότε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισκόπου καὶ ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἠελθῆθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἱδρυτοῦ... ἐνοήθησαν ὅμως διαφοροτρόπως διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅπου οἱ ἐπίσκοποι μετὰ τῶν τοπικῶν αὐτῶν συνόδων ἀπέκτησαν πολλὰ ἐκτεταμένα δικαιώματα» καὶ ὅτι ἐπομένως εἶναι εὐνόητος «ἡ τάσις τῆς Ἀνατολῆς νὰ διατηρήσῃ κατὰ τὴν τρόπον τὴν τοπικὴν τῆς αὐτονομίαν». Αἱ σοβαραὶ αὐταὶ διηγήσεις ἀφήνουν πολλά νὰ ἐνοηθῶσι, ἐξηγοῦν δὲ τὸν σκοπὸν καὶ τὸ νόημα τῶν μετὰ χεῖρας δύο βελγικῶν πραγματεῶν.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς πρώτης τῶν πραγματεῶν ταύτων, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἀλαθῆτου ἐπεσπίασεν ἴσως, ὡς μὴ ὄφειλε, τὸ πρόβλημα τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα οὕτως ὥστε παρὰ τὴν σημαντικὴν του ἀνάπτυξιν ἐν τῇ Α' συνόδῳ τοῦ Βατικανοῦ, μὴ καθορισθῆ μετὰ τῆς αὐτῆς σαφηνείας, μεθ' ἧς καὶ τὸ ἀλάθητον, προσπαθεῖ, δικαιολογῶν τὴν σύνοδον ἐκείνην νὰ συμβάλῃ εἰς τοῦτο στηριζόμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν πεπραγμένων τῆς ἐν λόγῳ συνόδου. Τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς ὅλης του ἐρεῦνης ταύτης εἶναι ὅτι «ὅτι ἀπεφασίσθη περὶ τῆς παγκοσμίου δικαιοδοσίας τοῦ Ρωμαίου ποντίφηκος δὲν ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀσκήσιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐπισκόπων», ἐξαιρέσει αἰδικῶν καὶ ἀσυνήθων περιπτώσεων» καὶ ὅτι, δεδομένου ὅτι τὸ ὄφελος, τὸ καλὸν καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβλῶσιν ὅτε μὲν συγκέντρωσιν ὅτε δὲ ἀποκεντρωσιν ἐξουσίας, δὲν ἀπαιτεῖται ἀναθεώρησις ἀρχῶν (principes), ἀλλὰ μᾶλλον ρύθμισις τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων καὶ δὴ «συστηματοποιήσις τῶν δεδομένων τῆς συνόδου ἐκείνης, καὶ τῆς τρεχούσης θεολογίας, ἐπεξεργασμένης ἐξ ἐπόψεως τοῦ ἐπισκοπάτου καὶ τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ», πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη διὰ πολλοὺς λόγους νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Α' ἐν Βατικανῷ σύνοδος, δύνатаί ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Β' ἀποσπέρουσα πολῦτιμον ἠπηρεσίαν εἰς τὴν ἐκκλησιολογίαν, εἰς τὸν οἰκουμενισμόν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν ἑνωσιν τῶν χριστιανῶν» (σ. 100).

Πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἐργασίας, τ.ε. διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν πεπραγμένων τῆς Α' ἐν Βατικανῷ συνόδου, προσπαθεῖ καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς δευτέρας πραγματείας νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αὐτὸ δόγμα τοῦ Βατικανοῦ οὐδὲν μετέβαλεν ἐν τῷ θεῷ θεσμῷ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τὸν ἱδρυσεν ὁ θεμελιωτῆς αὐτῆς καὶ ὅτι δὲν κατέστρεψε ὀργανικὴν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου.

Συνεπληρώθη ἔτος ἀπὸ τῆς, πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κ. Ἀθηναγόρα, συγκλήσεως τῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου (24 Σεπτεμβρίου-1 Ὀκτωβρίου 1961), τῆς ὁποίας προήδρευσεν, ὅπως ἐπαξίως, ὁ τότε Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου καὶ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος.

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν καὶ ἀναγνώρισιν, ἡ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου, συγκεντρώσασα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπειτα ἀπὸ χρόνους μακρὸν ἀντιπροσώπους ὄλων τῶν κατὰ τόπους Ἀυτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀπετέλεσε σπουδαῖον σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδοξίας, ἡ ὁποία ἐνεφανίσθη ζωσα, ἀκμαία, πνευματικῶς ἡρωμεία, καὶ ἔχουσα βαθεῖαν συνειδησιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς εἰς τὴν σημερινὴν τρικυμισμένην ἐποχὴν μας. Συνέβαλεν δὲ ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν βεβαίωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς αἰγλῆς καὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ θέσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐδόξεμα ὀλοφύχως, ὅπως ἡ τόσην ἐπιτυχίαν σημειώσασα Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου ἀνοιξὴ νέαν ἐποχὴν ἀκμῆς, προόδου καὶ ἀνθήσεως τῆς καθόλου Ἀγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

φύσιν τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, οὐδὲ ἀνέτρεψε τὴν συνοδικὴν ὑφὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας», ὡς τονίζει ἀναπτύσσων περαιτέρω τὸν συμπέρασμα τῆς ἐρευνῆς του ἀπὸ σελ. 139-149. Ἀφορμὴν λαμβάνει καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τῆς εἰρημένης συνόδου αἰτιάσεις τῶν Ὀρθοδόξων καὶ εἰδικώτερον τοῦ ἐπιφανοῦς φιλοσόφου καὶ θεολόγου τῆς ἐν Παρισίοις ρωσικῆς διασπορᾶς καθηγητοῦ Ρ. Bulgakov καὶ ἐν ὅσῃ τῆς συγλήσεως τῆς Β' ἐν Βατικανῶ συνόδου, ἥτις κατ' αὐτὸν «προορίζεται νὰ προπαρασκευάσῃ τὰς ὁδοὺς τῆς ἐπανενώσεως», προτιθέμενος μὲν, ὡς διατείνεται («οὐχὶ νὰ ὑπεραμυνθῇ τοῦ ἔργου τῆς Α' Βατικ. συνόδου, ἀλλ' ἵνα δεῖξῃ κατὰ πόσον δικαιολογεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία τῶν κεχωρισμένων ἀδελφῶν») (δηλ. τῶν ὀρθοδόξων), πράγματι δὲ παρουσιάσαν περιφημοτάτην καὶ εὐγλωττον τοῦ ἐπιμάχου («δόγματος») καὶ ὅλης τῆς συνόδου ἐκείνης ἀπολογίαν.— Πρὸς δικαιολογίαν τῶν νέων δογμάτων λέγει, ὅτι «πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν διαρκῶς τὴν Γαλλικανικὴν πλάνην, τὰς δημοκρατικὰς θεωρίας, τὰς προελοῦσας ἐκ τοῦ μεγάλου στίσματος τῆς Δύσεως, καὶ πρὸ παντὸς τὸν Ἰανсениσμὸν καὶ τὴν μακρὰν ἐριδα περὶ τοῦ Αὐγουστίνου» (σ. 140), ἀφορμὰς αἰτινας δὲν ἐπέτρεψαν κατ' αὐτὸν παραλλήλως πρὸς τὰ θεμελιώδη δόγματα τοῦ ἀλαθῆτος καὶ τοῦ πρωτείου νὰ διασαφηθῇ ἐξ ἴσου ἡ σχέση τῶν ἐπισκόπων πρὸς τὸν ὑπατον ποντίφηκα καὶ τὸ συνοδικὸν σύστημα, τῶν ὁποίων ζητημάτων τῶν διευθέτησιν ὁ συγγραφεὺς ἐκδέχεται ἐκ τῆς προσεχοῦς μεγάλης Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

Συνιστῶμεν εἰς πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ γενικώτερον διὰ τὸν μηχανισμόν καὶ τὰς σχετικὰς συζητήσεις τῆς Α' ἐν Βατικανῶ συνόδου, ἐμμέσως καὶ γιὰ τὸν μηχανισμόν τῆς Β', νὰ μελετήσωσι τὰς μετὰ χειρὸς δύο ἀξιολόγους πραγματείας.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἡ δεοντολογία τοῦ μορφωτικοῦ ἔργου.

Διὰ τοῦ καθιερωθέντος ἀγιασμοῦ καὶ διὰ τῆς ἐπιδαφιλεύσεως τῶν εὐχῶν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἤρχισαν πάλιν τὰ μαθήματα ἐν τοῖς διαφόροις σχολείοις τῆς πατρίδος μας.

Ἡ Ἐκκλησία μας καθαγιαζούσα ἀκόμη καὶ τὰς γεωργικὰς ἢ τεχνικὰς ἀσχολίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἔχουσα περιλάβει ὠραιότητας σχετικὰς εὐχὰς ἐν τῷ Ἐδχολογίῳ αὐτῆς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραθεωρήσῃ τὴν ἑναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐργασίας, ἥτις εἶναι μία τῶν ὠραιότερων ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν «Ἀκολουθίαν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων ἐν τοῖς Σχολείοις» ὁ λειτουργὸς εὐχεται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἐξῆς: «Κόριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως..., λάμπων ἐν ταῖς καρδίαις τῶν διδασκόντων καὶ διδασκομένων τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας καὶ τὸ φῶς σου τὸ αἰδίων δὸς αὐτοῖς πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως· φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ψυχῶν αὐτῶν εἰς τὸ εἰδέναι αὐτοὺς καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά σου· υἱὸς φωτὸς ἀνάδειξον αὐτούς, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντας καὶ ἀξιομένους διὰ τῆς ἀνωθεν σοφίας». Ἀληθῶς! Εἰς τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς στίχους ὑπάρχει ὀλόκληρος ἡ δεοντολογία τοῦ μορφωτικοῦ ἔργου.

Συγκινητικὸν ἐπίτευγμα καὶ ἐλπιδοφόρον μήνυμα.

Συγκινητικὸν ἐπίτευγμα τῆς οἰκουμενικῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις ἐκδηλοῦται οὐ μόνον διὰ τοὺς «οἰκείους τῆς πίστεως», ἀλλὰ διὰ πάντας τοὺς πάσχοντας ἀνθρώπους, ἀναφέρεται εἰς τὸ φύλλον τῆς 14ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδόμενου Δελτίου «Ecumenical Press Service». Συμφώνως πρὸς τὰς παρεχομένας ὑπὸ τοῦ Δελτίου τούτου πληροφορίας, ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν μίᾳ ἡμέρας, δι' ἀληθοῦς «τηλεφωνικοῦ μαραθωνίου δρόμου» ἐκ τῆς ἐν Γενεύῃ ἑδρας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς διαφόρους ἐκκλησίας — μέλη αὐτοῦ, ἐπετεύχθη ἡ διὰ συνδρομῆς αὐτῶν συγκέντρωσις 416.000 δολλαρίων· δηλαδὴ τοῦ συνολικοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν πλήρη ἀνοικοδόμησιν ἐνὸς μουσουλμανικοῦ χωρίου 500 οἰκογενειῶν, ὅπερ κατεστράφη τελείως εἰς τὸ Ἰράν κατὰ τὴν τελευταίους σεισμούς. Διὰ τοῦ χρηματικοῦ αὐτοῦ ποσοῦ καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ κατασκευὴ 500 οἰκιῶν, ἐνὸς σχολείου, καὶ τελείου συστήματος ὑδρεύσεως. Ἐπὶ πλέον θὰ ἀγορασθοῦν διὰ τοὺς χωρικούς γεωργικὸι σπόροι, γεωργικὰ ἐργαλεῖα, ζῶα καὶ ἕως ἐν τρακτέρ.

Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι πράγματι πρωτοφανές, καὶ ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκουμενικῆς ἀλληλεγγύης. Διὰ τηλεφωνικῆς συνεννοήσεως, ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν ἐκ Γενεύης ἐκκλησίαν αἱ ἐκκλησίαι τῆς Αὐστραλίας, τῆς Δανίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῶν Κάτω Χωρῶν, τῆς Νέας Ζηλανδίας, τῆς Νορβηγίας, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Σουηδίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν!

Ἀλλὰ τὸ συγκινητικὸν αὐτὸ ἐπίτευγμα εἶναι συγχρόνως καὶ τὸ ἐλπιδοφόρον μήνυμα, ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ἡ ποθητὴ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι θὰ ἔχουν ἐπιστρέφει εἰς τὸ ὀρθόδοξον οἰκουμενικὸν πνεῦμα καὶ θὰ ἔχουν ἐνωθῆ, δὲν θὰ ὑπάρχῃ κοινωνικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῆ νικηφόρος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Αὕτη θὰ δύναται τότε καὶ διὰ μιᾶς τηλεφωνικῆς συνδιαλέξεως νὰ λήθῃ πολλὰ ἐκ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ νὰ ἐπουλώσῃ τὰς κοινωνικὰς πληγὰς. Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅλοι νὰ ἔλθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἡ ποθητὴ αὕτη ἡμέρα!

Ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ στιγματισθοῦν.

Μετὰ βαθυτάτης λύπης ἀεγνώσαμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας εἰδήσεις, ὅτι τὸ ἀνόηκτον «Μακεδονικὸν ζήτημα» ἐξακολουθεῖ νὰ προβάλλεται εἰς τὸν διεθνή ὀρίζοντα οὐ μόνον ὑπὸ γιουγκοσλάβων πολιτικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σκοπίων. Οὕτως ἀντιπροσωπεῖα κληρικῶν ἐκ Σκοπίων ἐδημούργησαν ἐσχάτως ἀνθελληνικὴν κίνησιν εἰς Τορόντο τοῦ Καναδά, με ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προβολὴν τῆς νεοσυστάτου «Μακεδονικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας».

Ἐλπίζομεν, ὅτι αἱ ἀπαράδεκτοι αὗται ἐνέργειαι θὰ στιγματισθοῦν ὑπὸ τοῦ σώφρονος Προκαθημένου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας· διότι δὲν εἶναι μόνον ἀνθελληνικαί, ἀλλὰ καὶ ἀντορθόδοξοι καὶ ἀντικλησιαστικά. Εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀγωνίζεται νὰ ἀποκτήσῃ ἐσωτερικὴν συνοχὴν καὶ ἐνότητα, πρὸς προβολὴν αὐτῆς εἰς τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην, τοιαῦται ἐνέργειαι πλήττονται καί ὀφθαλμῶς τὴν Ὀρθόδοξίαν. Ἴδού διατὶ πιστεύομεν, ὅτι ἡ ὁλότης τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀποκηρύξῃ τὴν ἀντορθόδοξον πολιτικὴν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κληρικῶν.

Ἀξιέπαινος ἀνακοίνωσις τῆς «Παμμακεδονικῆς Ἐνώσεως Ἀμερικῆς — Καναδά».

Ἐν συνεχείᾳ, εἶναι δίκαιον νὰ συγχαρῶμεν τὰ μέλη τῆς ἐν Ἀμερικῇ καὶ Καναδᾷ «Παμμακεδονικῆς Ἐνώσεως», τὰ ὁποῖα ἐκινήθησαν ταχέως καὶ δραστηρίως πρὸς ματαίωσιν τῶν ἀνθελληνικῶν σκοπῶν τῆς μεταβάσεως εἰς Καναδᾷ ἀντιπροσωπείας ἐκ τῆς πόλεως Σκόπια τῆς Ὀμοσπόνδου Αἰακῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Οὕτως εἰς μίαν ἀξιέπαινον ἀνακοίνωσιν τῆς

«Παμμακεδονικῆς Ἐνώσεως» λέγονται μεταξὺ ἄλλων χαρακτηριστικῶς τὰ ἑξῆς: «Ἐπειδὴ θεωροῦμεν τοῦλάχιστον περιεργὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἀξιωματοῦχοι τοῦ κομμουνιστικοῦ κράτους μετεβλήθησαν αἰφνιδίως εἰς κήρυκας καὶ προαπιστὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπειδὴ ὡς Ἕλληνες καὶ μάλιστα ὡς Ἕλληνες τῶν ἀκριτικῶν περιφερειῶν τῆς Καστοριάς καὶ Φλωρίνης ἔχομεν τραγικὴν πείραν τῶν παραπλανητικῶν τεχνασμάτων τοῦ κομμουνισμοῦ, κρίνομεν ἐπιβεβλημένον νὰ προειδοποιήσωμεν τὰ μέλη τῆς ὁργανώσεώς μας καὶ ἐν γένει τῶν βορειοελλαδικῶν στοιχείων, περὶ τῆς περιεργῆς αὐτῆς καὶ ἀνθελληνικῆς δραστηριότητος τῶν ἐν λόγῳ κληρικῶν ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἐμπνευσίν των ὁργανώσεων. Ἡ Ἑλλάς, μοναδικὴ δημοκρατία εἰς τὰ Βαλκάνια, προμαχεῖ διὰ τὴν ἐπικράτησιν εἰς τὸν κόσμον τῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡμεῖς, ὡς καταγόμενοι ἐξ Ἑλλάδος, αἰσθανόμεθα βαθεῖαν ὑπερηφάνειαν... καὶ εἴμεθα νοσταλγοὶ τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος».

Πρέπει εἰς τὸ μέλλον πάση θυσίᾳ νὰ ἀποφευχθῆ.

Ἡ ἀνησυχία, τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» περὶ τῆς ἐνδεχομένης παραβιάσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας κατ' αὐτὰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἀπεδείχθη ὅλως δεδικαιολογημένη.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος παραβίασις ἐγένετο! Βεβαίως αὕτη δὲν ἐγένετο ἐξ ἀσεβείας. Ἴσως ἦτο ἀναπόφευκτος πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ὑποψηφίων σπουδαστῶν ἐνεκα τῆς συμπίεσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων καθορίσθη νὰ γίνῃ ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἐξετάσεων.

Ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι τὸ ἄτοπον τοῦτο πρέπει εἰς τὸ μέλλον πάση θυσίᾳ νὰ ἀποφευχθῆ. Πολὸν περισσότερο πρέπει νὰ θεωρῆται, ὡς ὅλως ἀπαράδεκτον, τὸ νὰ χρησιμοποιοῦνται ὡς ὦρα ἐξετάσεων ἡ ὦρα τῆς Θείας Λειτουργίας. Μὲ ὀλίγη καλὴ θέλησιν, οἱ ἀρμόδιοι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτρέψουν εἰς τὸ μέλλον τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἀστοχίας ταύτης.

Ἡ χρησιμοποίησις Θεολόγων.

Ἐκ τῶν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας προβληθέντων δικαίων αἰτημάτων τοῦ θεολογικοῦ κόσμου τῆς πατρίδος μας, τινὰ τῶν ὁποίων ἐξήραμεν εἰς προηγούμενα φύλλα τῆς «Ἐκκλησίας», ἄξια ἰδιαίτερας μνείας εἶναι τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ λυπηρὸν φαινόμενον, ὅτι ἀπόφοιτοι τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν δὲν χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἐνῶ ὑπάρχουσιν δυνατότητες νὰ προσφέρουν σπουδαίας ὑπηρεσίας, ἐκτὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ εἰς ἄλλους τομείς τῆς δημοσίας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

Οὕτω, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐνδείκνυται, ὅπως ἐπανεέλθουν ἐν ἰσχύϊ αἱ καταργηθεῖσαι, ὡς μὴ ὄφειλε, νομοθετικαὶ διατάξεις, δι' ὧν προεβλέπετο ἡ τοποθέτη-

σις πτωχούχων τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν εἰς θέσεις ἐφόρων καὶ ἐπιμελητῶν βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων. Ἐπανελημμένως ἐπεσημάνθη ἡ προσγενομένη ἀδικία εἰς τοὺς κεκτημένους πάντα τὰ προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων τούτων θεολόγους, δυστυχῶς ὁμως δὲν ἔτυχον μέχρι τοῦδε τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ κατανοήσεως.

Ἐνδείκνυται ἐν συνεχείᾳ ἡ χρησιμοποίησις θεολόγων εἰς ἀναμορφωτικὰ ἰδρύματα καὶ λοιπὰ δημόσια φιλανθρωπικὰ καταστήματα, καθ' ὅσον οἱ θεολόγοι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν καταλληλότεροι παντὸς ἄλλου διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ὑπὸ τῶν ἰδρυμάτων τούτων ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Οὕτω, μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν, δύναται σημαντικῶς νὰ προωθηθῇ ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῶν ἀδιορίστων θεολόγων.

Θὰ ἦτο περισσότερο εὐεργετικῆ.

Εἶναι πρὸς τιμὴν πολλῶν ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ μας, τὸ ὅτι οὗτοι δὲν περιορίζονται εἰς τὰ ἀσθηρῶς στρατιωτικὰ των καθήκοντα, ἀλλ' ἐν ταῖς περιοχαῖς, ἐν ταῖς ὁποῖαις ἔχουν τὴν ἔδραν των, ἀναπτύσσουν καὶ πλουσιωτάτην ἐκπολιτιστικὴν καὶ κοινωνικὴν δράσιν.

Οὕτω, ὡς εἶδομεν ἀναγραφόμενον, τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ διὰ τοῦ διοικητοῦ του στρατηγοῦ κ. Τζανετῆ εἰς εἰδικὴν σεμνὴν τελετὴν ἐβράβευσεν εἰκοσι πέντε ἀριστοῦχους μαθητὰς ἰσραήλων δημοτικῶν σχολείων τῶν συνοικισμῶν τῆς Θεσσαλονίκης. Τὰ ἀπονεμηθέντα βραβεῖα ἦσαν χρηματικὰ ἔπαθλα καὶ διπλώματα. Ἄξιον ἐξάρσεως εἶναι, ὅτι οἱ βραβευθέντες μαθηταὶ ἐπελέγησαν μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας μεταξὺ τῶν ἀριστοῦχων μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι πρωτεύουν καὶ κατὰ τὸ ἦθος.

Ἀσφαλῶς δὲ ἡ ἐκπολιτιστικὴ καὶ κοινωνικὴ δράσις τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ θὰ ἦτο καὶ μεγαλύτερα καὶ ἀποδοτικώτερα, ἐὰν πάντες, ὅσοι εὐρίσκονται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατιωτικῶν μας δυνάμεων, ἐνεφοροῦντο ἀπὸ τοιαῦτα εὐγενῆ κοινωνικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ συνειργάζοντο στενώτερον μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἱεραρχῶν μας.

Βλάσιος Πασκάλ.

Τὸν παρελθόντα Αὐγουστον συνεπληρώθησαν τριακόσια ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγαλοφροῦς Γάλλου μαθηματικοῦ καὶ στοχαστοῦ Βλασίου Πασκάλ (1623-1662). Οὗτος πολὺ ἐνωρὶς παρεμέρισε τὰ ἐπιστημονικὰ του διαφέροντα, καὶ ἀφιέρωσεν ἐξ ὀλοκλήρου τὰ καταπληκτικὰ του πνευματικὰ χαρίσματα εἰς τὰ θρησκευτικὰ προβλήματα, ἀναδειχθεὶς εἰς τῶν διαπρεπεστέρων χριστιανῶν φιλοσόφων καὶ συγγραφέων. Τὰ ἔργα του «ἐπαρχιακαὶ ἐπιστολαὶ» καὶ «Στοχασμοὶ» ἀποτελοῦν ἀριστουργήματα τῆς χριστιανικῆς φιλολογίας. Εἰς τὸ πρῶτον πλήττει θανασίμως, μὲ δηκτικὴν εἰρωνείαν, τὴν ἠθικὴν τῶν Ἰησωνιτῶν, εἰς δὲ τὸ δεῦτερον ἐκθέτει, μὲ ποιητικὸν μεγαλεῖον, τὰς θρησκευτικὰς του ιδέας. Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖ ἀπολογία τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, τὸ δὲ δεῦτερον τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ Πασκάλ εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ βάθειά του προσήλωσις εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, ἀποστολικὴν καὶ πατερικὴν, τὴν ὁποῖαν ἔθετεν — καίτοι καθολικὸς — ὑπεράνω τῆς ἀθθεντίας τοῦ Πάπα. Ὁμοίως ὑπῆρξε πολέμιος τοῦ ἀλαθῆτου τοῦ Πάπα, διότι κατ' αὐτὸν ἀλάθητος εἶναι μόνον ἡ Ἐκκλησία. Ἐν γένει δὲ αἱ περισσότεραι θρησκευτικαὶ ιδέαι τοῦ Πασκάλ εἶναι κατὰ πάντα ὀρθόδοξοι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δεικνύει, ὡς ἔγραφε προσφυνῶς σύγχρονος ὀρθόδοξος θεολόγος, ὅτι «ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ εἶναι ἐκ φύσεως ὀρθόδοξος».

Ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐσχάτως εἰς τινὰς ἐφημερίδας ἐδημοσιεύθησαν ἐπιφυλλίδες τινές, ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Μάλιστα ἐν ἄρθρον, δημοσιευθὲν προσφάτως ἐν τῇ «Καθημερινῇ», ἐξήτασε τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς σκοπιᾶς.

Εἰς τὰ λεχθέντα θὰ ἠδυνάμεθα συμπληροῦντες νὰ προσθέσωμεν, ὅτι πᾶσα θεωρητικὴ ἐνασχόλησις ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας πρέπει νὰ ὀρμᾶται ἐκ τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι ἡ «ἐλευθερία τῆς βουλήσεως» δὲν σημαίνει τελείως ἀθάλατον ἀπόφασιν, οὔτε ἔλλειψιν προϋποθέσεων κατὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως. Ἡ κινητήριος δύναμις τῶν ἐλατηρίων καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς ψυχικῆς ὕψης προϋποτίθενται ὡς αὐτονόητα. Ὡστε «ἡ ἀνθρωπίνη ἐλευθερία, ὡς λέγει ὁ Jacques Maritain, δὲν ἀποκλείει, ἀλλὰ προϋποθέτει τὸν ἐκτεταμένον καὶ πολὺπλοκον μηχανισμόν τῶν ἐνστίκτων, ψυχοφυσικῶν ὀπῶν, διαθέσεων, συνηθειῶν καὶ κληρονομικῶν ιδιοτήτων. Καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον, ἔσθα ὁ δυναμισμὸς οὗτος προβάλλει εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ἐκεῖ ἀσκεῖται ἡ ἐλευθερία τῆς ἐκλογῆς, ἵνα δώσῃ ἢ ἀναχαιτίσῃ τὴν τελικὴν ἀποτελεσματικότητα εἰς τὰς κλίσεις καὶ τὰς ὀπάς τῆς φύσεως. Ὡς λέγει ξένος ψυχολόγος, ἡ ἐλευθερία βούλησις εἶναι οἶονεὶ τὸ ὄργανον τῆς τροχαίας, ὅπερ ὀδοθμίζει τὴν ἐν τῇ ψυχῇ κίνησιν τῶν ἀξιολογικῶν ἐλατηρίων, δεικνῶν εἰς αὐτὰ τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποῖαν δεόν νὰ στραφῇ ἡ ἐνέργεια αὐτῶν.

Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν, τι εἶναι καὶ ἡ διὰ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας πνευματικῆ ὑποδούλωσις. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκηται ἐνώπιον πανισχύρου συμπλέγματος κατωτέρων ποιοτικῶς κινήτρων καὶ ἐλατηρίων, διὰ τῶν ὁποῖων, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Ἰάκωβος, «ἐξέλλκει καὶ δελεάζει» αὐτὸν «ἡ κακὴ ἐπιθυμία» (Ἰακ. α', 14), τότε, ἐνῶ νομίζει, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος καὶ «χειραφετημένος», δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀντιτάξῃ τὸ «Ὅχι» εἰς τὸ σύμπλεγμα αὐτό, πραγματοποιοῦμενον τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, «πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας» (Ἰωάν. η', 34) ἢ τῶν λόγων τοῦ Ἀπ. Πέτρου, «ἐλευθερίαν ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς» (Β' Πέτρ. β', 19). Ἐλεύθερος δὲν εἶναι ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὸν σκώληκα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτος κινεῖται οἶονεὶ ἐλευθέρως πρὸς

πάσας τὰς κατευθύνσεις, πλὴν ὁμως ἐντὸς τοῦ βορβόρου, ἀλλ' ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὸν ἀετὸν, ὅστις δύναται νὰ φθάσῃ καὶ εἰς αἰθέρια ὕψη.

«Παγκόσμιος εὐθύνη».

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ «Ὄργανισμοῦ διατροφῆς καὶ γεωργίας» τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν Ἰνδὸς Dr. Sen, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ «Διεθνὲς καθολικὸν συνέδριον ἀγροτικῆς ζωῆς», ἐτόνισεν, ὅτι «σήμερον ὑπάρχον ἐν τῷ κόσμῳ περισσότεροι πεινῶντες παρὰ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην ἐποχὴν». Ἡ πεῖνα, εἶπε, πρέπει νὰ ἀφηνειῖ τὸ συναίσθημα τῆς «παγκοσμίου εὐθύνης», δοθέντος, ὅτι περίπου, 500 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων πάσχον ἐξ ὑποσιτισμοῦ, ἐνῶ 1500 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ὑποφέρουν ἐκ κακῆς διατροφῆς διαφόρων βαθμῶν!

Αἱ νέα αὐτὰ μαρτυρίαι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πεινῶντων εἶναι πράγματι συνταρακτικαί. Τὸ νὰ ἀποθνήσκουν ἀνθρώποι ἐκ πείνης εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα εἶναι ἐγκλημα. Καὶ τῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ μετέχει ὁλόκληρος ἡ οἰκουμένη καὶ δὴ ἡ χριστιανική. Ὡς ἔχουμεν τονίσει καὶ ἄλλην φορὰν, εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ κατανοήσωμεν, ὅτι πρὸ τῆς γεφυρώσεως τῶν ἀστρικῶν ἀποστάσεων πρέπει νὰ γεφυρωθῶν αἱ χωρίζουσαι τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἀλλήλων ἐπίγειοι ἀποστάσεις.

«Ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους!»

Νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἄξιόν ἐξάρσεως, ὡς εἴστοχον καὶ ἀληθές, τὸ ἐξῆς σχόλιον τῆς «Καθημερινῆς»: «Ὁ κ. Δημ. Παπαδόπουλος, ἐφημέριος τῆς Αντικῆς Φραγκίστας Εὐδοκίας, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐφημερίδα μακρὸν καὶ ἐμπεριστατωμένον ἄρθρον ἐναντίον τῶν Χιλιαστῶν, τὸ ὁποῖον ἐλλείπει χώρου δὲν κατέστη δυνατόν νὰ δημοσιευθῇ. Ἀλλ' ἐὰν ἤρχετο ποτὲ εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ αἰδεσιμώτατος, θὰ ἔβλεπεν, ὅτι ἄδικα ἔκαμε τὸν κόπον νὰ γράψῃ τὸ ἄρθρον του. Καὶ περιττὸν θὰ ἦτο, ἐὰν τὸ ἐδημοσίευεν ἢ ἐφημερίξ. Ἐδῶ οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Σπονδασταὶ τῶν Γραφῶν δὲν εἶναι πλέον μόνον ἀσύδοτοι, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν σχεδὸν τοῦ Κράτους ὑπονομεύον τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς καμίαν ἄλλην χώραν οὔτε χριστιανικήν, οὔτε ἀλλόδοξον, οἱ Χιλιασταὶ δὲν εἶναι τόσο ἐλεύθεροι, ὅσον εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Ἡ ὁμολογία αὕτη τῆς κυβερνητικῆς ἐφημερίδος πείθει, ὅτι οἱ ἀρμόδιοι λησμονοῦν, ὅτι οἱ Χιλιασταὶ ὑποσκάπτουν οὐ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἔθνος. Εἶναι διεθνῶς γνωστὸν, ὅτι ὁ Χιλιασμὸς ἐνοσπεῖρει τὸ μῖσος κατὰ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων τῶν λαῶν, ὑποθάλλει τὴν ἀναρχίαν καὶ ἀνωπακοίην πρὸς τοὺς κυβερνῶντας, καταδικάζει καὶ τοὺς δικαίους ἀμυντικὸν πολέμους, κλονίζει τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, περιφρονεῖ τὴν σημαίαν καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν κ.ο.κ. Ὡστε οἱ Χιλιασταὶ δὲν ἀγοῦνται μόνον τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, ἀλλ' εἶναι ἀμέσως καὶ ἐμμέσως καὶ ἐχθροὶ τοῦ Ἔθνους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων ὥστε νὰ θεωρητῆ καὶ ἡ Ἐπισκοπικὴ ἄδεια ἀπαραίτητον συστατικὸν διὰ τὸ ἔγκυρον τοῦ γάμου.

— Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Κορινθίας, Κοζάνης καὶ Κίτρους μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ διεξαγωγὴν συζητήσεων διὰ τὴν συγκληθησομένην Προσῦνον.

— Εἰς τὰς διοργανουμένας ἑορτὰς εἰς Ἑλασσόνα ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τῶν Ἐλευθερίων αὐτῆς τὴν Ἱεράν Σύνοδον θὰ ἐκπροσωπήσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος.

— Τῇ 28ῃ λήξαντος μηνὸς ἔληξαν αἱ ἐργασίαι τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 107ης Συνοδικῆς Περιόδου. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ καταλλήλου προσφωνήσεως ἀπεχαιρέτησε τοὺς Σεβ. Συνοδικoὺς Συνέδρους, ἀντεφώνησαν δὲ ὁ Πρῶτος τῇ τάξει Σεβ. Μαντινείας καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Καθηγητὴς κ. Ῥάμμος.

— Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς νέας Συνοδικῆς Περιόδου ἀρξῶνται τὴν 9ῃν ἀρξαμένου μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Ἀπαιτεῖται μεγαλυτέρα προσοχή.

Οἱ ἐπισκεφθέντες κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Σεπτέμβριον τὴν «Διεθνῆ Ἐκθεσὶν Θεσσαλονίκης» ἔσχον ἀναμφιβόλως τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσων καὶ ἐκτιμήσων τὴν ἀνιοῦσαν γραμμὴν τῆς καθ' ὅλον ἐθνικῆς μας δραστηριότητος εἰς τοὺς τομεῖς τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, τῆς τεχνικῆς, τῆς χειροτεχνίας κ.τ.τ.

Ἀλλ' οἱ ἐπισκέπται τῆς Ἐκθέσεως καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος διεπίστωσαν μετὰ λύπης, ὅτι, ἂν ἢ προβολῇ τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ ὀλιγοῦ πολιτισμοῦ ἦτο ἱκανοποιητικὴ, ἀντιθέτως ἢ προβολῇ τῆς ἀναμφιβόλως σημαντικωτάτης ἐθνικῆς δραστηριότητος εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ πνευματικοῦ μας πολιτισμοῦ ἦτο ὄλως πενιχρά. Οὕτως οἱ ὀργανωταὶ τῆς Ἐκθέσεως ἄλλην μίαν φορὰν ἐλησμόνησαν, ὅτι εἰς τὸ περίπτερον τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος πρέπει νὰ παρουσιάζεται ἀντιπροσωπευτικῶς τὸ σύνολον τῶν ὀλικῶν καὶ πνευματικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ Ἔθνους, κατὰ τρόπον ἰσόρροπον καὶ σύμμετρον.

Ἐπειτα πρέπει νὰ κατακριθῇ, ὅτι οἱ ἰθύνοντες τὴν Δ.Ε.Θ. ἐπέτρεψαν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ὅπως ὁ προεσταντικὸς ἐκδοτικὸς οἶκος «Λόγος» παρουσιάζηται ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν πνευματικὴν δραστηριότητα τῆς ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον Ὀρθοδόξου Ἑλλάδος! Ἀσφαλῶς ἀπαιτεῖται μεγαλυτέρα προσοχή!

'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. κ. Χρυσόστομος κατά τὸ διαρρυσαν δεκαπενθήμερον ἔχοροστάτησε τῆ 23ῃ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ Χρυσοσπηλαιωτίσης καὶ τῆ 16ῃ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ 'Εσπερινοῦ ἐν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίας Σοφίας Κάτω Πετραλώνων.

Προήδρευσε συνεδριῶν: Τῆ 20ῃ Σεπτεμβρίου Συμβουλίου τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς.

— Τῆ 21ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

— Τῆ 24ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τοῦ Συμβουλίου τοῦ Βαφειαδακείου 'Ιδρύματος.

'Εδέχθη κατὰ σειράν: Τῆ 17ῃ Σεπτεμβρίου τὸν κ. 'Ιωάννη Παπαντωνίου Πρόεδρον ΤΕΒΕ Καβάλας τὸν κ. Πλατ. Χατζημιχάλην, τὸν κ. Σγουρίτσαν, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας πρ. 'Ηλείας κ. 'Αντώνιον, 'Ιμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνα τὸν κ. Λάζαρον Χατζηγιαννάκην Διευθύνοντα 'Ιατρὸν τοῦ Κρατικοῦ Νοσοκομείου Πειραιῶς καὶ 'Εφημέριους τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

— Τῆ 19ῃ Σεπτεμβρίου τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν, τὸν Δήμαρχον Νιγρίτης, τὴν καν Μιλιτιάδου, τὸν κ. Χρ. Σολομωνίδην Γενικὸν Γραμματέα τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, τὸν κ. Μαλαθούραν, τὸν κ. 'Αθανασιάδην, τὸν καθηγητὴν κ. 'Αμίλικαν 'Αλιβιζάτον, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανόν.

— Τῆ 20ῃ Σεπτεμβρίου τὸν κ. 'Αποστολόπουλον, τὸν κ. Καλκάνην καὶ τὸν κ. Μαρχακόν.

— Τῆ 22ᾶ τὸν 'Αρμένιον 'Αρχιεπίσκοπον Τεχεράνης μετὰ τοῦ 'Επισκόπου τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Αρμενίων, τὸν 'Εκκλησιαστικὸν Σύμβουλον 'Αγ. Τρύφωνος κ. Μπαταριάν, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Δράμας κ. Φίλιππον καὶ Παροναξίας κ. 'Επιφάνιον καὶ τὸν κ. Κατσαρόν.

— Τῆ 24ῃ Σεπτεμβρίου τὸν Θεοφ. 'Επίσκοπον Λεύκης κ. Μάρκον μετὰ τοῦ 'Επιμελητοῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς Βοστώνης κ. Καλοκαιράκη.

— Τῆ 25ῃ Σεπτεμβρίου τὸν 'Αρχιμ. κ. 'Αθανάσιον Βασιλόπουλον 'Εφημέριον τοῦ ἐν Παρισίοις 'Ιερ. Ναοῦ 'Αγ. Στεφάνου.

— Τῆ 25ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, Ρόδου κ. Σπυρίδωνα, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. 'Απόστολον, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιον, 'Ελασσῶνος κ. 'Ιάκωβον καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν.

— Τῆ 27ῃ Σεπτεμβρίου, 'Αδελφὸς τοῦ Ε.Ε.Σ. Βόλου, τὸν Αἰδεσ. Ganon Bernard Dawlay, 'Γραμματέα τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Κανταουρίας μετὰ τοῦ Αἰδεσ. J. Findlon ἐφημερίου τῆς ἐν 'Αθήναις 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας καὶ τὸν κ. Κούμπαν 'Ανώτερον Τραπεζιτικὸν 'Υπάλληλον.

— Τῆ 28ῃ Σεπτεμβρίου τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Ζακύνθου κ. 'Αλέξιον καὶ Λαρίσης κ. 'Ιάκωβον.

— Τῆ 29ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλον, Σάμου καὶ 'Ικαρίας κ. Εἰρηναῖον, πρῶν 'Ηλείας κ. 'Αντώνιον, 'Ελασσῶνος κ. 'Ιάκωβον, Μυτιλήνης κ. 'Ιάκωβον, Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνον, 'Αργολίδος κ. Χρυσόστομον, Πατρῶν κ. Κωνσταντίνον καὶ Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα.

— Τῆ 30ῃ Σεπτεμβρίου ἐπεσκέφθη τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος καὶ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. κ. Μακάριος.

— Τῆ 23ῃ Σεπτεμβρίου ἀπεχαιρέτησε εἰς τὸν Σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Κορινθίας κ. Προκόπιον καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιον ἀναχωροῦντας εἰς Κωνσταντινούπολιν.

— Τῆ 28ῃ Σεπτεμβρίου παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ 'Αεροδρομίῳ 'Ελληνικοῦ ὑποδοχὴν τοῦ Μακαριώτατου 'Αρχιεπισκό-

που Κύπρου καὶ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. κ. Μακαρίου παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρέστη εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ φιλοξενουμένου 'Αρχιεπισκόπου δοθὲν εἰς τὰ 'Ανάκτορα 'Αθηνῶν γεῦμα.

— Τῆ 29ῃ Σεπτεμβρίου παρέστη εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου δοθὲν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εξωτερικῶν γεῦμα ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Λέσχῃ 'Αθηνῶν.

— Τῆ 30ῃ Σεπτεμβρίου παρέστη εἰς δοθὲν ὑπὸ τῆς Πρεσβείας τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας γεῦμα πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

**

—'Ο Θεοφιλέστατος 'Επίσκοπος Θ α υ μ α κ ο ὕ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Σεπτέμβριον ἐν Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς ἔχοροστάτησε, ἐλειτούργησε καὶ ὡμίλησεν εἰς διαφόρους ἱερούς ναοὺς:

— Τῆ 8ῃ ἐπεθεώρησε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν κ. Χρυσόστομου, τοὺς ἱερούς ναοὺς 'Αγίας Φιλοθέης, 'Αγίου Δημητρίου 'Αμπελοκήπαν, 'Αγίου Χαραλάμπους 'Ιλισίων, 'Αγίου Θεράπυτος Ζωγράφου, 'Αγίου Νικολάου Καισαριανῆς, Κοιμήσεως Θεοτόκου Καισαριανῆς, Τριῶν 'Ιεραρχῶν Καισαριανῆς, καὶ 'Αγίου Γερασίμου Κουπονίων.

— Τῆ 14ῃ ἐπεθεώρησε τοὺς ἱερούς ναοὺς 'Αγίου Δημητρίου Ψυρρῆ, 'Αγίων 'Αναργύρων Ψυρρῆ, Γεννήσεως Χριστοῦ Χριστοκοπίδη, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ν. Σφαγείων, 'Αγίου Γεωργίου Ν. Σφαγείων, 'Εσταυρωμένου Ν. Σφαγείων, 'Αγίου 'Ιωάννου Ταύρου, 'Αγίας Σοφίας Φυλακῶν Συγγροῦ, 'Αγίου Κωνσταντίνου Μοσχάτου, Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Μοσχάτου, 'Αγίων 'Αποστόλων Τζιτζιφίων.

— Τῆ 16ῃ ἐπεθεώρησε τοὺς ἱερούς ναοὺς 'Αγίας Τριάδος Κεραμεικοῦ, 'Υψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Αἰγάλεω, 'Αγίου Κωνσταντίνου Αἰγάλεω, Παναγίας 'Ελεούσης Αἰγάλεω, Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαϊδαρίου, 'Αγίας Παρασκευῆς Δάσου Χαϊδαρίου, 'Αγίων 'Αναργύρων 'Αττικῆς.

— Τῆ 19ῃ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν κ. Χρυσόστομον εἰς σύσκεψιν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ 'Αθηνῶν διὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πολιούχου 'Αθηνῶν 'Αγίου Διονυσίου τοῦ 'Αρεοπαγίτου.

— Τῆ 22ᾶ συνεργάσθη μετὰ τῶν Τομαρχῶν διὰ ζητήματα ἐφημεριακὰ καὶ ναϊκά.

— Τῆ 23ῃ ἐπεθεώρησε τοὺς ἱερούς ναοὺς 'Αγίου Τρύφωνος Κολωνοῦ, Ταξιαρχῶν Περιστερίου (Μάσχα), 'Αγίας Μαρίας 'Ανθουπόλεως, 'Αγίου 'Ανδρέου 'Ανω Πατησίων, 'Αγίας Γλυκερίας Γαλατσίου, 'Αγίου Δημητρίου Μυκονιάτικα.

— Τῆ 28ῃ ἐπεθεώρησε τοὺς ἱερούς ναοὺς 'Αγίας Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης, 'Αγίας Παρασκευῆς Ν. Σμύρνης, 'Αγίων 'Αναργύρων 'Αμφιθέας, 'Αγίας Κυριακῆς 'Αμφιθέας, Παντανάσσης Τζιτζιφίων, 'Αγίου Νικολάου Φιλοππάπου, 'Αγίου 'Ιωάννου Γαργαρέτας, καὶ 'Αγίου Δημητρίου Λομβαδιάρη.

**

'Ο Θεοφιλέστατος 'Επίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Σεπτέμβριον ἐλειτούργησε καὶ ὡμίλησεν εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν 'Αθηνῶν.

— Τῆ 20ῃ Σεπτεμβρίου μετέσχε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 26ῃ Σεπτεμβρίου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῆ 27ῃ Σεπτεμβρίου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῆ 30ῃ Σεπτεμβρίου ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου ἐχειροτόνισεν εἰς Διάκονον τὸν Γεώργιον Κουτσούγεραν πτυθούχου τοῦ 'Ανωτέρου 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Ριζαρείου Σχολῆς.

1. Μητρόπολις Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου

1) Θεμελίωσις καὶ ἀνέγερσις ἱερῶν ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ ἀπό τινος χρόνου ἀρξαμένη ἀνέγερσις ἐκ θεμελιῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἐν πολλοῖς χωρίοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου, ὡς καὶ ἡ ἀνακατασκευὴ πολλῶν ἄλλων, συνεχίζεται ἐντατικῶς, παρά τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν οἰκονομικῶν μέσων. Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος ἐθεμελίωσε τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, Παλαιοκάστρου Μαργαριτίου, Γραϊκοχωρίου, Πολυδῶδρου, Ἀναβρύτων καὶ Κορώνης, πρόκειται δὲ κατ' αὐτὰς νὰ θεμελιωθοῦν οἱ ναοὶ Γλυκῆς, Συβότων, Λίστης καὶ Πόβλας. Τινὲς ἐκ τῶν θεμελιωθέντων προσφάτως χάριν εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν τῶν εὐσεβῶν αὐτῶν ἐνοριῶν, τὸν ζῆλον αὐτῶν καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεὶ καὶ ἀλλαχοῦ ὑφιστάμενων Ἡπειρωτικῶν Συλλόγων ἀποπερατώθησαν ὡς λ.χ. ὁ ναὸς τῆς Γολᾶς, Λεπτοκαρυᾶς, Καλλιθέας—Φιλιατῶν, Παλαμπᾶ, Ἁγίου Παντελεήμονος Κερασσοχωρίου, Γεν. Θεοτόκου Λαμποβίστρας, Ἁγίου Κων/τίνου Ἄνω Ξεχώρου, ὡς Γρανίτσας, Ἁγίας Παρασκευῆς Πολυδρόσου, Ναρκίσσου καὶ Μεσοποτάμου Φαναρίου.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶναι λίαν χαρακτηριστικὴ ἡ γενναϊοδωρὸς προσφορὰ τοῦ ἐξ Ἀμερικῆς ὁμογενοῦς Σπυρ. Τσίγκου ἐκ 10.000 δολλαρίων πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς γενετήρας αὐτοῦ Ἀμπελώνας (Πόβλας), κειμένης εἰς τὰς ὑπάρχειας τοῦ ὄρους Μουργκάνας. Ὡσαύτως αἱ Ἐκκλησιαὶ τῆς Σουηδίας προσέφερον ποσὸν 14.000 δολλαρίων πρὸς ἀνέγερσιν Ναοῦ, κατοικίας τοῦ ἐκάστοτε Ἐφημερίου μετὰ κέντρου τῆς νεότητος ἐν τῷ νέῳ οἰκισμῷ τοῦ οἰσιπολιτικῆς χωρίου Γραϊκοχωρίου—Ἠγουμένιτσας, ἡ θεμελίωσις τῶν ὁποίων ἐγένετο πρὸ ἡμερῶν. Ἐπίσης παρὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ τῆς Ἱταλίας διαμενόντων καὶ ἐκ τῆς πόλεως Παραμυθίας καταγομένων ἀδελφῶν Κων/νου καὶ Γεωργίου Βούλγαρη προσεφέρθη μὲσω τοῦ συγγενοῦς αὐτῶν Γ. Ἀθανασιάδου—Νόβα, βουλευτοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ, χρηματικὸν ποσὸν ἐκ δραχμῶν 150.000 ὑπὲρ ἀποπερατώσεως τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ὁ δὲ Σωτήριος Παπαθανασίου προσέφερον ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ 20.000 δραχμῶν. Πολλοὶ ἐν ἀλλοδαπῇ εὐρισκόμενοι, συμβάλλουν κατὰ τὸ δυνατόν ὑπὲρ πληρώσεως τῶν σοβαρῶν ἐλλείψεων τῶν ναῶν τῶν χωρίων αὐτῶν.

Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν εἰσὶ πολλοὶ ἐνορίαὶ στερούμεναι ναῶν καὶ τοῦτο ὀφείλεται, εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἱερά Μητρόπολις δὲν εἶχε ναοὺς πανταχοῦ μέχρι πρό τινων ἐτῶν, ὅτε ἀπεμακρύνθησαν οἱ Ἀλβανοστάμηδες ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς πρῶν μωσουλμανικὰ χωρία Ὁρθόδοξοι Ἕλληνας. Ὁ Σεβασμιώτατος καταβάλλει ἀδιακόπως προσπάθειαν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ὑπὲρ ἐξευρέσεως τῶν ἀπαραιτητῶν οἰκονομικῶν πόρων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἱ. ναῶν τῆς Μητροπόλεως καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν αὐτῶν διὰ τῶν ἀπαραιτητῶν ἱ. σκευῶν, ἀμφίων καὶ ἐπίπλων.

2) Κίνησις Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἐκτὸς τῆς ἀναπτύξεως κατηχητικῶν Σχολείων ἐν ὄλαις ταῖς Ἐνορίαις, κύκλων νεότητος καὶ Ὀμίλων, τῆ συγνεργεία τοῦ Ἱεροκλήρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Τίτου Καραντζαλή, τῶν Ἱερέων, ὡς καὶ τῶν Θεολόγων καθηγητῶν καὶ δημοδιδασκάλων, τὸ Τοπικὸν Παράρτημα τῆς Ἀπ. Διακονίας ἐξέδωκε ψυχοφελῆ μικρὰ τεύχη καὶ φυλλάδια κατὰ χιλιάδας ἀντίτυπων, ἅτινα διανέμονται δωρεὰν εἰς τοὺς πιστοὺς. Μεταξὺ αὐτῶν προσφάτως ἐκυκλοφόρησε εἰς 15.000 ἀντίτυπα «Τὸ καθήκον τοῦ Ἐκκλησιασμοῦ», διανεμηθέν μὲσω τῶν ἐφημερίων εἰς μίαν ἐκάστην οἰκογένειαν τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν. Σὺν τούτοις καὶ ἐκδόσεις τῶν Περιοδικῶν τῆς Ἀπ. Διακονίας, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐντύπων ταύτης διανέμονται εἰς τετὰ εὐαγῆ Ἰδρύματα, τὸν Στρατὸν καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχίζων τὰς περιοδείας του ἐπισκέφθη καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος πολλὰ χωρία, λειτουργήσας καὶ κηρύξας τὸν θεῖον λόγον, μὴ παραλείψας καὶ τὰς εἰς τὰς μονάδας τοῦ στρατοῦ καὶ τὰ συνοριακὰ φυλάκια τακτικῆς λειτουργίας καὶ ὁμιλίας πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν. Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἱεροκλήρως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Τίτος Καραντζαλής.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης καθιερώσας τὰ Πνευματικὰ Φροντιστήρια εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκει προσωπικῶς ὁ ἴδιος εἰς τοὺς Ἱερεῖς μαθήματα Ἱερᾶς Ἐξομολογητικῆς, κατήρτισε Πνευματικούς, οἵτινες περιοδεύουν τὰ χωρία πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν πιστῶν τρις τοῦ ἔτους (Μ. Τεσσαρακοστήν, ἡμέρας Δεκαπενταυοῦστου καὶ Τεσσαρακοστήν Χριστουγέννων).

Εἰς τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς κινήσεως ἀνάγεται καὶ ἡ σταυροφορία τῆς βαπτίσεως τῶν ἀπῶρων βρεφῶν μερίμνη τοῦ Ἱεροκλήρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν Ἐφημερίων. Τοιοῦτοτρόπως λαμβάνουν χώραν ὁμαδικαὶ βαπτίσεις νηπιῶν τῆς συμμετοχῆ τοῦ Στρατοῦ, Β. Χωροφυλακῆς, τῶν Τ.Ε.Α., τῶν μελῶν Ὁργανώσεων καὶ Συλλόγων καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἡ Ἱ. Μητρόπολις προσφέρει τὰ ἀναγκαζοῦντα εἶδη ἱματισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται πρὸς αὐτὴν παρ' εὐσεβῶν προσώπων καὶ μελῶν Χριστιανικῶν Ὁργανώσεων τῶν Ἀθηνῶν.

3) Τὸ Φιλανθρωπικὸν Ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Τὸ Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον ἐμοῦ μετὰ τῶν Ἐνοριακῶν τοιοῦτων ἐξυπηρετήσε τὰς ἀνάγκας τῶν ἐνδεῶν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα τοῦ παρόντος ἔτους. Τῆ 14ῃ Ἀπριλίου ἐ.ε. ἐπραγματοποιήθη ἡ Πρώτη Γενικὴ Συνέλευσις αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς διὰ Β. Διατάγματος ἀναγνώσεως τῶ 1961 αὐτοῦ, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων, ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ὠμίλησεν ὁ Σεβ/τος πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς περὶ τῶν ἐπιδικωμένων σκοπῶν τοῦ Γενικοῦ Φιλ. Ταμεῖου καὶ τῆς καλυτέρας ἀποδόσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ. Ἐπηκολούθησε κατόπιν συνεστίασις πάντων ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Οἰκοτροφεῖῳ.

Σὺν τούτοις ἡ Ἱερά Μητρόπολις ἐξυπηρετεῖ μὲσω τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ οἰκογενεῖας προπατῶν καὶ πλημυροπαθῶν, παρέχουσα πρὸς αὐτὰς εἶδη οἰκοδομῆς, ἱματισμοῦ καὶ σκηνᾶς.

4) Σύγκλησις Ἱερατικοῦ Συνεδρίου.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰουλίου 2-5 συνεκλήθη Ἱερατικὸν Συνέδριον ἐν Παραμυθίᾳ κατὰ τὸ ὁποῖον διεξήχθησαν τὰ κάτωθι: Τὴν 3ην Ἰουλίου ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ μετ' αὐτῆν ἐπιμνημόσυνος δεήσις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν κοιμηθέντων Ἱερέων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἐπίσημος ἑναρξίς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Οἰκοτροφεῖῳ παρουσίᾳ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἀρχῶν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὠμίλησεν ὁ Σεβ/τος περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, κατόπιν δὲ ἐχαίρηθησαν τὸ Συνέδριον οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν, ὁ Ἱεροκλήρως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ὁ ἐπι τούτῳ ἐλθὼν καὶ συμμετασχὼν αὐτοῦ Ἱεροκλήρως Ἀρχιμανδρίτης Ἀχιλλεῖος Παπαθανασόπουλος. Τὰ θέματα τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξαν τελετουργικῆς φύσεως, ἀναπτυχθέντα τῆ συμμετοχῇ πολλῶν Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Εἰς τὸ πρόγραμμα περιελήθη καὶ πρακτικὴ ἐκμάθησις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἄπαντες οἱ Ἱερεῖς ἐφιλοξενήθησαν δωρεὰν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Οἰκοτροφεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ διήλθον τὰς ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου ὡς μία πνευματικὴ ἀδελφότης, μακρὰν τῆς πόλεως μετὰ κοινῆς συνεστίας εἰς τὴν προσευχῆν. Ἐν τῷ Παρεκκλήσιῳ αὐτοῦ διεξήχθησαν αἱ καθημεριναὶ ἀκολουθίαι (Ὁρθρον, Ἐσπερινοῦ, καὶ Ἀποδείπνου). Ἐν τέλει τοῦ Συνεδρίου ἐδόθησαν παραινετικαὶ συστάσεις παρὰ τοῦ Σεβ/του πρὸς τοὺς Ἱερεῖς περὶ τῆς ποιμαντικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις καὶ ἐξεδόθησαν ψηφίσματα περὶ βελτιώσεως τῆς μισθοδοσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ πληρώσεως τῶν 30 κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀποσταλθέντα τηλεγραφικῶς πρὸς τε τὰς Ἐκκλησιαστικὰς καὶ Πολιτικὰς Ἀρχάς. Ἄμα τῇ λήξει τοῦ Συνεδρίου ἐπραγματοποιήθη Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Σωματείου «Ὁ Καλὸς Σαμαρεῖτης», ἐκθεσίς πεπραγμένων καὶ ἀρχαιρεσίας αὐτοῦ. Εἰρήσθω, ὅτι ἅπαντες οἱ Ἐφημέριοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἶναι τακτικὰ μέλη τοῦ εἰρημένου Σωματείου.

5) Μητροπολιτικὸν Οἰκοτροφεῖον. Τοῦτο ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἀνωτέρου Σωματείου ἐλειτούργησε κατὰ τὸ λήξαν Σχολικὸν ἔτος μὲ 170 τροφίμους, ἀγροτοπαῖδας, μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου, προερχομένους ἐξ

ὄρειων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χωρίων. Τοῦτο ἐδέχθη δωρεὰν 121.000 δραχμῶν παρὰ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ πρὸς ἀνέγερσιν λουτήρων. Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐξεδόθη ὁ ἐσωτερικὸς αὐτοῦ κανονισμὸς, διανεμηθεὶς πρὸς τοὺς τροφίμους αὐτοῦ. Τὸ γεγονός ἐστὶ ἐν τοιοῦτον φιλανθρωπικὸν Ἴδρυμα, Ἐκκλησιαστικῆς ἰδίᾳ πρωτοβουλίας καὶ συντηρήσεως, ὑφίσταται εἰς τὴν ἀκριτικὴν ταύτην περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος, δηλοῦν κατὰ πόσον ἡ Ἐκκλησία ἐργάζεται κοινωφελῶς. Μεταξὺ τῶν τροφίμων τούτων περιλαμβάνονται τέκνα προσφύγων Βορειοηπειρωτῶν, ἄλλων ἐπανεληθόντων ἐκ τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος, θυμάτων καὶ ἀναπήρων πολέμου, πολυτέκνων καὶ ἱερῶν. Αἱ κτιριακαὶ τοῦ ἐγκαταστάσεις, ἐπεκταθεῖσαι προσφάτως, δεσπόζουν τῆς τοποθεσίας εἰς τὴν ὁποίαν κεῖται, στολίζουσι, δὲ τὴν ἱστορικὴν καὶ μαρτυρικὴν πόλιν τῆς Παραμυθίας.

6) Δαπάναις τῆς Βρετανικῆς Ὄργανώσεως τῶν φίλων τῶν ἠνωμένων Ἐθνῶν (United Nations Assosiation) καὶ ἐθελοντικῆς ἐργασίας μελῶν αὐτῆς ἀνηγέρθησαν εἰς τὴν ἀκριτικὴν πόλιν τῶν Φιλιατῶν (15) οἰκίαι διὰ οἰκογενεῖας προσφύγων βορειοηπειρωτῶν. Πρόκειται δὲ νὰ ἀνεγερθῶν ἐν Θεσπρωτίᾳ δύο ὑδραγωγεῖα, ἐν τυροκομείῳ καὶ ἐν ἐργοστάσιον κονσερβοποιήσεως ἑλαιῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ τὰ μέλη τῆς Ὄργανώσεως τελοῦν εἰς ἀμεσον ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν μετὰ τοῦ Σεβ/του Μητροπολίτου καὶ τῶν πολιτικῶν Ἀρχῶν. Ἰσαύτως αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ζουηθίας ἀνήγειρον ἐν Ἠγουμενίτῃ δέκα οἰκίας ὁμοίως ὡς καὶ τὸν Ζουηθικὸν Οἶκον Εὐγηρίας ἐν τῇ πόλει, λειτουργοῦντας ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ περιθαλάσσοντας γέροντας καὶ γυναικας, πρόσφυγας ἐκ Βορείου Ἠπείρου καὶ τοῦ νομοῦ Θεσπρωτίας. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλβετικὴ κοινωνικὴ πρόνοια προέβη εἰς τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν ἐν πύλεσι καὶ χωρίοις Θεσπρωτίας ὑπὲρ ἀπόρων οἰκογενειῶν.

Ἡ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν προσφορά τοῦ ἐκ Παραμυθίας Σωτηρίου Παπαθανασίου ὑπὲρ ἀναστήλωσεως τῆς ἱερᾶς Μονῆς Καλογήρου Σαμουὴλ ἐν Σουλίῳ, διετέθη καὶ ἤρξατο ἡ ἐκκαρπὴ ἐν αὐτῇ ἀπὸ τινος χρόνου τῇ ἐποπτεῖᾳ τῆς Διευθύνσεως Ἀρχαιοτήτων τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῷ μεταξύ καταβάλλονται πανταχόθεν προσπάθειαι κληρονομίας Παλληγίου ἐορτασμοῦ τοῦ Ἱστορικοῦ Σουλίου.

7) Διὰ Β. Διατάγματος προτάσει τοῦ Σεβ/του Παραμυθίας, καὶ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου καθιερώθη ὡς ἡμέρα ἀργίας ἡ ἐορτὴ τοῦ πολιοῦχου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Ὁσίου Δονάτου Ἐπισκόπου Ἐβροῦ. Ἀκολουθία αὐτοῦ συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ γνωστοῦ ὑπογράφου Γερασίμου Μικρογιανναίου καὶ ἐγκριθεῖσα παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐκδίδεται παρὰ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως πρὸς ἐκδόσιν.

8) Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Μονῶν. Πρόνοια τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐγένετο Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Μονῶν Κοιμητῆος τῆς Θεοτόκου Γηρομερίου καὶ Κοιμητῆος Θεοτόκου Παγανιδῶν. Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν οὐσα ἄλλατε Σταυροπηγιακὴ καὶ ἱδρυθεῖσα παρὰ τοῦ Ὁσίου Νείλου κατὰ τὸν 13ον αἰῶνα, εἶναι μεγάλου Ἱστορικοῦ διαφέροντος, σώζονται δὲ ἐν αὐτῇ χειρόγραφα μεγάλης ἀξίας, ἐν οἷς Εὐαγγέλιον τοῦ ἸΔ' αἰῶνος καὶ Πατριαρχικὰ Στιγίλλια. Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Μονῆς ταύτης ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐκδίδει προσεχῶς μελέτην ὁ κ. Λ. Βρανούσης Διευθυντῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

9) Τῇ 11ῃ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐγένετο διανομὴ 225 βιβλιαρίων παρὰ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἐν Ἠγουμενίτῃ, ἐξ ὧν 100 διετέθησαν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων κορασιδῶν τῶν πέντε χωρίων τοῦ Σουλίου παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεργείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Παραμυθίας Τίτου.

10) Ἐν Παραμυθίᾳ ἀνηγέρθη καὶ ἐνεκαινίσθη τὸ νέον κτίριον τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α., ἀποπερατοῦται δὲ συνεχῶς τὸ τοῦ Ἀγροτικοῦ νηπιοτροφείου, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὡς Πρόεδρος αὐτῶν δὲν ὑστέρησεν εἰς ἐνεργείας καὶ ὁ Σεβ/τος Μητροπολίτης Παραμυθίας.

Πάντα ταῦτα ἐπραγματοποιήθησαν ἄχρι τοῦδε ἐν τῇ παραμεθορίᾳ ταύτῃ Μητροπόλει, ἐν ἧ ὁ Σεβ/τος Παραμυθίας

κ. Τίτος πληροὶ κατ' αὐτὰς τὸ 5ον ἔτος τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ, τῇ βοήθειᾳ τοῦ Παναγῆτου Θεοῦ, τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας του, τῶν Ἀρχῶν, τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν, ὡς καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἐξ ἀλλοδαπῆς παρασχόντων οἰανδήποτε ἐνίσχυσιν εἰς τὸ θεάρεστον ἔργον τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Ἀπὸ 4-7 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἔλαβε χώραν ἐν Κυπαρισσίᾳ τὸ Ἀ' ἐπὶ Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στεφάνου, Ἱερατικὸν Συνέδριον, τὴν 4ην Σεπτεμβρίου ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, καθ' ἣν ὠμίλησε πρὸς τοὺς Αἰδεσιμωτάτους ἐφημερίους ὁ Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Μακρόπουλος, ὁ δὲ Σεβασμιώτατος ἐχαρέτησεν αὐτοὺς καὶ ἠυχθήθη εὐδωσῶν τῶν σκοπῶν τοῦ Συνεδρίου. Ἀκολουθῶν ἐν τῇ εὐρυχωρῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὀρφανοτροφείου-Οἰκοτροφείου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐγένετο πανηγυρικὴ ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν, παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν, καθ' ἣν μετὰ σύντομον προσευχὴν, ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέπτυξε τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Συνεδρίου, οἱ δὲ κ.κ. Γεώργιος Καλαντζάκος, Δήμαρχος Κυπαρισσίας, Παν. Παπαδόπουλος, Γυμνασιάρχης, Ἀλέξ. Τσιγγός, Ἐπιθεωρητὴς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως Τριφυλίας, καὶ Θεόδωρος Ριμπᾶς, Θεολόγος Καθηγητῆς, διερμηνεύοντες τὰ αἰσθητά τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἱερὸν Κλῆρον, ὑπεγράμμισαν τὰς προσδοκίας αὐτοῦ διὰ μίαν ἀνακαινιστικὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ Κοινωνίᾳ.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν λαϊκῶν, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Πανσο. Ἀρχιμ. Σπυρ. Λουλουδάκης εἰσηγήθη ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ Θεῇ Λατρείᾳ», μετὰ ταῦτα δὲ ἐπηκολούθησε συζήτησις καὶ ἐδόθησαν ὁδηγίαι διὰ τὸ ὁμοίομορφον τῶν ἱερῶν Τελετῶν.

Τὴν ἐπομένην, 5ην Σεπτεμβρίου, ἐτελέσθη ὑποδειγματικὴ Λειτουργία ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Εἰσοδ. Θεοτόκου Κυπαρισσίας καὶ ἐγένετο εἰσηγήσεις ὑπὸ τοῦ Πανσο. Πρωτοσ. Χρυσόστομο Ἐπιτρόπου ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ ψυχικός, ἠθικός καὶ μορφωτικὸς κατάρτισμος τοῦ ἱερέως», τοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Παντελ. Μπαρδάκου ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ Μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ τοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Παύλου Πολυμεροπούλου «Ὁ ἱερεὺς τὸ Θ. Κήρυγμα καὶ ἡ Κατήχησις».

Αἱ εἰσηγήσεις συνεχίσθησαν τὴν 6ην Σεπτεμβρίου ὑπὸ τοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Ἀριστ. Καπαθόνη, ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, «Ὁ ἱερεὺς καὶ Ποιμαντικὸν ἔργον ἐν τῇ ἐνορίᾳ», τοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Σωτηρίου Κίτσου, ἱεροκήρυκος ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοουπόλεως, «Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ σύγχρονος κοινωνία», τοῦ Αἰδέσ. Πρωτ. Λάμπρου Θεοδορακοπούλου «Διοικητικά, Διαχειριστικά κλπ. καθήκοντα τοῦ ἱερέως» καὶ τοῦ λαϊκοῦ ἱεροκήρυκος κ. Χρ. Κύτταρη «Ὁ ἱερεὺς, Αἰρέσεις καὶ Προπαγάνδα».

Τὴν Παρασκευὴν, 7ην Σεπτεμβρίου, ἐγένετο ἐπὶ λήξει τοῦ Συνεδρίου, Ἱερατικὸν Συλλεῖτον ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Ἀγίας Τριάδος Κυπαρισσίας, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ ἐν τέλει Μνημόσυνον τῶν Ἀοιδίμων Ἀρχιερέων καὶ ἱερῶν τῆς Μητροπόλεως, καθ' ὃ ὠμίλησε περὶ αὐτῶν ὁ Σεβασμιώτατος.

Ἀκολουθῶν ἀπαντες κατηνύθησαν πρὸς τὸν Ἡρῶν τῆς πόλεως, ὅπου ἐψάλη Τρισάγιον καὶ κατετέθη στέφανος, μετὰ προσλαλίαν τοῦ ἱερέως Παναγιώτου Μπεκιάρη.

Τὸ Συνέδριον διεξήχθη μεθ' ὑποδειγματικῆς τάξεως, ὑπῆρξεν πλοῦσιον εἰς πορίσματα, ἐξέδωκε δὲ ψήφισμα εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Συνεδριοὶ ἀνανεοῦσι τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑποχρεώσεις αὐτῶν, διαδηλοῦσι τὴν πρὸς τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν καὶ τὴν μετὰ τοῦ λαοῦ ψυχικὴν ἐνότητα, εὐχόντων ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ προόδου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἐκφράζουσι σύντονον καὶ ἀγωνιώδη παράκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀμεσον ἐπίλυσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ.

Οἱ Αἰδεσιμωτάτοι Συνεδριοὶ ἀπεχώρησαν τοῦ Συνεδρίου, παντοιοτρόπως ἐκδηλοῦντες τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν διὰ τὰς ὠφελείας ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶσων θεμάτων, τὴν ἐπιπροσοδομὴν τῶν ἐκ τῆς ἀναστροφῆς μετ' ἀλλήλων, τῆς συμπεροσυχῆς, τῆς ἐστιάσεως καὶ φιλοξενίας τῶν ἐν τῷ Ἰδρυματι τοῦ Ὀρφανοτροφείου-Οἰκοτροφείου, τῆς ψυχαγωγίας τῶν

διά των κινηματογραφικῶν προβολῶν καὶ μεταδόσεων Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, πρὸ πάντων δὲ ἐκ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης καὶ στοργῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, δεξιῶς κατευθύναντος τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου.

Πρὸς τὸ Συνεδριον ἀπέστειλον εὐχετήρια Γράμματα καὶ τηλεγραφήματα ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός, Μαρωनीας κ. Τιμόθεος καὶ Παραμυθίας κ. Τίτος καὶ ὁ Γενικός Δ/ντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων.

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωनीας

Πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωनीας κ. Τιμοθέου, ἀπεστάλησαν δεκαπέντε Ἱερεῖς τῆς Ἐπαρχίας εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Κατασκηνώσεις παρὰ τὴν ἀκτὴν Ἁγίου Χαραλάμπους τῆς ἀρχαίας Μαρωनीας, εἰς τὰς μονίμους ἐγκαταστάσεις τῶν ὁποίων ἐφιλοξενήθησαν ἐπὶ 10 ἡμέρων (ἀπὸ 31ης Αὐγούστου ἕως 3ης Σεπτεμβρίου), πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ πνευματικὴν περισυλλογὴν, συμφώνως πρὸς εἰδικὸν πρόγραμμα, καταρτισθὲν πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀναλαβούσης ἐξ ὁλοκλήρου ἀπαντὰ τὰ ἐξοδα τοῦ ἐν λόγῳ παραθερισμοῦ.

Τῆς ἐν λόγῳ Κατασκηνώσεως μετέσχε καὶ ὁ Σεβασμιώτατος, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχον τὴν εὐκαιρίαν οἱ παραθερισάντες Ἱερεῖς νὰ ζήσουν κοινοβιακῶς εἰς τὴν μαγευτικὴν παραθαλασσίαν τοποθεσίαν, ἐνθα ἤκμασε κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ ἱστορικὴ πόλις τῆς Μαρωनीας—παλαιὰ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως—καὶ νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ πνευματικὰς μελέτας καὶ ποιμαντορικὰ ζητήματα.

— Τὴν Κυριακὴν 16ην Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωनीας κ. Τιμόθεος ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ χωρίου Πόρπη.

— Τὴν 21ην τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ Σεβασμιώτατος, συνοδουόμενος ὑπὸ τοῦ Πανος. Ἱεροκλήρου καὶ Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Ρουμιλιώτου, μετέβη εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ χωρίου Χαμηλοῦ καὶ ἐδέχθη διὰ χρίσεως Ἁγίου Μύρου ἕνα οἰκογενειάρχην ἐπιστρέψαντα μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς πλάνης τῶν Χιλιαστῶν ἢ Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Ἀκολουθῶς ἐτέλεσε τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος τῶν τριῶν τέκνων αὐτοῦ ἡλικίας 9—13 ἐτῶν, ὀνομάσας ταῦτα Εἰρήνην, Ἀναστάσιον καὶ Γεώργιον. Εἰς τὸ τέλος τοῦ μυστηρίου μετέδωσε τὴν Θεϊαν Κοινωνίαν εἰς τοὺς νεοφωτιστούς, τοὺς ὁποίους διὰ πατρικῶν λόγων προσεφώνησε, κατασυγκινήσας τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησιαστικόν. Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη τοὺς νεοφωτιστούς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν καὶ προσέφερεν εἰς αὐτοὺς διάφορα εἶδη ἱματισμοῦ.

— Τὴν Κυριακὴν 23ην τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ χωρίου Σχοινίων.

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἀπὸ τῆς 17 μέχρι τῆς 19 Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. συνήλθεν εἰς Βόλον, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Δαμασκηνοῦ, Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ὁ πρόεδρος αὐτοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός ἔστειλε πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα :

«Ἐφημεριακὸς κλῆρος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, συνελθὼν ἀπὸ 17ης μέχρι 19ης τρέχοντος εἰς Ἱερατικὸν Συνέδριον, χαίρει τὴν ἡμέρησιν καὶ περιοδικὸν θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν τύπον, συγχαίρει τοῦτον δι' εὐγενεῖς ὑπὲρ Ἐκκλησίας καὶ δεινοπαθοῦντος ἐφημεριακοῦ κλήρου ἀγῶνας του καὶ πέποιθεν ὅτι μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς προθυμίας θὰ συνεχίσῃ συμπάρασασιν αὐτοῦ ὑπὲρ πλήρους πνευματικῆς, κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς ἐξυψώσεως αὐτοῦ».

Δημοσιογραφικαὶ πληροφορίαι φέρουν, ὅτι ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν του τὸ Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος ἀπηύθυνε συγκινητικὴν ἔκκλησιν πρὸς τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν ὑπὲρ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ προβλήματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Εἰς πρόσφατον ἄρθρον τῆς ἡ ἐφημερῆς τῆς σοβιετικῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας «Κοσμοδόσκαϊα Πράβδα» συνιστᾷ τὴν μελέτην τῆς Βίβλου εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς θρησκείας. Ἐτεῖδῃ τὰ νέα σχολικὰ προγράμματα δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάδοσιν τῆς ἀθείας, λέγει ἡ ἐφημερίς, πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν Βίβλον στοιχεῖα ἱκανὰ νὰ ἀπομακρύνουν τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τὴν θρησκείαν.

Ἡ ἐφημερίς θεωρεῖ ὅτι τὸ λίαν ἐνδιαφέρον ἐκκλησιαστικὸν κήρυγμα εἰς τοὺς νεοὺς ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην μιᾶς ἀντιθρησκευτικῆς ἐνεργείας ὁρμωμένης ἀπὸ τὴν Βίβλον. Ὁμοίως ὁμολογεῖ ὅτι αἱ μέθοδοι τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι πολὺ ἀποτελεσματικώτεροι τῆς ἀθείστικῆς προπαγάνδας τοῦ σχολικοῦ προγράμματος.

— Καθ' ἃ πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδόμενον Δελτίον «Ecumenical Press Service», δέκα τρεῖς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Ἠνωμέναις Πολιτείαις Ὁρθόδοξων καὶ Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν προσεκλήθησαν ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Ρωσίας ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας. Οὗτοι ἐφθασαν εἰς Μόσχαν τὴν 25ην Αὐγούστου. Ὁ σκοπὸς τῆς προσκλήσεως καὶ ἐπισκέψεως ἦτο ἡ συζήτησις ἐπὶ «βασικῶν ζητημάτων ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος». Ὡσαύτως περὶ τὸ τέλος Αὐγούστου ἐπεσκέφθη τὴν Ρωσίαν μία δεκαμελὴς ἀντιπροσωπεία Πίστews καὶ Τάξεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς συνοδουόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Μπρανιτοσέβου κ. Χρυσόστομου, ἐπεσκέφθη τὴν 12 Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. διαδοχικῶς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὸν πρόεδρον τῆς κυβερνήσεως τῶν Σκοπίων. Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς θρησκευμάτων παρέθεσε πρόγευμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου κ. Γερμανοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ διέλθῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν γιουγκοσλαβικὴν Μακεδονίαν ὡς προσωκεκλημένος τοῦ Μητροπολίτου Σκοπίων κ. Δοσιθέου.

— Τὸ δεύτερον ἡμῖς τοῦ Σεπτεμβρίου παρέμεινεν εἰς Βελιγράδιον ἐπὶ διήμερον ὁ ἐπισκοπελιανὸς Ἐπίσκοπος τῆς δυτικῆς Νέας Ὠρκῆς κ. Σκέφ. Ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανὸς ἐδέχθη τὸν Ἐπίσκοπον κ. Σκέφ, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου παρέθεσε καὶ πρόγευμα.

— Ἀντιπροσωπεία τῆς Σερβικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην τοῦ Ζάγκρεμπ κ. Δαμασκηνὸν καὶ τὸν πανιερώτατον Ἐπίσκοπον τοῦ Νόβι Σάντ κ. Νικάνορα, ἀνεχώρησε διὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὸν Καναδᾶν πρὸς ἐξέτασιν ὀρισμένων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων τῆς ἐκεῖ σερβικῆς διασποράς. Κατὰ τινὰς πληροφορίας ἐξ Ἀμερικῆς, ὁ ἐκεῖ Σέρβος Ἐπίσκοπος κ. Διονύσιος ἐξεδήλωσε περιέργους φιλοδοξίας, ἀπειλήσας ὅτι ἡ τυχὸν μὴ ἱκανοποίησις των ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας ἐνδέχεται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀπόσπασιν τῆς σερβικῆς ἐπαρχίας Βορείου Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ ἀπὸ τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν.

— Ἐτέρα ἀντιπροσωπεία τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ βοηθοῦ ἐπισκόπου κ. Σάββα καὶ τοῦ πρωτοδιακόνου κ. Μπράνκο Πέτροβιτς, ἐπεσκέφθη προσφάτως τὰς σερβικὰς ἐκκλησιαστικὰς κοινότητας τῆς Τεργέστης, τῆς Αὐστρίας, τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ πάπας Ἰωάννης ΚΓ' δι' ἐγκυκλίου του καθώρισεν τὰς λεπτομερεῖς διατάξεις, αἵτινες θὰ διέπουν τὴν Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ, ἥτις ἀρχίζει ἐν Ρώμῃ τὴν 11ην Ὀκτωβρίου. Ὡσαύτως διώρισε τοὺς προέδρους τῆς Συνόδου, οἵτινες θὰ εἶναι δέκα καρδινάλιοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκπροσωποῦν ἕννεα χῶρας : τὴν Γαλίαν (ἐκ τῆς ὁποίας διαωρίσθησαν δύο Πρόεδροι), τὴν Ἀργεντινὴν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Σνρίαν, τὴν Αὐστραλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Ὡσαύτως ὁ Πάπας διώρισε 10 προέδρους διὰ τὰς δέκα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίας Τριάδος» τοῦ χωρίου Εὐγενικὸν καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1962

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντῖνος.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χηρεούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Σφήκας προσκαλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμῖα τῆ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1962

† Ὁ Φθιώτιδος Δαμασκηνός.

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωνείας

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 27 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀναλήψεως Ἀετοκορυφῆς, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν ὡς ἄνω Ἑνορίαν.

Ἐν Κομοτηνῇ τῆ 21ῃ Σεπτεμβρίου 1962

† Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος.

Ἐπιτροπὴς ἐργασίας καὶ μίαν ἐπταμελῆ γραμματεῖαν δι' ἐκτάκτους ὑποθέσεις. Πάντες οἱ διορισθέντες εἶναι καρδιναῖοι. Αἱ δέκα ἐπιτροπῆς ἐργασίας θὰ ἀσχοληθοῦν ἀντιστοίχως μετὰ τὰ ἑξῆς ζητήματα: 1) Πίστις καὶ ἠθική. 2) Ἐπίσκοποι καὶ διακυβερνήσεις τῶν ἐπισκοπῶν. 3) Αἱ Ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι. 4) Τὰ μυστήρια. 5) Κλήρος καὶ λαός. 6) Οἱ μοναχοί. 7) Αἱ ἱεραποστολαί. 8) Ἡ ἱερά λειτουργία. 9) Σεμινάρια, καθολικαὶ σπουδαὶ καὶ σχολεῖα 10) Ἡ ἀποστολὴ τῶν λαϊκῶν, ὁ τύπος καὶ ἡ ψυχαγωγία.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Συμφώνως πρὸς στατιστικὴν, γενομένην εἰς τὸ Νέον Δελχὶ κατὰ τὸ ἔτος 1961 ἐπωλήθησαν ἐν Ἰνδίας 1.250.000 ἀντίτυπα τῆς Βίβλου ἢ τμημάτων τῆς Βίβλου, ὡς καὶ 2.500.000 βιβλικῶν φυλλαδίων.

— Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Σεπτέμβριον συνήλθε ἐν Ραβέννη τὸ βον διεθνὲς συνέδριον Χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας.

— Συνεχίζεται ἐν Γαλλίᾳ ἡ κατὰ τῆς πείνης σταυροφορία.

— Εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἀρμενίας Երեւան ἐωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ 1600τῆρις ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ σοφοῦ καὶ ποιητοῦ ἁγίου Μεσρόπ. Οὗτος ἤκμασε τὸν 8' αἰῶνα καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἐπινοήσις τοῦ σημερινοῦ ἄρμενικοῦ ἀλφαβήτου, ὅπερ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἄρχιμ. Ἀλεξ. Καντώνη, Ἀξίως προσέλθετε. Ἐκδοσις Δ'. Ἀθήναι. Σελ. 96.

Ἄρχιμ. Χριστοφόρου Ν. Παπουτσοπούλου, Ἱεροκλήρυκος Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν — Ἀθανασίου Σ. Φραγκοπούλου, Θεολόγου — Ἱεροκλήρυκος, Κυριακοδρόμου. Τόμος δεύτερος. Εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ Ματθαίου. Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1962. Σελ. 295.

Ἀρχιμανδρίτου Εὐθυμίου Ε. Ἐλευθεριάδου, π. θ. φ., Διευθυντοῦ τῆς Ὀρθοκεντρικῆς Ἱπηρεσίας τοῦ Γ.Ε.Α., Οἱ Κορυφαῖοι Πρόμαχοι τοῦ Συμβόλου τῆς Νικαίας. Ἐν Ἀθήναις 1962. Σελ. 149.

Ἀρχιμανδρίτου Φωτίου Σ. Κωνσταντινίδου, Ἱεροκλήρυκος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ συμπατριῶται του (μελέτη ἐρευνητικῆ). Λευκωσία (Κύπρου) 1962. Σελ. 32.

Ἀλέξη Ἀδ. Κύρου, Οἱ Βαλκανικοὶ γείτονές μας, Ἀθήναι 1962. Σελ. 246.

Δημοσθένους Σαβράμη, π. θ. Διδάκτορας Φιλοσοφίας καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, Ἡ περὶ ἐργασίας διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀθήναι 1962. Σελ. 93.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατιστῆς ΠΟΥΛΚΑΡΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:

Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.

Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: Δρχ. 30 ἐτησίως.

Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἀπροσεξία ἀπαράδεκτος.

Σεβ. Μητροπολίτου Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου, Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐργασίας τῆς Ὄργανώσεως τῶν φίλων τῶν ἠνωμένων Ἔθνων.

Θεοφ. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ἐν τῇ Ὑμνογραφίᾳ (Συνέχεια).

Παν. Ι. Μπρατσιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ὁρθοκεία καὶ Παιδεία ἐν Ἑλλάδι.

Βασ. Ἰωαννίδου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ ἐν Ν. Δελχὶ Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. 18 Νοεμβρίου — 6 Δεκεμβρίου 1961 (Συνέχεια).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν εἰς Ρωσίαν. (Συνέχεια).

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἑλληνοχριστιανικὴ παράδοσις καὶ Κυκλαδικὸς πολιτισμός. (Τέλος).

Ἡ δράσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Παν. Ι. Μπρατσιώτου, Βιβλιοκρισία.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερῶν.

Βιβλιογραφία.